

หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว

นายอานนท์ เกิดเกตุ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายมหาชน สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2556

Principles for Considering the Issuance of Alien Work Permits

Mr. Anont Kerdket

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Criminal Law and Criminal Justice

School of Law

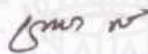
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว
ชื่อและนามสกุล	นายอานนท์ เกิดเกตุ
วิชาเอก	กฎหมายมหาชน
สาขาวิชา	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ชนินาฏ ลีคส์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

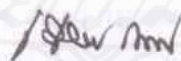
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชนินาฏ ลีคส์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพันธ์ พลรบ)

(อาจารย์เชิรชัย ณ นคร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อการศึกษา **คั่นคว้ออิสระ** หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว
ผู้ศึกษา นายอานนท์ เกิดเกตุ รหัสนักศึกษา 2554001483 **ปริญญา** นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชนินาฏ ลีดส์
ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การคั่นคว้ออิสระ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา เกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว 2) เพื่อศึกษาสาระสำคัญของ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว 3) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาอันเกิดจากความไม่ชัดเจนของกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว 4) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ 5) เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว

การคั่นคว้ออิสระเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยคั่นคว้อจากวิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย กฎหมายที่เกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว ข้อมูลสถิติ บทความและบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตทำงานตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ของนายทะเบียนยังไม่มีกฎกระทรวงออกมารองรับ ในทางปฏิบัติจึงต้องพิจารณาตามระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 แต่ระเบียบดังกล่าวก็ไม่ได้มีคำอธิบายที่ชัดเจนเพียงพอที่นายทะเบียนจะใช้ดุลยพินิจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาอนุญาตทำงาน และการเรียกเอกสารประกอบการพิจารณา ยังขาดความน่าเชื่อถือว่าจะต้องเรียกเอกสารอะไรมาประกอบการพิจารณา จึงทำให้นายทะเบียนเกิดความลังเลว่างานหรือลักษณะงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวหรือไม่ ผู้ศึกษาจึงเสนอแนวทางแก้ไขไว้ดังนี้ 1) แก้ไขหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว 2) ยกเลิกหลักเกณฑ์ในการกำหนดการจำกัดจำนวนคนต่างด้าวที่ขอใบอนุญาต ทั้งนี้ เพื่อให้มีคำอธิบายที่ชัดเจนเพียงพอที่นายทะเบียนจะใช้ดุลยพินิจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาอนุญาตทำงาน

คำสำคัญ การทำงานของคนต่างด้าว หลักเกณฑ์การอนุญาตทำงาน ใบอนุญาตทำงาน

Independent Study title: Principles for Considering the Issuance of Alien Work Permits

Author: Mr. Anont Kerdket; **ID:** 2554001483; **Degree:** Master of Laws;

Independent Study advisor: Chaninart Leeds, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the history of measures to control alien workers in Thailand; 2) to study the present substance, principles, steps, and practices for issuing work permits for aliens; 3) to study and analyze problems arising from the lack of clarity in laws related to authorizing aliens to work in the Kingdom; 4) to compare Thailand's alien labor laws with those of other countries; and 5) to recommend an approach to revising the principles for issuing work permits for aliens.

This was a documentary research based on analysis of related theses, research reports, statistics, essays and laws from Thailand and other countries.

The results showed that as yet no ministerial regulations have been issued under Clause 7 of the Working of Aliens Act, B.E. 2551 (C.E. 2008) regarding principles for the issuance of work permits, so that in practice registrars must follow the 2009 rules on consideration of authorizing work by aliens of the Department of Employment. These rules do not have clear enough explanations and definitions of terms, which makes it difficult for all registrars to follow the same standards when using their discretion to consider applications for work permits for aliens. There is also a lack of credibility regarding the documentation required from work permit applicants. Registrars may be uncertain whether or not the work position or type of work in question falls into the category of authorized work for aliens. The author therefore makes the following recommendations: 1) the principles for considering work permits for aliens should be revised; and 2) the limitation on the number of alien work permits to be issued should be revoked. The revised principles should provide sufficient explanations of the law so that all registrars may follow the same standards in considering work permit applications.

Keywords: alien labor, foreign labor, alien labor law, alien worker, work permit principles

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ เนื่องด้วยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากท่านรองศาสตราจารย์ชนินาฏ ลีคส์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและเป็นประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ โดยให้ความรู้ความเข้าใจพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์เชิรชัย ฌ นคร เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งของท่านมาเป็นประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์และผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริพันธ์ พลรบ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งของท่านมาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ให้กับผู้เขียนพร้อมให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างสูงต่อการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาและความกรุณาที่ท่านอาจารย์มีให้ลูกศิษย์เสมอมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน เจ้าหน้าที่ธุรการบัณฑิตศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ทุกท่านรวมถึงเพื่อน ๆ ร่วมศึกษาในระดับชั้นปริญญาโทสาขาวิชานิติศาสตร์ด้วยกัน อย่างสุดซึ้งที่ท่านได้ให้ความเมตตาช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอดจนทำให้ผู้เขียนสามารถจัดทำสารนิพนธ์ได้อย่างราบรื่นและเสร็จสมบูรณ์ลงได้

ผู้เขียนขอขอบคุณทุกกำลังใจและความช่วยเหลือที่ได้รับจากบิดามารดา และบุคคลในครอบครัวทุกคนที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เขียนอย่างเต็มที่ ส่วนดีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครูบาอาจารย์และผู้ให้การช่วยเหลือทุกท่าน ขอให้ท่านเหล่านั้นมีแต่ความสุขความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป

อานนท์ เกิดเกต

สิงหาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
3. ขอบเขตของการศึกษา	4
4. วิธีการศึกษา	5
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 คนต่างด้าวกับการทำงานในประเทศไทย	6
1. ประวัติความเป็นมา เกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว	6
1.1 พระราชพงศาวดาร	6
1.2 ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 พ.ศ.2515	8
1.3 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521	9
1.4 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551	15
1.5 บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) ในการจ้างแรงงานระหว่าง ประเทศไทยกับพม่า ลาว และกัมพูชา	25
2. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551	26
2.1 คำนิยาม	26
2.2 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรประเภทที่ไม่ต้องขออนุญาตทำงาน หรือกฎหมายฉบับนี้ไม่ใช่บังคับ	27
2.3 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรประเภทที่อาจขออนุญาตทำงานได้ ...	27

สารบัญ(ต่อ)

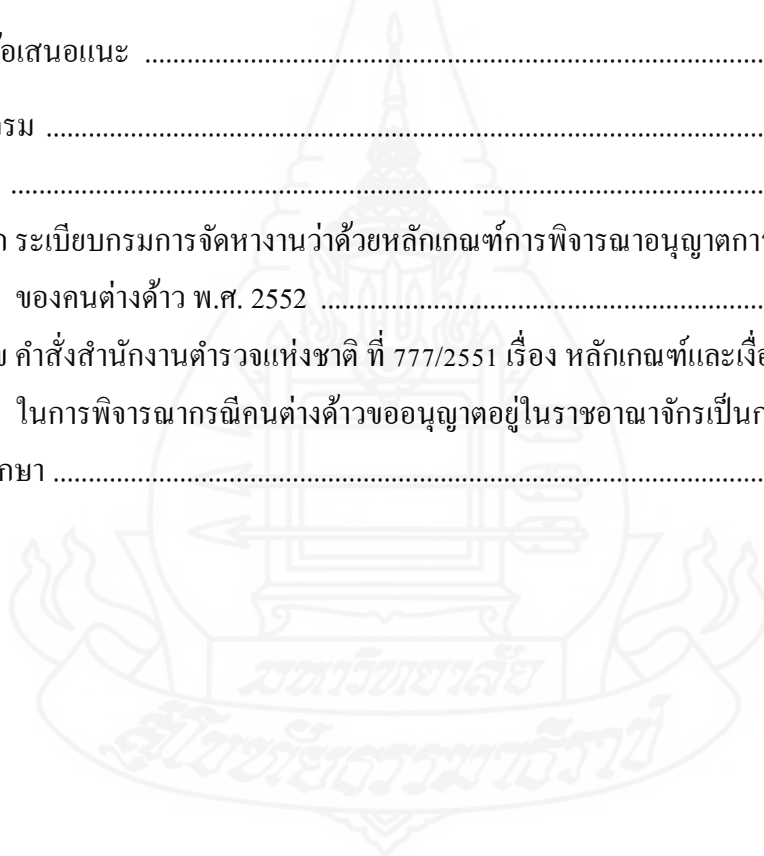
	หน้า
2.4 การยื่นคำขออนุญาตทำงาน	28
2.5 คุณสมบัติของคนต่างด้าวประเภทต่าง ๆ ที่อาจยื่นขออนุญาตทำงาน	29
2.6 การต่อใบอนุญาตทำงาน	30
2.7 ประเภทงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้	30
2.8 การจัดเก็บค่าธรรมเนียม	31
2.9 การจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มี ชายแดนติดกับประเทศไทย	31
2.10 กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร	32
2.11 ลักษณะความผิดและบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว	35
3. สารสำคัญ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว ..	36
3.1 หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว	36
3.2 งานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ	42
3.3 ลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน	45
4. การเข้าและออกนอกราชอาณาจักร	45
4.1 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักรช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง	45
4.2 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักรช่องทางจุดผ่านแดน	46
4.3 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักรช่องทางตามกฎหมายศุลกากร	48
4.4 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักรช่องทางธรรมชาติ	48

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 กฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวของประเทศไทยและต่างประเทศ	49
1. ประเทศไทย	49
1.1 การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว	49
1.2 การขอรับใบอนุญาตทำงาน	55
1.3 อายุใบอนุญาตและการต่อใบอนุญาต	60
1.4 ข้อกำหนดของคนต่างด้าว	61
1.5 ข้อกำหนดของคนต่างด้าว	62
2. กฎหมายต่างประเทศ	62
2.1 ประเทศมาเลเซีย	62
2.2 ประเทศสิงคโปร์	68
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว	77
1. วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง	78
ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม	78
2. วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง โอกาสในการประกอบอาชีพ ของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ	80
3 วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ประโยชน์ จากการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในตำแหน่งนั้น เช่น การนำเงินตรา ต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก การจ้างงาน คนไทยจำนวนมาก หรือการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอด จากคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน	82

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4 ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณา อนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552	87
5 เปรียบเทียบหลักการสำคัญตามกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ	89
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	95
1. บทสรุป	95
2. ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	109
ก ระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงาน ของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552	110
ข คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว	119
ประวัติผู้ศึกษา	137

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่สภาพเศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการขยายฐานการผลิตจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมีจำนวนมาก รวมทั้งรัฐบาลทุกยุค ทุกสมัยได้กำหนดนโยบายส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในประเทศ เช่น นโยบายลดต้นทุนที่ดำเนินการช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะคนทำงานให้สามารถมีรถเป็นของตัวเอง เดินทางไปไหนสะดวก อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมรถยนต์และเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องให้มีการขยายตัวได้ดี ซึ่งช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ทำให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้แก่ประชาชนและภาคธุรกิจเป็นจำนวนมาก และในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน มีเป้าหมายร่วมกันกับประเทศสมาชิกอาเซียนว่าจะเป็นการเปิดประตูสู่ "ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน"(AEC)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN : The Association of South East Asian Nations) ซึ่งได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยประเทศผู้ก่อตั้งอาเซียน คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ต่อมาใน พ.ศ.2527 บรูไน ดารุสซาลาม ได้เข้ามาเป็นสมาชิก ตามด้วยเวียดนามเข้ามาเป็นสมาชิกเมื่อ พ.ศ. 2538 ขณะที่พม่าและลาวเข้ามาเป็นสมาชิกใน พ.ศ.2540 และประเทศสุดท้ายคือกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน เมื่อ พ.ศ. 2542 ปัจจุบันอาเซียนมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาค นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมีการรวมกลุ่มกันเพื่อขยายความร่วมมือทางการค้าระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี

เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญคือ ประเทศไทยจะมีตลาดการค้าที่ใหญ่ขึ้น แทนที่จะเป็นตลาดของคน 67 ล้านคน ก็จะกลายเป็นตลาดของคน 590 ล้านคน ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งลงทุนที่น่าสนใจ ซึ่งจะดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามามากขึ้นเพราะการขยายการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาประเทศไทยทำได้ง่ายขึ้น ประกอบกับการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการลงทุนและการส่งออก รวมทั้ง

ประเทศไทยยังต้องพัฒนาเรื่องโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในเรื่องการคมนาคมขนส่ง ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้เพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุผลนี้จะทำให้ประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การดำเนินธุรกิจการค้าต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องใช้แรงงานซึ่งเป็นกำลังสำคัญในกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น

แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากรายงานประจำปีสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในปี พ.ศ. 2553 และในอีก 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2573) จะเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่าตัว ซึ่งถือว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว และข้อมูลของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี 2555 ผู้สูงอายุของประเทศไทยที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป มีมากถึงร้อยละ 12.59 ซึ่งถือว่ามากที่สุดในประเทศอาเซียน นอกจากนี้ยังพบว่าความก้าวหน้าด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทย ทำให้อัตราการเกิดลดลง ประชากรมีอายุยืนยาวมากขึ้นอีกด้วย จึงสะท้อนให้เห็นว่าประชากรไทยวัยทำงานจะเปลี่ยนแปลงไปสู่วัยสูงอายุมากขึ้น และขณะเดียวกันประชากรไทยที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วัยทำงานจะลดลง

ในด้านข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติสรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเดือนกุมภาพันธ์ 2557 พบว่ามีผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานหรือผู้ที่พร้อมจะทำงาน 38.31 ล้านคน ประกอบด้วย ผู้มีงานทำ 37.74 ล้านคน ผู้ว่างงาน 3.31 แสนล้านคน (คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 0.9) และจากข้อมูลรายงานสถานการณ์การว่างงาน การเลิกจ้างและความต้องการแรงงาน ของกองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางานปรากฏว่าเดือนกุมภาพันธ์ 2557 มีสถานประกอบการแจ้งตำแหน่งงานว่างมายังกรมการจัดหางานจำนวน 41,215 อัตรา และการให้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางานในเดือนกุมภาพันธ์ 2557 บรรลุงานให้กับผู้สมัครงานได้ 26,286 คน มีส่วนต่างของผู้ที่ไม่ได้บรรลุงานจำนวน 14,929 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อมูลการว่างงานของประชาชนยังอยู่ในอัตราที่สูง

แต่ขณะเดียวกัน ข้อมูลคนต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายประเภทชั่วคราว ที่ว่าราชอาณาจักรที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน จากข้อมูลปี 2551 – 2555 พบว่า ภาพรวมคนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนในปี 2552 พบว่ามีจำนวนลดลง ผลจากการปรับปรุงการทำงานทางทะเบียนของคนต่างด้าวทำให้ได้ข้อมูลทางสถิติที่เป็นความจริงโดยการตัดจำนวนคนต่างด้าวที่ใบอนุญาตทำงานหมดอายุแต่ไม่ได้แจ้งออก ส่งผลให้คนต่างด้าวถูกกฎหมายมีจำนวนลดลงในปี 2552 ดังกล่าว

ตารางที่ 1.1 คนต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย ประเภทชั่วคราวที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน
ปี 2551 - 2555

ปี	2551	2552	2553	2554	2555
จำนวนคนต่างด้าวถูกกฎหมายที่ได้รับ ใบอนุญาต	228,353	210,745	379,560	678,235	940,531
เปรียบเทียบกับปีก่อน(%)		-7.71	+80.10	+78.69	+38.67

ที่มา ข้อมูลสถิติจากสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน

ในด้านสัดส่วนการเติบโตของคนต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายประเภทชั่วคราวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานในประเทศไทยในช่วงปี 2552 – 2555 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าประเทศไทยมีการเคลื่อนย้ายคนและแรงงานจากต่างประเทศมายังประเทศไทยมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการที่มีคนต่างด้าวเข้ามาทำงานอยู่เป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นั้น ซึ่งอาจลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้บ้าง แต่อาจเกิดผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยและปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาคนไทยว่างงาน ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสังคมแออัด

การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวเป็นภารกิจสำคัญของกรมการจัดหางานที่จะต้องควบคุมตรวจสอบการทำงานของคนต่างด้าว เพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 อย่างมีประสิทธิภาพ หากการพิจารณาอนุญาตทำงานไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการทำให้คนไทยไม่ถูกแย่งงานและการใช้แรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อาจส่งผลกระทบต่ออัตราการว่างงานของประชากรไทยสูงมากขึ้น รวมทั้งอาจเกิดปัญหาในเรื่องคนต่างด้าวก่ออาชญากรรมและปัญหาสังคมแออัด จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้จำเป็นต้องศึกษาหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว เพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งการศึกษาดังกล่าวจะนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับการพิจารณาอนุญาตทำงาน อันจะก่อให้เกิดผลดีกับการบังคับใช้กฎหมายทำให้สามารถควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและไม่ส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของรัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพ

แม้ว่าปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2551 แต่การออกอนุบัญญัติ เช่น กฎกระทรวง ระเบียบกรม คำสั่งประกาศต่าง ๆ ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ จะเห็นได้ว่าการพิจารณาอนุญาตทำงานของนายทะเบียนไม่มีหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจ และทำให้นายทะเบียนแต่ละคนใช้ดุลยพินิจไม่เหมือนกันไม่

เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่มีหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาว่างานใดที่คนต่างด้าวอาจทำได้ในท้องที่ใด เมื่อใดว่ามีขอบเขตอย่างไร มีหลักเกณฑ์อะไรบ้างที่เข้าเงื่อนไขต่าง ๆ ที่สามารถอนุญาตทำงานให้ทำงานได้หรือไม่สามารถอนุญาตทำงานได้ เมื่อไม่มีหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่ชัดเจนเพียงพออาจทำให้นายทะเบียนพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว
- 2.2 เพื่อศึกษาสาระสำคัญ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว
- 2.3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาอันเกิดจากความไม่ชัดเจนของกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว
- 2.4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ
- 2.5 เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 **ขอบเขตเนื้อหา** การศึกษาสาระสำคัญ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการพิจารณาอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว เป็นการศึกษาถึงหลักในการพิจารณาอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว ที่จะต้องพิจารณาถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ โดยศึกษาจากเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคนต่างด้าว มติคณะรัฐมนตรี ข้อมูลสถิติ บทความรวมทั้งบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.2 **ขอบเขตคนต่างด้าว** คนต่างด้าวในการศึกษานี้หมายถึง คนต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและได้รับใบอนุญาตทำงานตามมาตรา 9 แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- (1) ประเภทตลอดชีพ หมายถึง คนต่างด้าวมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(2) ประเภทชั่วคราว หมายถึง คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (Non-Immigrant Visa) โดยมีใช้ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว (Tourist Visa) หรือผู้เดินทางผ่าน (Transit Visa)

(3) ประเภทพิศุจน์สัญชาติ หมายถึง คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับการพิศุจน์สัญชาติแล้ว

(4) ประเภทนำเข้า MOU หมายถึง คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความเข้าใจด้วยการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งชาติอื่น (Non-Immigrant –LA Visa)

4. วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาแบบวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าจากวิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคนต่างด้าว ข้อมูลสถิติ บทความและบทความที่เกี่ยวข้องทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 2.1 ทราบประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว
- 2.2 เข้าใจสาระสำคัญ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว
- 2.3 เข้าใจปัญหาอันเกิดจากความไม่ชัดเจนของกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว
- 2.4 ทราบข้อแตกต่างระหว่างการอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ
- 2.5 ได้แนวทางการปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว

บทที่ 2

คนต่างด้าวกับการทำงานในประเทศไทย

การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวนั้น มีพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย ตลอดจนหลักเกณฑ์แนวปฏิบัติของหลายหน่วยงาน ที่บังคับใช้กับคนต่างด้าวแต่มีความเกี่ยวข้องกับการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้บังคับกับคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย สามารถแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. ความเป็นมา เกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว¹

ในอดีต คนต่างด้าวในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นแรงงานทาสเชลยที่เป็นราษฎรของประเทศผู้แพ้สงครามที่ถูกกวาดต้อนเพื่อเข้ามาเป็นกำลังแรงงานในยามสงบและยามมีศึกซึ่งสมัยโบราณพลเมืองไทย ยังมีเป็นจำนวนน้อยแรงงานทาสเชลย ได้แก่ เขมร มอญ ลาว และญวน

1.1 พระราชพงศาวดาร

ในรัชกาลที่ 1 เริ่มตั้งแต่ราว พ.ศ. 2326 โดยพระองค์ทรงโปรดให้เกณฑ์ไพร่พลชาวเขมร จำนวน 10,000 คน เข้ามาขุดคูพระนคร ด้านทิศตะวันออก โดยขุดแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลบางลำพู จนออกแม่น้ำเจ้าพระยาที่ข้างวัดสามปลื้มด้านใต้ และให้ขุดคลองมหานาค ในรัชกาลที่ 2 ชาวจีนเข้ามาอาสารับจ้างทำงานโยธาต่าง ๆ และรับจ้างแบกหาม โดยคนจีนเหล่านี้เข้ามาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากหลบหนีภัยธรรมชาติและ ความอดคัดขาดแคลนจากประเทศของตน ชาวจีนส่วนใหญ่รับจ้างเป็นกุลี, รับจ้างทำเหมืองทางภาคใต้, ทำไร่ฮ้อยในภาคตะวันออก ในรัชกาลที่ 3 ชาวจีนทำงานเป็นกุลีแบกหาม ขนส่งสินค้า และทำงานในเรือเดินทะเล บางคนเริ่มทำการค้าขายทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งค้าขายผูกขาดน้ำตาล ชาวจีนส่วนใหญ่รับจ้างทำงาน ขุดคลอง สร้างและซ่อมแซมวัด รัฐบาลได้ว่าจ้างคนจีนขุดคลองทำแสนแสบถึงบางขุนนนท์ไปออกแม่น้ำเมืองฉะเชิงเทรา และคลองบางขุนเทียน ในรัชกาลที่ 4 เศรษฐกิจรุ่งเรืองขึ้น จึงมีการค้าขายกับชาติ

¹ กรมการจัดหางาน. กองงานคนต่างด้าว. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2544.

ตะวันตกหลายชาติ โดยมีคนจีนรับจ้างแบกหามกระสอบข้าว และเป็นกรรมกรในโรงเลื่อยไม้และโรงหีบอ้อย ส่วนฝรั่งเศสตะวันตกเข้ามาเป็นกำลังทางสมอง รับราชการ งานที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน มีแรงงานชาวอินเดีย เข้ามารับจ้างทำงานและประกอบการค้าขาย ในรัชกาลที่ 6 การเข้ามาทำงานในประเทศไทยของคนต่างด้าวทวีจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง นำมาซึ่งผลกระทบต่อโอกาสการมีงานทำของคนไทย หรืออาจกล่าวได้ว่าคนต่างด้าวเหล่านี้ได้เข้ามาแย่งอาชีพของคนไทย จึงได้มีการออกกฎหมายขึ้นมาหลายฉบับ ดังนี้

- พ.ศ. 2454 โปรดให้ตรากฎหมายบังคับเกี่ยวกับการควบคุมแรงงานและสภาพการทำงาน

- พ.ศ. 2459 โปรดให้ตรากฎหมายกำหนดให้กรรมกรลากรถ ต้องจดทะเบียนใบอนุญาตทำงาน อัตราฉบับละ 3 สตางค์ โดยมีระเบียบปฏิบัติว่า ผู้ประกอบอาชีพนี้ จะต้องมียุวกายแข็งแรง มีอายุระหว่าง 18-40 ปี และพูดภาษาไทยได้ นับเป็นก้าวแรกของการมีกฎหมายกำหนดมาตรฐานการใช้แรงงานและควบคุมอาชีพคนต่างด้าว

- พ.ศ. 2483 ประกาศใช้กฎหมาย และพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการสงวนอาชีพสำหรับคนไทย

- พ.ศ. 2484 พระราชบัญญัติช่วยอาชีพ และวิชาชีพ พ.ศ. 2484 โดยมีการกำหนดงานห้ามแก่คนต่างด้าว

- พ.ศ. 2490 รัฐบาลเริ่มใช้นโยบายชาตินิยม ได้ออกกฎหมายบังคับให้โรงสี และกิจการก่อสร้างที่รับงานของรัฐต้องมีกรรมกรไทยอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของ กรรมกรทั้งหมด และได้ออกกฎหมายสงวนอาชีพสำหรับคนไทยและมีการใช้มาตรการรุนแรงกับหัวหน้า กรรมกรชาวจีนที่ก่อการนัดหยุดงานโดยการเนรเทศ กลับ ออกกฎหมายควบคุมโควตาคนจีนเข้าประเทศ และขึ้นค่าธรรมเนียมภาษีคนต่างด้าว

- พ.ศ. 2499 รัฐบาลได้พิจารณาออกพระราชบัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย พ.ศ. 2499 โดยมีบทบัญญัติให้เจ้าของกิจการในกิจการประเภทที่มีคนงานตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป จะต้องจ้างบุคคลสัญชาติไทยทำงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

- พ.ศ. 2502 รัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เห็นว่ากฎหมายที่ยังใช้บังคับเกี่ยวกับคนต่างด้าวไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ ของประเทศ จึงได้มอบหมายให้กองแรงงาน ซึ่งสังกัดกรมประชาสงเคราะห์พิจารณาปรับปรุง โดยได้มีการพิจารณาร่างกฎหมายใหม่ แต่ปรากฏว่ามีอุปสรรคขัดข้อง จึงทำให้การพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนั้นล่าช้า จนกระทั่งถึงปี 2515 จึงได้มีการประกาศใช้กฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว ในรูปของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติช่วยอาชีพและวิชาชีพ พ.ศ. 2484

โดยสรุปแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484 เป็นต้นมา ได้มีการออกกฎหมายต่าง ๆ เพื่อมาควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทย ให้มีระเบียบหลักเกณฑ์และกฎหมายให้ยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนายจ้างแต่ละยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 พ.ศ.2515

เป็นเรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองการประกอบอาชีพของคนไทย กำหนดประเภทและสิทธิหน้าที่ของคนต่างด้าวที่จะมาประกอบอาชีพ หรือทำงานในประเทศและสิทธิหน้าที่ของนายจ้างที่จะจ้างคนต่างด้าวทำงาน รัฐบาลมีเจตนารมณ์ในการกำหนดขอบเขตการทำงานของคนต่างด้าว เพื่อคุ้มครองให้คนไทยได้มีงานทำ ดังนี้

1.2.1 การสงวนอาชีพที่คนไทยทำได้ไว้ให้แก่คนไทย ซึ่งได้ตราพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2516 กำหนดอาชีพ และวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ 39 อาชีพ

1.2.2 เปิดโอกาสให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานเฉพาะกรณี que เห็นว่าคนต่างด้าวมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับความต้องการของประเทศ และงานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อคนไทย ที่จะได้เพิ่มความรู้ ความสามารถในวิชาการและประสบการณ์ใหม่ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ในการยกระดับฝีมือในการทำงาน และเนื่องจากได้มีคนต่างด้าวเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานแล้ว จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักศีลธรรมและมนุษยธรรม ประกอบกับหลักผลประโยชน์โดยรวมของประเทศ ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 จึงได้กำหนดวิธีปฏิบัติแก่คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในประเทศไทยดังต่อไปนี้

1) คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานอยู่ก่อนวันประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ใช้บังคับ (ก่อนวันที่ 14 มีนาคม 2516) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนสัญชาติจีนและอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน เพื่อเป็นการคำนึงถึงหลักศีลธรรม และมนุษยธรรม จึงได้ออกใบอนุญาตทำงานตลอดชีพให้ โดยหากมีการเปลี่ยนแปลงงาน หรือเปลี่ยนอาชีพในภายหลัง สิทธิพิเศษที่ได้รับจะหมดไป

2) คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือกฎหมายอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

3) คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาหลังวันประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 จะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตทำงาน ภายใต้หลักเกณฑ์ว่า จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และเป็นอาชีพที่คนไทยยังทำไม่ได้ดีพอ หรือมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอ

ต่อความต้องการของตลาดแรงงาน โดยกำหนดให้ยื่นขอรับใบอนุญาตทำงาน ณ กองงานคนต่าง
 ด้าว กรมแรงงาน ซอยโรงปู้ย ถนนดินแดง เขตพญาไท กรุงเทพฯ

กรมแรงงาน ได้เสนอร่างปรับปรุง ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322
 ให้เหมาะสมกับสภาวะที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติ
 การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 แทน

1.3 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 เริ่มใช้บังคับวันที่ 22
 กรกฎาคม 2521 ได้กำหนดไว้ว่า คนต่างด้าวจะทำงานได้เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหา
 งานหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายเท่านั้น

1.3.1 คำนิยาม

คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

ทำงาน หมายถึง การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ว่าจ้าง
 หรือประโยชน์อื่นใด หรือไม่ก็ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานใน
 ราชอาณาจักร ดังต่อไปนี้

1. บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต
2. บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล
3. ผู้แทนของประเทศสมาชิก และพนักงานขององค์การ
 สหประชาชาติ และทบวงการชำนัญพิเศษ
4. คนรับใช้ส่วนตัว ซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำ
 อยู่กับบุคคลในข้อ 1, 2, 3
5. บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำ
 ไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
6. บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา
 วัฒนธรรม ศิลปการกีฬา หรือกิจการอื่น (พระราชกฤษฎีกากำหนด ให้คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่
 หรือภารกิจบางประการในราชอาณาจักรไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของ
 คนต่างด้าว พ.ศ. 2521 พ.ศ. 2522)
7. บุคคลซึ่งรัฐบาลอนุญาต ให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่าง
 หนึ่งอย่างใด

1.3.2 คนต่างด้าวที่มีสิทธิขออนุญาตทำงาน

คนต่างด้าวที่มีสิทธิขออนุญาตทำงานได้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) คนต่างด้าวทั่วไป (ตามมาตรา 7) หมายถึง
 - (1) คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
 - (2) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (NON -IMMIGRANT VISA) เช่น เข้ามาทำธุรกิจหรือเข้ามาศึกษา
- 2) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการ ส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่น ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับคนต่างด้าวในลักษณะเดียวกัน เช่น พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม (ตามมาตรา 10)
- 3) คนต่างด้าวตามมาตรา 12 หมายถึง คนต่างด้าว 4 ประเภท คือ
 - (1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใด แทนการเนรเทศหรือ อยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ
 - (2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออก นอกราชอาณาจักร เช่น พวกญวนอพยพ, ลาวอพยพ, เนปาลอพยพ, พม่าพลัดถิ่น หรือคนต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2539 เป็นต้นไป
 - (3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 หรือ ตามกำหนดอื่น เช่น บุคคลที่เกิดภายหลังวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ซึ่งเป็นวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว มีผลบังคับใช้
 - (4) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติ ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515

1.3.3 การยื่นคำขออนุญาตทำงาน

- 1) คนต่างด้าวที่ยังไม่ได้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงาน ให้ปฏิบัติดังนี้
 - (1) ติดต่อสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยประจำประเทศที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ เพื่อขอคำแนะนำและขออนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (NON-IMMIGRANT VISA)

(2) ให้นำจ้างในราชอาณาจักรยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานแทน (แบบ ตท.3) และเมื่อได้รับแจ้งการอนุญาตแล้ว คนต่างด้าวจึงเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อรับใบอนุญาตและทำงานได้

2) คนต่างด้าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงาน ต้องปฏิบัติดังนี้

(1) คนต่างด้าวที่จะขออนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตทำงาน (แบบ ตท. 1) ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือ 30 วัน นับแต่วันที่ทราบการได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายนั้น ๆ โดยในระหว่างขอรับใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอทำงานไปพลางก่อนได้ ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท (มาตรา 35)

(2) คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยมีชื่อได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่าน และไม่ใช่นุคคลที่ขาดคุณสมบัติ หรือต้องห้ามตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด จะทำงานได้ต่อเมื่อได้รับ ใบอนุญาตทำงานแล้วเท่านั้น โดยยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานตามแบบ ตท. 2 (มาตรา 7, 11) ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 34)

1.3.4 คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม

กำหนดโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามและเงื่อนไข ของคนต่างด้าว ซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2522 มีดังนี้

1) มีความรู้และความสามารถในการทำงานตามที่ขอรับใบอนุญาต ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อน วัณโรคในระยะอันตราย โรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการอันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคจิตยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง หรือโรคพิษสุราเรื้อรัง ไม่เคยต้องโทษจำคุกในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

2) คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วน มีระยะเวลาการทำงานไม่เกิน 15 วัน จะทำงานได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดี หรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายทราบ (มาตรา 7) งานอันจำเป็นและเร่งด่วน ออกโดยระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำขออนุญาต

ทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2537 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2537 จะอนุญาตให้ คนต่างด้าวทำงานในหมวดอาชีพต่าง ๆ แต่ไม่เกิน 15 วัน ดังนี้ งานบริหารงานและวิชาการ งานด้านเทคนิค งานจัดหา งานต่างประเทศ งานเบ็ดเตล็ด งานที่อริบดี หรือเจ้าพนักงานซึ่งอริบดีมอบหมาย เห็นควรรับแจ้งเป็นกรณีพิเศษตามความจำเป็นในขณะนั้น

3) คนต่างด้าวตามมาตรา 12 ส่วนใหญ่เป็นการขออนุญาตตามมาตรา 12 (2) คือ คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร ต้องปฏิบัติดังนี้

(3.1) กรณีประสงค์จะทำงานภายในเขตจังหวัด ให้ยื่นคำขอตามแบบ ตท. 8 พร้อมบัตรอนุญาตออกโดยกระทรวงมหาดไทย

(3.2) กรณีขออนุญาตออกนอกพื้นที่ คนต่างด้าวต้องยื่นขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่ตนอยู่ เพื่ออนุญาตออกนอกเขตจังหวัด และหากจะทำงานคนต่างด้าวจะต้องขอรับใบอนุญาตทำงาน (แบบ ตท. 8) จึงจะทำงานได้

ปัจจุบันรัฐมนตรีได้ออกประกาศกำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา 12 ทำงานได้รวม 27 อาชีพ และให้คนต่างด้าวสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งได้รับอนุญาตให้ ู่ประกันตัวจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2543 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2543 และอยู่ระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร จำนวน 106,684 คน ทำงานได้เฉพาะงานกรรมกร ในพื้นที่ 37 จังหวัด 18 ประเภทกิจการ

1.3.5 ระยะเวลาการอนุญาต

1) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (NON-IMMIGRANT VISA) จะพิจารณาให้ตามความจำเป็น แต่ไม่เกิน 1 ปี และให้มีอายุเท่าระยะเวลาที่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรในขณะออกใบอนุญาต

2) ใบอนุญาตทำงานตาม กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่น (มาตรา 10) จะได้รับอนุญาตตามระยะเวลาซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอนุญาต 3. ใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว ตามมาตรา 12 ซึ่งสามารถทำงานได้ 27 อาชีพตามที่รัฐมนตรีกำหนดมีระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี 4.กรณีคนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวโดยไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน ให้มีอายุสามสิบวันนับแต่วันออกใบอนุญาต หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาต 1.เป็นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและการจ้างงาน หรือไม่ 2.กิจการนั้นส่งเสริมการนำรายได้เข้าประเทศหรือไม่ เช่น กิจการส่งออก หรือการ ท่องเที่ยว

3) มีการนำวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาใช้ และถ่ายทอดให้คนไทย

- 4) เป็นงานที่คนไทยยังทำไม่ได้หรือขาดแคลน
- 5) ไม่เป็นอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 จำนวน 39 อาชีพ
- 6) ปฏิบัติตามระเบียบกรมการจัดหางาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2537

คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนทำงานต้องห้าม 39 อาชีพ หรือคนต่างด้าวตามมาตรา 12 ถ้าทำงานนอกเหนือจากกำหนด 27 อาชีพ มีความผิด จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.3.6 การต่ออายุใบอนุญาต

- 1) คนต่างด้าวจะต้องยื่นเรื่องขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนที่ใบอนุญาตจะหมดอายุ
- 2) ถ้าหากคนต่างด้าวยื่นภายในกำหนดเวลาแล้ว สามารถทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะแจ้งผลการพิจารณาต่อใบอนุญาตหรือไม่อนุญาต
- 3) การต่ออายุใบอนุญาตจะได้รับการพิจารณาครั้งละไม่เกิน 1 ปี กรณีคนต่างด้าวทำงานเมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว โดยไม่ได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุหรือได้ยื่นคำขอแล้วแต่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุ ใบอนุญาต และมีได้อุทธรณ์หรืออุทธรณ์แล้วแต่รัฐมนตรีมี คำวินิจฉัยไม่อนุญาต มีความผิดจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.3.7 สิทธิการอุทธรณ์

เมื่อยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานและไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ทำงานอื่น หรือไม่ให้ เปลี่ยนท้องที่ หรือสถานที่ทำงาน ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดีกรมการจัดหางาน ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งไม่อนุญาตเมื่อได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้ผู้รับอุทธรณ์นำส่งคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว (รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งตามมาตรา 24, 25, 26, 27, 28, 29) ภายใน 15 วัน โดยคณะกรรมการฯ ต้องพิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ภายใน 15 วัน และให้รัฐมนตรีวินิจฉัยคำอุทธรณ์ภายใน 30 วัน คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่ยุติการขอรับใบอนุญาตทำงานในการยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตทำงาน การขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน การขอรับใบแทนใบอนุญาตทำงาน และการขออนุญาตเปลี่ยนแปลงการทำงานหรือเปลี่ยนท้องที่ หรือสถานที่ในการทำงาน ให้ยื่นคำขอ ณ จังหวัดที่เป็นที่ตั้งสถานที่ทำงาน หรือสำนักงานของคนต่างด้าวผู้ยื่นคำขอ ดังนี้

- 1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กองงานคนต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ศูนย์ควบคุมแรงงานต่างชาติ หรือศูนย์บริการวีซ่า แล้วแต่กรณี
- 2) เมื่อใบอนุญาตทำงานชำรุดในสาระสำคัญหรือสูญหาย ต้องยื่นขอใบแทนใบอนุญาตภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทราบการชำรุด หรือสูญหาย (มาตรา 19) ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 500 บาท ตามมาตรา 36
- 3) เมื่อเลิกทำงานต้องคืนใบอนุญาตทำงานให้แก่นายทะเบียนในท้องที่จังหวัดที่ตั้งสถานที่ทำงานภายใน 7 วัน นับแต่วันเลิกทำงาน (มาตรา 20) ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท ตามมาตรา 35
- 4) ต้องทำงานตามที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น หากประสงค์จะทำงานอื่น หรือเปลี่ยนท้องที่ หรือสถานที่ในการทำงานต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนก่อน (มาตรา 21) ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 38
- 5) คนต่างด้าวที่ได้รับการขยบายระยะเวลาการทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่นต้องแจ้ง ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการขยบายระยะเวลา (มาตรา 14) ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 500 บาท ตามมาตรา 36
- 6) ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และประสงค์จะทำงานต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานต่อนายทะเบียนก่อน โดยผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตสามารถทำงานไปพลางก่อนได้ จนกว่านายทะเบียน จะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุ (มาตรา 15) ผู้ฝ่าฝืนทำงานเมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 37
- 7) กรณีการเปลี่ยน ชื่อ นามสกุล สัญชาติ ที่อยู่อาศัยของคนต่างด้าว หรือชื่อสถานที่ทำงาน ต้องยื่นคำร้องขอแก้ไขโดยไม่ชักช้า

1.3.8 นายจ้างที่จะจ้างคนต่างด้าวทำงานต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) ห้ามรับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน หรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานที่มีลักษณะงานหรือเงื่อนไขต่างไปจากที่กำหนดไว้ใน ใบอนุญาต (มาตรา 22) ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 39
- 2) นายจ้างที่รับคนต่างด้าวเข้าทำงานหรือให้ย้ายไปทำงานที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือออกจากงานต้องแจ้ง นายทะเบียน ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เข้ารับทำงาน หรือย้ายออกจากงาน หรือย้ายออกจากงาน (มาตรา 23) ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท ตามมาตรา 40

1.3.9 สรุปสาระสำคัญ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 พ.ศ. 2515 ในส่วนที่ว่าด้วยคนต่างด้าวประเภทตลอดชีพ

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 มาตรา 43 มีสาระสำคัญว่าใบอนุญาตทำงานที่ออกให้ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ให้ใช้ต่อไปได้ครบเท่าที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตยังทำงานที่ได้รับอนุญาตนั้น และมาตรา 46 กำหนดว่าบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศหรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดี หรือใบอนุญาตซึ่งออกหรือสั่งโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ให้ใช้บังคับได้ต่อไปและให้ถือเสมือนเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศหรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดี หรือใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 พ.ศ. 2515 กรณี ข้อ 10(1) คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและทำงานอยู่ก่อนวันที่ 13 ธันวาคม 2515 สามารถใช้ใบอนุญาตทำงานได้ตลอดชีวิตของคนต่างด้าวนั้น เว้นแต่คนต่างด้าวจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ การขอเปลี่ยนหรือเพิ่มสถานที่ทำงานหรือท้องที่การทำงาน ให้ใช้แบบคำร้องของการเปลี่ยนแปลงรายการ ตท. 6 (ใบแทนใบอนุญาตทำงาน) ตท. 7 (การเปลี่ยนหรือเพิ่มสถานที่ทำงานหรือท้องที่การทำงาน) ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521

1.4 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ไม่สอดคล้องกับลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานในระบบเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน และโดยที่คนต่างด้าวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศกรณีนี้จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการทำงานของคนต่างด้าวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

1.4.1 ประเด็นของการปรับปรุงพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ยกเลิกพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 และที่แก้ไข พ.ศ. 2544

1.4.2 จัดโครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

โดยแบ่งเป็น 6 หมวด 60 มาตราประกอบด้วย

- 1) หมวดที่ 1 การทำงานของคนต่างด้าว ตั้งแต่มาตรา 7 – มาตรา 28 แบ่งเป็น 2 ส่วน
 - ส่วนที่ 1 มาตรา 7 – มาตรา 8
 - ส่วนที่ 2 มาตรา 9 – มาตรา 28
- 2) หมวดที่ 2 กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร มาตรา 29 – มาตรา 40
- 3) หมวดที่ 3 คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว มาตรา 41 – มาตรา 44
- 4) หมวดที่ 4 คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว มาตรา 45 – มาตรา 47
- 5) หมวดที่ 5 การกำกับดูแล มาตรา 48 – มาตรา 50
- 6) หมวดที่ 6 บทกำหนดโทษ มาตรา 51 – มาตรา 56
- 7) หมวดที่ 7 บทเฉพาะกาล มาตรา 57 – มาตรา 60

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มี 60 มาตรา ทางกรมการจัดหางานอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำอนุบัญญัติฯ ซึ่งเป็นกฎหมายย่อยในลักษณะของกฎกระทรวง ระเบียบกระทรวง ระเบียบกรม ประกาศ คำสั่ง รวมทั้งสิ้น 30 ฉบับ ในขั้นนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะทำงานระดับกรมการจัดหางานแล้ว รอนำเสนอในระดับคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงขึ้นไป ส่วนที่เกี่ยวข้องก็จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีในหลักการ และส่งต่อไปให้คณะกรรมการกฤษฎีกา แก้ไขกฎกระทรวงก่อนที่จะย้อนกลับมาเพื่อลงในพระราชกิจจานุเบกษาเพื่อประกาศใช้ต่อไป

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 แม้จะมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2551 แต่การออกอนุบัญญัติ เช่น กฎกระทรวง ระเบียบกรม คำสั่ง ประกาศต่าง ๆ จำนวน 30 ฉบับ ยังอยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณาหากเห็นว่าอยากให้กฎหมายย่อยเป็นไปในทิศทางใดเพื่อความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงก็ยังสามารถเสนอแก้ไขปรับปรุงได้ และแม้แต่กฎหมายย่อยมีผลบังคับใช้แล้วก็ไม่มีข้อห้ามอันใดที่จะไม่ให้มีการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขกฎหมายแม้ตัวพระราชบัญญัติเองก็ยังคงทำได้ซึ่งแม้แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันก็ยังคงมีความพยายามจากฝ่ายต่าง ๆ เสนอแก้ไขอยู่ในขณะนี้แต่การ

แก้ไขกฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติก็จะต้องใช้ขั้นตอนเวลาและความยุ่งยากในการแก้ไขมากกว่าการเสนอพิจารณาแก้ไขกฎหมายย่อยที่เรียกว่าอนุบัญญัติ

ฉะนั้น จึงเป็นการสมควรที่พวกเราผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกฎหมายฉบับนี้จะได้ตรวจสอบ ไตร่ตรองพิจารณาว่าควรเสนอข้อเท็จจริงเหตุผลความจำเป็นอันที่จะให้กฎหมายย่อยหรืออนุบัญญัติได้ถูกกำหนดในลักษณะที่เป็นประโยชน์ และเอื้อต่อความเป็นจริงที่เหมาะสมที่สุด

1.4.3 ปรับปรุงการกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้

เหตุผลในการปรับปรุงการกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ เพื่อให้การทำงานของคนต่างด้าวสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงโดยกำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว (มาตรา 41) โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีออกประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดงานใดที่คนต่างด้าวทำได้ในท้องที่ใด เมื่อใด (มาตรา 7) ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานของคนต่างด้าวต้องคำนึงถึงมิติด้านความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการคนต่างด้าวมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

การกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้นั้น มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

1) คนต่างด้าวมาตรา 4 มีบุคคลต่างด้าวที่สามารถเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ต้องขออนุญาตทำงานอยู่ 7 ประเภท

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับการปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเฉพาะในฐานะ ดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต
 - (2) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล
 - (3) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษ
 - (4) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศ เพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือ (3)
 - (5) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
 - (6) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะการกีฬา หรือกิจการอื่น ๆ ทั้งนี้ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
- 2) คนต่างด้าวที่ต้องขออนุญาตทำงานตามพระราชบัญญัติฯ นี้มีอยู่

3 กลุ่ม คือ

1) คนต่างด้าวตามมาตรา 7 เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะงานฝีมือหรือกึ่งฝีมือ ซึ่งมีข้อกำหนดที่เป็นสาระสำคัญ 2 ประการ คือ

(1) คนต่างด้าวจะทำงานในท้องที่ใด เมื่อใดจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำนึงถึง 1) ความมั่นคงของชาติ 2) โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย 3) ความต้องการคนต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

(2) งานที่คนต่างด้าวจะทำได้ในท้องที่ใด เมื่อใดนั้นตามมาตรา 41 ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวเป็นผู้พิจารณากำหนด โดยมีบทเฉพาะกาลในมาตรา 57 ให้ออกกฎกระทรวงกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ให้แล้วเสร็จภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฯ นี้ใช้บังคับในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวง ให้นายทะเบียนอนุญาตให้ทำงานได้ ยกเว้นงานห้ามตามพระราชกฤษฎีกาเดิม แนวทางในการที่จะกำหนดงานที่คนต่างด้าวทำได้นั้น กรมการจัดหางานได้ใช้งานที่เคยพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวย้อนหลัง 5 ปี นำมาจัดเป็นกลุ่มงานอาชีพได้ 187 อาชีพแต่ละจะตัดทอนลงไปตามความจำเป็น ขณะนี้ได้พยายามศึกษาจากตัวแบบของประเทศต่าง ๆ อยู่และต้องมีการใช้ผลจากการทำวิจัยของส่วนราชการเป็นฐานการพิจารณาต่อไปด้วย

2) คนต่างด้าวตามมาตรา 13 ที่ไม่อาจขอรับใบอนุญาตในฐานะคนเข้าเมืองตามกฎหมายตามมาตรา 9 อาจขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานตามประเภทที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในพระราชกิจจานุเบกษาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการทำงานของคนต่างด้าวโดยคณะกรรมการฯ ต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติและผลกระทบต่อสังคมด้วย สำหรับเงื่อนไขที่จะอนุญาตให้ทำงานนั้นคณะรัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขอย่างอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้ เช่น เงื่อนไขของการห้ามย้ายออกนอกพื้นที่เขตจังหวัดเป็นต้น คนที่เข้าเมืองไม่ถูกต้องตามกฎหมายคนเข้าเมือง มีอยู่ 5 ประเภท ดังนี้

(1) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ และได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศ หรืออยู่ระหว่างการรอกการเนรเทศ

(2) เข้ามา หรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(3) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

(4) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515

(5) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ประกาศตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็ได้

3) คนต่างด้าวตามมาตรา 14 มีภูมิลำเนาอยู่บริเวณชายแดนติดกับประเทศไทยถ้าเข้ามาโดยใช้เอกสารแทนหนังสือเดินทางโดยมีรัฐบาลทั้ง 2 ประเทศตกลงกันก็จะได้รับใบอนุญาตทำงานได้บางประเภทบางลักษณะงานที่ท่าอาจจะเป็นลักษณะของการทำงานแบบเข้าไปเยือนกลับบริเวณชายแดนหรืองานตามฤดูกาล คนต่างด้าวจะใช้สิทธินี้ได้ต้องทำงานภายในท้องที่ติดกับชายแดนหรือพื้นที่ต่อเนื่องดังกล่าว การขออนุญาตให้ใช้เอกสารแทนหนังสือเดินทาง และชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจแตกต่างกับคนต่างด้าวตามมาตรา 7 ทั่วไปการออกใบอนุญาตต้องระบุ วันที่ เวลา สถานที่ ระยะเวลา และลักษณะงานไว้ด้วย นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขอย่างอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้

1.4.4 กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าว (LEVY)

เหตุผลในการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าว (LEVY) เพื่อจำกัดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือ หรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานในราชอาณาจักร โดยกำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้าทำงานตามประเภท หรือลักษณะงานที่กำหนดในราชอาณาจักรได้

การกำหนดค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าว (LEVY) เป็นการเรียกเก็บจากนายจ้างในฐานะที่ไม่ยอมใช้คนในชาติ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 8 โดยชำระค่าธรรมเนียมฯ ก่อนทำสัญญาจ้างไม่น้อยกว่า 3 วันหากยังไม่ยอมเสียค่าธรรมเนียมฯ ก็จะเสียค่าปรับ 1 เท่าตัวสำหรับรายละเอียดในขณะนี้กรมการจัดหางาน ได้ให้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยวิจัยเรื่องนี้อยู่และได้นำผลการวิจัยมาปรับใช้โดยมีหลักเกณฑ์การจัดเก็บในอัตราที่น้อยที่สุดโดยน้อยกว่าผลการวิจัยเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นายจ้างมาเข้าสู่ระบบมีการกำหนดอัตราต่ำสุด 200 บาทในกิจการประมงต่อเนื่องจากประมงในทุกท้องที่ทั่วประเทศ ส่วนกิจการอื่น ๆ ก็จะดูว่าอยู่ในเขตพื้นที่ชายแดนหรือพื้นที่ต่อเนื่องชายแดน หรือพื้นที่ขึ้นในและพื้นที่จังหวัดรอบปริมณฑลกรุงเทพ จะถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียมฯ สูงสุดไม่เกิน 600 บาท

1.4.5 ปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตให้แก่คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น

เหตุผลในการปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตให้แก่คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวมีหนังสือแจ้งการอนุญาตนั้นต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยรายละเอียด และให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้กับคนต่างด้าวภายในเจ็ดวัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้ง ทั้งนี้ในระหว่างรอรับใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานไปพลางก่อนได้

ในมาตรา 12 การปรับปรุงการออกใบอนุญาตทำงานให้กับคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น ก็เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนต่างด้าว เพราะราชการไทยเห็นว่าเป็นความต้องการของประเทศ จึงพิจารณาว่าเมื่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอนุญาตในเรื่องการลงทุนแล้ว ก็ให้ถือว่าอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าวด้วย สำนักบริหารคนต่างด้าวจึงเป็นเพียงผู้ผลิตใบอนุญาตไม่ต้องพิจารณา โดยจะต้องออกใบอนุญาตให้เสร็จภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้ง คนต่างด้าวสามารถทำงานได้เลยไม่ต้องรอใบอนุญาตทำงาน และในการต่ออายุครั้งที่ 2 คนต่างด้าวไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

1.4.6 เพิ่มเติมให้ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติสามารถขอรับใบอนุญาตทำงานได้

เหตุผลในการเพิ่มเติมให้ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติสามารถขอรับใบอนุญาตทำงานได้ เพื่อให้สอดคล้องตามหลักมนุษยธรรม และกฎหมายดังกล่าวตามมาตรา 13 (4) (5) เพื่อให้คนที่อยู่ในราชอาณาจักรแต่ไม่มีสัญชาติไทยสามารถขอใบอนุญาตทำงาน เพื่อหลักมนุษยธรรมเนื่องจากคนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศและผู้ที่อยู่ระหว่างรอการส่งกลับประเทศต้นทาง ยังมีสิทธิขอรับอนุญาตทำงาน ฉะนั้นคนที่เกิดในประเทศไทยแต่ไม่มีสัญชาติไทยจึงควรต้องให้สิทธิขอรับใบอนุญาตทำงานได้เช่นกัน

1.4.7 เพิ่มมาตรการรองรับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน

เหตุผลในการเพิ่มมาตรการรองรับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน เพื่อเป็นการส่งเสริมการผลิตไปสู่พื้นที่ที่มีแรงงานจำนวนมากอันผลดีต่อทั้งการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและการรักษาความมั่นคงของชาติโดยกำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งมีภูมิลำเนาเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีบริเวณชายแดนติดกับประเทศไทย และเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองสามารถขออนุญาตทำงานบางประเภทหรือบางลักษณะในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาล และเฉพาะท้องที่ที่อยู่ติดกับชายแดนหรือท้องที่ต่อเนื่อง

ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 14 ตามที่กล่าวมาแล้วว่าสามารถใช้เอกสารแทนหนังสือเดินทางตามข้อตกลงระหว่างประเทศรับใบอนุญาตทำงานประเภทไป-กลับบริเวณชายแดน และงานตามฤดูกาล เมื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เฉพาะการทำงานภายในท้องที่ที่ติดอยู่กับชายแดนหรือท้องที่ต่อเนื่องชายแดน โดยใช้หนังสือเอกสารแทนหนังสือเดินทางและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เป็นรายวัน รายเดือน ฯลฯ ได้

ส่วนท้องที่ สถานที่ทำงาน ระยะเวลาอนุญาตให้ทำงานประเภทและลักษณะงานและนายจ้างที่คนต่างด้าวจะขออนุญาตทำงานด้วยต้องเป็นไปตามแบบวิธีการในกฎกระทรวง

การบังคับใช้เรื่องนี้จะบังคับใช้ในท้องที่ใดคนต่างด้าวสัญชาติใดเมื่อทำงานลักษณะใดช่วงระยะเวลาใดฤดูกาลใด โดยมีเงื่อนไขอย่างไรให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.4.8 การจัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

เหตุผลในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร เพื่อลดภาระการใช้งบประมาณแผ่นดิน และเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งตัวลูกจ้างซึ่งเป็นคนต่างด้าวรวมทั้งคนต่างด้าว และผู้ถูกส่งนเรทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการนเรทศ

โดยที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้นายจ้างที่จะรับคนต่างด้าวเข้าทำงานต้องวางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพื่อส่งคนต่างด้าวนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งอาจทำให้นายจ้างผลัดภาระดังกล่าวไปยังลูกจ้างเพื่อลดต้นทุนและอาจมีการกำหนดมาตรการควบคุมกำกับคนต่างด้าวมิให้หลบหนีอันจะทำให้ตนไม่ได้รับเงินประกันคืนจึงปรับปรุงใหม่เป็น “จัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร” ในกรมการจัดหางาน (มาตรา 24) และระบุกำหนดให้ลูกจ้าง ซึ่งเป็นคนต่างด้าวบางประเภท และเฉพาะงานที่กำหนดในกฎกระทรวงส่งเงินเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์วิธีการ กำหนดเวลาและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 15) ซึ่งเป็นลักษณะที่ลูกจ้างเป็นผู้วางเงินประกันตนเองการกำหนดให้นายจ้างหักค่าจ้างก็ไม่ขัดกับมาตรา 76(1) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2544

กรณีที่ลูกจ้างต่างด้าวส่งเงินครบ และกลับออกไปก็ให้ใช้เงินนี้เป็นค่าส่งกลับถ้าลูกจ้างที่มีเงินไม่ครบนายจ้างต้องเป็นผู้รับผิดชอบเพราะเข้ามาตามความต้องการของนายจ้าง (มาตรา 20) แต่ถ้าลูกจ้างกลับไปโดยใช้เงินเองก็มีสิทธิขอรับเงินที่หักไว้คืนภายในระยะเวลา 2 ปีนับแต่ออกไปนอกราชอาณาจักรหากไม่มารับเงินที่หักไว้คืนให้ตกเป็นของกองทุน หากนายทะเบียนคืนเงินไม่ทันกำหนด 30 วันนับแต่ที่ได้รับคำร้องพร้อมหลักฐานจะต้องคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี (มาตรา 18) แต่ลูกจ้างกลับเข้ามาในราชอาณาจักร และใบอนุญาต

ทำงานยังไม่ถึงอายุก็ไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนอีก ยกเว้นส่งไม่ครบต้องส่งต่อจนครบ (มาตรา 19) เงินกองทุนไม่ต้องส่งเป็นรายได้แผ่นดิน (มาตรา 30) เงินนี้มีดอกผลจึงให้เอามาใช้กับคนที่ถูกเนรเทศ หรือส่งกลับโดยไม่มีค่าใช้จ่ายเงินเข้ากองทุนด้วย (มาตรา 32)

1.4.9 กำหนดให้อายุของใบอนุญาตมีอายุไม่เกินสองปี

เหตุผลในการกำหนดให้อายุของใบอนุญาตมีอายุไม่เกินสองปี เพื่อให้การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานสอดคล้องกับสภาพการจ้างงานและไม่ผูกติดกับการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทำให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้ใช้บริการ และไม่กระทบอำนาจการควบคุมคนต่างด้าวของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองตามมาตรา 21 ใบอนุญาตทำงานมีอายุไม่เกิน 2 ปีนับแต่วันออกเว้นแต่ใบอนุญาตทำงานที่ออกให้แก่คนต่างด้าวในกิจการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นตามมาตรา 12 จะมีอายุเท่าที่ได้รับอนุญาตเข้ามาทำงานตามกฎหมายนั้น ๆ

อายุใบอนุญาตจะไม่มีผลเป็นการขยายระยะเวลาอยู่ในราชอาณาจักรแล้ว หากใบอนุญาตยังไม่สิ้นสุดเมื่อกลับเข้ามาทำงานต่อตามอายุใบอนุญาตทำงานที่เหลืออยู่นั้นได้ การต่ออายุใบอนุญาตทำงานต้องต่อก่อนใบอนุญาตยังไม่สิ้นสุดลง เมื่อกลับเข้ามาทำงานต่อตามใบอนุญาตทำงานที่เหลืออยู่นั้นได้ การต่ออายุใบอนุญาตทำงานต้องต่อก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ มิฉะนั้นต้องขอใบอนุญาตทำงานใหม่ระหว่างยื่นต่ออายุ แต่ใบอนุญาตทำงานยังไม่เสร็จให้คนต่างด้าวทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

คนต่างด้าวตามมาตรา 13 (1) และ (2) คือ รอเนรเทศและรอส่งกลับ ระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตทำงาน ติดต่อกันรวมแล้วต้องไม่เกิน 4 ปี เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นเป็นคราว ๆ ไป การต่อใบอนุญาตเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการในกฎกระทรวง

1.4.10 ปรับปรุงให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถเพิ่มประเภท หรือ ลักษณะงาน นายจ้าง ท้องที่ หรือสถานที่ทำงาน หรือเงื่อนไขได้

เหตุผลในการปรับปรุงให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถเพิ่มประเภท หรือ ลักษณะงาน นายจ้าง ท้องที่ หรือสถานที่ทำงาน หรือเงื่อนไขได้ เพื่อให้การทำงานของคนต่างด้าวเกิดความยืดหยุ่นรวมทั้งการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวเกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงเท่านั้น

มาตรา 26 กำหนดให้คนต่างด้าวต้องทำงานกับนายจ้าง/ประเภทงาน/ลักษณะงาน/ท้องที่หรือสถานที่ ตามที่กำหนดในเงื่อนไขใบอนุญาตทำงานเท่านั้น

ผู้รับใบอนุญาต(คนต่างด้าว)จะเปลี่ยนแปลงได้ ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน โดยการขอเพิ่มการอนุญาตเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการในกฎกระทรวง

1.4.11 **เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตทำงาน**

เหตุผลในการเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตทำงาน เพื่อให้อำนาจแก่นายทะเบียนในการเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต

มาตรา 28 หากปรากฏว่าผู้รับอนุญาตทำงานฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตทำงานนายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตทำงานได้

1.4.12 **ปรับปรุงให้มีคณะกรรมการการทำงานของคนต่างด้าว**

เหตุผลในการปรับปรุงให้มีคณะกรรมการการทำงานของคนต่างด้าว เพื่อให้องค์ประกอบของคณะกรรมการครอบคลุมทุกส่วนราชการที่มีความเกี่ยวข้องกับการควบคุมกำกับดูแลคนต่างด้าวรวมทั้งให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มีมาจากภาคเอกชนเพื่อจะได้พิจารณาถึงมิติการทำงานของคนต่างด้าวในด้านต่าง ๆ และเพิ่มเติมให้มีหน้าที่เสนอความเห็นในเรื่องต่าง ๆ แก่คณะรัฐมนตรีรวมทั้งติดตามกำกับดูแลและประสานการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินนโยบายการทำงานของคนต่างด้าว เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

ในหมวดที่ 3 คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวตามมาตรา 41 – มาตรา 44 จะกำหนดรายละเอียดไว้ให้ปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานคณะกรรมการฯ มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ สภาพัฒนา สำนักข่าวกรอง อัยการสูงสุด ผู้แทนองค์กรกระทรวงต่าง ๆ รวม 10 คน ผู้แทนองค์กรนายจ้างรวมทั้งผู้แทนองค์กรลูกจ้างฝ่ายละไม่เกิน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจากรัฐมนตรีแรงงานแต่งตั้งโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีอีก 4 คน มีอธิบดีกรมการจัดหางานเป็นเลขานุการผู้อำนวยการ สำนักบริหารคนต่างด้าวเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ผู้แทนองค์กรนายจ้าง/ลูกจ้าง มีวาระเช่นเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน โดยความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษารายละเอียดในหมวด 3

1.4.13 **กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว**

เหตุผลในการกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว เพื่อทำหน้าที่เสนอความคิดเห็นต่อรัฐมนตรีในการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งต่าง ๆ ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวไว้เป็นการเฉพาะ

ในหมวดที่ 4 คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว มาตรา 45 – มาตรา 47

1.4.14 กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับและช่วยเหลือพนักงานสอบสวน

เหตุผลในการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับและช่วยเหลือพนักงานสอบสวน เพื่อให้การบังคับการตามร่างพระราชบัญญัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตมีอำนาจจับคนต่างด้าวนั้น โดยไม่ต้องมีหมายจับและนำตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนโดยทันทีและให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีความรู้ ความชำนาญในการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้

ในหมวดที่ 5 การกำกับดูแลในมาตรา 50 ให้อธิบดี นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตทำงานและสั่งให้ไปรายงานตัวยังสถานีตำรวจพร้อมกับพนักงานเจ้าหน้าที่แต่คนต่างด้าวมิยอมหรือหลบหนี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับคนต่างด้าวนั้น โดยไม่ต้องมีหมายจับและให้นำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนโดยทันที แต่ในการจับนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักทั่วไปในการจับ ตามมาตรา 81 มาตรา 81/1 มาตรา 82 มาตรา 83 มาตรา 84 มาตรา 85 และมาตรา 86 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้ด้วยและเพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในการสอบสวนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจะแต่งตั้งพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วยเฉพาะในความคิดตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวฉบับนี้

การสอบสวนต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่อธิบดีกรมการจัดหางานและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติร่วมกันกำหนด

1.4.15 ปรับปรุงบทกำหนดลงโทษให้เหมาะสม

เหตุผลในการปรับปรุงบทกำหนดลงโทษให้เหมาะสม เห็นว่านายจ้างผู้ฝ่าฝืนจ้างคนต่างด้าวโดยไม่ขออนุญาตไม่ใช่อาชญากรจึงไม่ควรลงโทษอาญา (กักขัง) แล้วลงโทษทางเศรษฐกิจ คือ ปรับเงินค่าปรับสูง ๆ เพื่อให้เข็ดหลาบแทนการกักขัง โทษคนต่างด้าวตามมาตรา 51 จะเห็นว่าหากทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตต้องระวางโทษคนต่างด้าวตามมาตรา 51 จะเห็นว่าหากทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 2,000 – 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพราะคนต่างด้าวต้องหลบหนีเข้าเมืองมาก่อนจึงลักลอบทำงาน

การผ่อนผันคือหากคนต่างด้าวผู้กระทำความผิดยินยอมเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรภายในเวลาที่พนักงานสอบสวนกำหนดโดยไม่ช้ากว่าสามสิบวันพนักงานสอบสวน

จะเปรียบเทียบปรับและส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยไม่ต้องกักขังก็ได้ ส่วนโทษทำงานไม่ตรงเงื่อนไขก็ปรับสูงไม่เกิน 20,000 บาท

โทษสำหรับนายจ้างตามมาตรา 54 รับคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ใช้ลูกจ้างแรงงาน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท แต่ถ้ารับคนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานปรับตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท ต่อคนต่างด้าว 1 คน

ความผิดเหล่านี้ (ยกเว้นมาตรา 51) ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ คณะกรรมการมี 3 คน โดยคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวน

นอกจากนี้ ยังมีระเบียบในเรื่องสินบนนำจับ โดยผู้แจ้งจับได้ส่วนแบ่ง 20% ของค่าปรับและผู้จับได้ 40% ของค่าปรับต่อการใช้คนต่างด้าว 1 คน

1.4.16 ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียม

เหตุผลในการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียม เพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันรวมทั้งกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าวที่เรียกเก็บจากนายจ้าง

อัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดในท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นอัตราสูงสุดที่กฎหมายอนุญาต แต่ในทางปฏิบัติขึ้นอยู่กับวิธีการตามที่กำหนดในสถานการณ์ในเวลานั้น ๆ ตามที่จะกำหนดไว้ในกฎกระทรวงและกฎกระทรวงจะกำหนดให้ค่าธรรมเนียมแตกต่างกันโดยคำนึงถึงสาขาอาชีพและท้องที่ที่ทำงานของคนต่างด้าวก็ได้ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการออกกฎกระทรวง

1.5 บันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือ (MOU) ในการจ้างแรงงานระหว่างประเทศไทยกับพม่า ลาว และกัมพูชา

รัฐบาลไทยโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้ร่วมลงนาม ในบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือ (MOU) ในการจ้างแรงงานระหว่างประเทศไทยกับสหภาพพม่า เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2546 และระหว่างรัฐบาลไทย ได้ร่วมลงนาม ในบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือ (MOU) ในการจ้างแรงงานระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ร่วมลงนาม ในบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือ (MOU) ในการจ้างแรงงานระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา ได้ร่วมลงนาม ในบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือ (MOU) ในการจ้างแรงงานระหว่างประเทศไทยเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2546 โดยมีความหวังกังวลเกี่ยวกับผลกระทบในด้านลบทางสังคมและเศรษฐกิจอันมี

สาเหตุมาจากการจ้างแรงงานผิดกฎหมายปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศไทยและประเทศภาคีได้ตกลงกัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์และขอบเขต ดังนี้

1.5.1 ให้มีขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสมในการจ้างแรงงาน

1.5.2 ให้มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการส่งกลับแรงงานที่ครบวาระการจ้างงานหรือถูกผลักดันออกโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไปยังภูมิลำเนาเดิมก่อนที่เงื่อนไขการจ้างงานจะยุติ

1.5.3 ให้มีการคุ้มครองอันสมควรแก่แรงงานเพื่อให้แน่ใจว่าแรงงานดังกล่าวจะไม่มี การสูญเสียสิทธิและได้รับการคุ้มครองตามที่แรงงานพึงได้รับ

1.5.4 ให้มีการป้องกันและปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพต่อการข้ามแดนผิดกฎหมาย การค้าแรงงานผิดกฎหมาย และการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

เพื่อความมุ่งประสงค์ของบันทึกความเข้าใจนี้ กระทรวงแรงงานแห่งราชอาณาจักรไทยและประเทศภาคีโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ จะจัดการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส และ/หรือ ระดับรัฐมนตรีอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละครั้ง โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อหารือในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุวัติการตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของภาคีทั้งสองฝ่ายจะทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดขั้นตอนในการนำแรงงานผิดกฎหมาย ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศของภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก่อนที่จะบันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้เข้ามาอยู่ในภายใต้ขอบเขตของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

2. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มี 60 มาตรา มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อความมั่นคงของประเทศ 2. เพื่อโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย 3. เพื่อกำหนดความต้องการคนต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ และมีหลักการสำคัญในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวว่าบุคคลใดจะทำงานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนเท่านั้น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 คำนิยาม

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“ทำงาน” หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตทำงาน

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาต

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 13 (1) และ (2) และมาตรา 14 ให้ทำงานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 15

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดี และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตาม

2.2 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรประเภทที่ไม่ต้องขออนุญาตทำงานหรือกฎหมายฉบับนี้ไม่ใช้บังคับ ได้แก่

2.2.1 บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต

2.2.2 บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล

2.2.3 ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษ

2.2.4 คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลตาม 2.1 หรือ 2.2 หรือ 2.3

2.2.5 บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

2.2.6 บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะการกีฬา หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

2.2.7 บุคคลซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด โดยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

2.3 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรประเภทที่อาจขออนุญาตทำงานได้ มี 4 ประเภท คือ

2.3.1 คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว (NON – IMMIGRANT VISA) เช่น เข้ามาทำธุรกิจหรือสอนหนังสือ ตามมาตรา 10

2.3.2 คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงาน ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับคนต่างด้าวในลักษณะเดียวกัน ตามมาตรา 12

2.3.3 คนต่างด้าว ตามมาตรา 13 ดังต่อไปนี้

- 1) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ
- 2) เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองแต่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- 3) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น
- 4) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515
- 5) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

2.3.4 คนต่างด้าวซึ่งมีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อาจได้รับอนุญาตให้ทำงานบางประเภทหรือลักษณะงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดได้ แต่กฎหมายอนุญาตเฉพาะการทำงานภายในห้องที่ที่อยู่ติดกับชายแดนหรือห้องที่ต่อเนื่องกับห้องที่ดังกล่าวเท่านั้น ตามมาตรา 14

สรุป คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

- (ก) เข้าเมืองและอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวหรือได้รับการผ่อนผันให้ทำงานได้
- (ข) เข้าเมืองและอยู่ในราชอาณาจักร โดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

2.4 การยื่นคำขออนุญาตทำงาน

การที่คนต่างด้าวบุคคลใดจะทำงานใดที่กฎหมายอนุญาตให้ทำงานได้นั้นต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

2.4.1 ประเภทที่ไม่ต้องยื่นคำขอ

คนต่างด้าวประเภทนี้ หมายถึงคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งหน่วยงานตามกฎหมายนั้น ๆ จะเป็นผู้อนุญาตและแจ้งการอนุญาตนั้นให้แก่นายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าวทราบแล้วให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตทำงานภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หลังจากนั้นจะแจ้งคนต่างด้าวมารับใบอนุญาตทำงานภายใน 15 วันนับแต่วันอนุญาต

2.4.2 ประเภทที่ต้องยื่นคำขอ

1) คนต่างด้าวประเภทนี้ หมายถึงคนต่างด้าวที่อยู่นอกเหนือจากข้อ (2.4.1) ทุกประเภท ต้องยื่นคำขอทั้งสิ้น โดยใช้แบบคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามระเบียบหลักเกณฑ์เงื่อนไขของทางการที่กำหนดไว้ซึ่งแล้วแต่ประเภทของคนต่างด้าวอาจมีรายละเอียดแตกต่างกันไปบ้าง

2) คนต่างด้าวที่ยังไม่ได้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร นายจ้างอาจยื่นคำขอใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวได้ เมื่อได้รับการแจ้งอนุญาตแล้วจึงเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อขอรับใบอนุญาตทำงานได้

2.5 คุณสมบัติของคนต่างด้าวประเภทต่าง ๆ ที่อาจยื่นขออนุญาตทำงาน

2.5.1 คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่หรือได้รับการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรที่ได้รับการตรวจลงตราวีซ่าประเภทคนอยู่ชั่วคราว (NON-IMMIGRANT VISA) หรือในทางปฏิบัติจะได้รับการตรวจลงตรา (NON-IMMIGRANT-B) ยกเว้นวีซ่าประเภทท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่านไม่อาจขออนุญาตทำงานได้

2.5.2 คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อการทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนไม่เกิน 15 วัน คนต่างด้าวประเภทนี้กฎหมายไม่ได้กำหนดประเภทการตรวจลงตราวีซ่าไว้ แต่เข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์ในธุรกิจการค้า การประชุม การสัมมนา ฯลฯ โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 15 วัน กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องขออนุญาตแต่กำหนดให้ต้องแจ้งต่อนายทะเบียน ถ้าหากคนต่างด้าวดังกล่าวทำงานเกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานและประเภทการตรวจลงตราก็ต้องเป็นประเภทอยู่ชั่วคราวเช่นเดียวกัน (NON-IMMIGRANT VISA)

2.5.3 คนต่างด้าวที่ยังไม่ได้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร นายจ้างอาจยื่นคำขอใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวได้ เมื่อได้รับการแจ้งอนุญาตแล้วจึงเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อขอรับใบอนุญาตทำงานได้

2.5.4 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือเข้ามา ผิดกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการ ชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรหรือที่เรียกกันทั่วไปว่าคนต่างด้าวผิดกฎหมาย 3 สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา นอกจากนี้ยังมีคนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศ ถูกถอนสัญชาติ หรือเกิดใน ราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยด้วย

2.5.5 คนต่างด้าวซึ่งมีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทยและมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอาจขออนุญาตให้ทำงานบางประเภทหรือ ลักษณะงานเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลา หรือตามฤดูกาลที่กำหนดแต่กฎหมายอนุญาตการ ทำงานภายในจังหวัดที่อยู่ติดชายแดนหรือท้องที่ต่อเนื่องจังหวัดชายแดนเท่านั้น

2.5.6 คุณสมบัติประเภทคนต่างด้าวตามที่กล่าวมาข้างต้น ยังจะต้องมีคุณลักษณะ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วย จึงจะมีคุณสมบัติที่จะขออนุญาตทำงานได้

2.6 การต่อใบอนุญาตทำงาน

2.6.1 คนต่างด้าวจะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ก่อนที่อายุใบอนุญาต ทำงานจะสิ้นอายุ

2.6.2 ถ้าหากคนต่างด้าวยื่นต่ออายุใบอนุญาตภายในเวลาที่กำหนดแล้ว สามารถ ทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะแจ้งผลการพิจารณาต่อใบอนุญาตหรือไม่อนุญาต

2.6.3 การต่ออายุใบอนุญาตจะได้รับการพิจารณาครั้งละไม่เกิน 2 ปี

2.7 ประเภทงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้

2.7.1 ประเภทงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมายตามกฎหมายว่า ด้วยคนเข้าเมืองทำได้ ประเภทงานใดจะต้องอยู่ภายใต้ของงานที่กำหนดให้คนต่างด้าวทำได้เท่านั้น หากงานใดไม่ได้กำหนดหรืออนุญาตให้ทำก็ไม่สามารถที่จะทำได้ ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการพิจารณา คำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย ความต้องการคนต่างด้าวที่ จำเป็นในการพัฒนาประเทศ

2.7.2 ประเภทงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทำได้ ส่วนใหญ่เป็นประเภทงานไร้ฝีมือ หรือประเภทงานที่ขาดแคลนและคนไทยไม่ทำ แบ่งเป็น ประเภทงานได้ 2 ประเภท คือ งานกรรมกร และงานรับใช้ในบ้าน

2.8 การจัดเก็บค่าธรรมเนียม

2.8.1 ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากคนต่างด้าว เป็นค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บอันเกิดจากการยื่นขอรับใบอนุญาตทำงาน อัตราค่าธรรมเนียมจะเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้ โดยจัดเก็บจากการยื่นคำขอรับใบอนุญาต การต่อใบอนุญาต ใบแทนใบอนุญาต การขออนุญาตเปลี่ยนหรือเพิ่มลักษณะงาน นายจ้างหรือท้องที่หรือสถานที่ทำงานที่ได้รับอนุญาตหรือเงื่อนไขในการอนุญาต และค่ายื่นคำขอ

2.8.2 ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากนายจ้าง (LEVY) เป็นค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บอันเกิดจากการจ้างคนต่างด้าวหรือไม่ใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยใช้มาก่อนในประเทศไทย หลักการและวัตถุประสงค์การเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าว สรุปสาระสำคัญได้ว่าเป็นการเพิ่มราคาในการจ้างคนต่างด้าวเพื่อควบคุมการจ้างคนต่างด้าวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม และเพื่อมิให้เกิดความแตกต่างระหว่างค่าจ้างคนต่างด้าวกับค่าจ้างแรงงานไทย เป็นการเก็บค่าธรรมเนียมที่คนต่างด้าวมาใช้ทรัพยากร สาธารณูปโภคของคนไทยและเป็นการตั้งราคาเพื่อควบคุมการขอโควตาคนต่างด้าวให้ใกล้เคียงกับความต้องการที่แท้จริง อัตราค่าธรรมเนียมการจ้างนี้ ใช้หลักการที่ว่าถ้าเป็นการจ้างในจังหวัดที่ทางการส่งเสริมหรือจังหวัดที่ขาดแคลนแรงงานอัตราจะถูกกว่าการจ้างที่กรุงเทพฯหรือจังหวัดปริมณฑล

2.9 การจ้างคนต่างด้าวที่มีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย

เนื่องจากประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ประชาชนของทั้งสองประเทศที่จะเดินทางไปมาหากันหรือมีการเดินทางไปกลับในการทำงานหรือทำงานตามช่วงเวลาหรือเป็นงานตามฤดูกาลอันเป็นการชั่วคราว หลักการข้ามแดนก็ใช้ถ้อยที่ถ้อยอาศัย ผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมายเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกโดยเฉพาะการทำงานก็ไม่มีกฎหมายที่บัญญัติถึงแรงงานกลุ่มนี้มีลักษณะพิเศษจากคนต่างด้าวทั่วไป ดังนั้น พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 จึงได้บัญญัติรองรับไว้เป็นการชัดเจนถึงคนต่างด้าวดังกล่าว กล่าวคือคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

2.9.1 เป็นคนต่างด้าวที่มีภูมิลำเนาและสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย

2.9.2 เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

2.9.3 อาจขออนุญาตทำงานได้บางประเภทหรือลักษณะงานเป็นการชั่วคราวในระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดก็ได้

2.10 กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติการท างานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 กำหนดให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในกรมการจัดหางาน เรียกว่า “กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งลูกจ้าง คนต่างด้าวและผู้ถูกส่งนเรทศกลับออกไป นอกราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยการท างานของคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการนเรทศ

2.10.1 วัตถุประสงค์ของการเก็บเงินประกัน

เพื่อเป็นประกันค่าใช้จ่ายในการส่งลูกจ้างกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

2.10.2 ลูกจ้างที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน

ได้แก่ ลูกจ้างสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตำแหน่ง งานรับใช้ในบ้าน และงานกรรมกร ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติ (มาตรา 9)
- 2) กลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่ได้นำเข้ามาตามบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศไทยกับประเทศต้นทาง (มาตรา 9)
- 3) กลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่ถูกนเรทศตามกฎหมายว่าด้วยการนเรทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพแทนการนเรทศหรืออยู่ในระหว่างรอการนเรทศ (มาตรา 13(1))
- 4) กลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่หลบหนีเข้าเมืองและได้รับการผ่อนผันให้อาศัยและทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรี (ท.ร.38/1) (มาตรา 13 (2))
- 5) กลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่มีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศ ที่มีชายแดนติดประเทศไทยเดินทางเข้าประเทศไทยโดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมาย ว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นการชั่วคราวในระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดในท้องที่ที่อยู่ติดชายแดนหรือท้องที่ต่อเนื่อง (มาตรา 14)

2.10.3 จำนวนเงินที่ต้องส่งเข้ากองทุน

คนละ 1,000 บาท

2.10.4 ระยะเวลาส่งเงินเข้ากองทุน

ระยะเวลาการส่งเงินเข้ากองทุน แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 นายจ้างหักเงินค่าจ้างเฉลี่ยเป็นจำนวนเท่ากันทุกเดือนติดต่อกัน 4 เดือน (เดือนละ 250 บาท ติดต่อกัน 4 เดือน)

กรณีที่ 2 หากนายจ้างและลูกจ้าง มีความประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนน้อยกว่า 4 เดือน ให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันเป็นหนังสือตามแบบหนังสือแสดงความตกลงให้นายจ้างหักเงินค่าจ้างของลูกจ้างเพื่อนำส่งเข้ากองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

2.10.5 การทำหนังสือตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

เมื่อนายจ้างและลูกจ้างทำหนังสือตกลงให้หักเงินค่าจ้างของลูกจ้างเพื่อนำส่งเข้ากองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรน้อยกว่า 4 เดือนแล้ว มีหลักดังนี้

- 1) เมื่อทำหนังสือทำความตกลงกันแล้ว จะยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้
- 2) กรณีนายจ้างไม่นำส่งเงินเข้ากองทุน การคำนวณเงินเพิ่มจะคิดจากจำนวนเงินที่ทำความตกลงไว้

2.10.6 หน้าที่ของนายจ้าง

- 1) หักเงินค่าจ้างของลูกจ้างเพื่อนำส่งเข้ากองทุนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป
- 2) กรณีที่มีการเปลี่ยนนายจ้างก่อนที่ลูกจ้างจะส่งเงินเข้ากองทุนครบตามอัตราที่กำหนดให้นายจ้างใหม่มีหน้าที่หักเงินค่าจ้างของลูกจ้างจนครบตามจำนวนที่กำหนด
- 3) นายจ้างไม่นำส่งเงินเข้ากองทุนหรือนำส่งไม่ครบถ้วน ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน ของเงินค่าจ้างที่ไม่นำส่งหรือนำส่งไม่ครบ

2.10.7 การเริ่มหักเงินค่าจ้าง

นายจ้างเริ่มหักเงินค่าจ้างในเดือนมีนาคม 2557 และนำส่งเข้ากองทุนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป² หากนายจ้างไม่นำส่งหรือนำส่งไม่ครบ นายจ้างต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือนของเงินค่าจ้างที่ไม่ได้นำส่งหรือนำส่งไม่ครบ

2.10.8 การขอคืนเงินประกันค่าใช้จ่ายในการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

1) สิทธิในการขอคืนเงินประกัน

ลูกจ้างซึ่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยค่าใช้จ่ายของตนเองมีสิทธิได้รับเงินค่าจ้างของตนที่ถูกหักและนำส่งเข้ากองทุนคืน

2) หน้าที่ของนายทะเบียน

นายทะเบียนมีหน้าที่คืนเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องหรือหนังสือแจ้งการขอคืน ในกรณีที่นายทะเบียนคืนเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนคืนเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่ครบกำหนดสามสิบวันดังกล่าวจนถึงวันที่นายทะเบียนคืนเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้าง

3) วิธีการรับเงิน

(1) เงินสด

(2) เช็กระบุชื่อลูกจ้าง

4) เงินประกันตกเป็นของกองทุน

ลูกจ้างซึ่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยค่าใช้จ่ายของตนเอง ถ้ามิได้ขอรับเงินค่าจ้างของตนที่ถูกหักและนำส่งเข้ากองทุนคืนภายใน 2 ปีนับแต่วันที่กลับออกไปนอกราชอาณาจักรให้เป็นอันหมดสิทธิที่จะได้รับเงินนั้นคืน และให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

5) ลูกจ้างกลับเข้ามาทำงานใหม่ภายในเวลา 2 ปี

ก. กรณีส่งเงินครบแล้ว ไม่ได้ขอเงินคืน ไม่ต้องนำเงินเข้ากองทุนอีก

ข. กรณีส่งยังไม่ครบ ไม่ได้ขอเงินคืน ให้ส่งต่อจนครบ

² กฎกระทรวงแรงงาน กำหนดงานและจำนวนเงินที่ลูกจ้างต้องส่งเข้ากองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และหลักเกณฑ์และวิธีการในการส่งเงิน การออกใบรับ หนังสือรับรอง และใบแทนหนังสือรับรองการส่งเงิน ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2556

2.11 ลักษณะความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว

นายจ้าง

ลักษณะการทำผิด	บทลงโทษ
1. รับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน เข้าทำงาน (มาตรา 27)	1. ปรับตั้งแต่ 10,000 ถึง 100,000 บาท ต่อคนต่างด้าวที่จ้าง 1 คน (มาตรา 54)
2. รับคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานแต่ ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับตนทำงาน (มาตรา 27)	2. ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 54)
3. ให้คนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานกับตน ทำงานนอกเหนือจากประเภทหรือลักษณะ งานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงาน ณ ท้องที่หรือสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต (มาตรา 27)	3. ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 54)
4. ไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถาม หรือ หนังสือเรียก หรือไม่ยินยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานแก่นาย ทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่มี เหตุอันสมควร (มาตรา 48)	4. ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (มาตรา 55)

คนต่างด้าว

ลักษณะการทำผิด	บทลงโทษ
1. เป็นคนต่างด้าวทำงาน โดยไม่ได้รับ อนุญาต (มาตรา 51)	1. จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 2,000 ถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ *ในกรณีที่คนต่างด้าวซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำ ความผิดยินยอมเดินทางกลับออกนอก ราชอาณาจักร ภายในเวลาที่กำหนด (ไม่ช้ากว่า 30 วัน) พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบปรับและ ดำเนินการ

ลักษณะการทำผิด	บทลงโทษ
	ให้คนต่างด้าวที่เดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้ (มาตรา 51)
2. ไม่ทำงานตามประเภทหรือลักษณะงาน และกับนายจ้าง ณ ที่ตั้งหรือสถานที่และเงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาต (มาตรา 26 วรรคแรก)	2. ปรับไม่เกิน 20,000 บาท (มาตรา 52)
3. ไม่มีใบอนุญาตทำงานอยู่กับตัว หรืออยู่ ณ สถานที่ทำงานในระหว่างเวลาทำงานเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน (มาตรา 24)	3. ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 53)

3. สาระสำคัญ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว

3.1 หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว³

3.1.1 การออกใบอนุญาตทำงานตามมาตรา 9 และมาตรา 11 การต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามมาตรา 23 และการอนุญาตให้เปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทงานหรือนายจ้างตามมาตรา 26 ให้พิจารณาได้ตามคำจำเป็นและความเหมาะสม โดยคำนึงถึง

- ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม
- โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการคนต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ
- ประโยชน์จากการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในตำแหน่งงานนั้น เช่น การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก การจ้างงานคนไทยจำนวนมาก หรือการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน

³ ระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว

3.1.2 การออกใบอนุญาตทำงานตามข้อ 1.1 นอกเหนือจากหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงานหรือที่มีได้กำหนดไว้สำหรับคำขอที่ยื่นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมการจัดหางาน และคำขอที่ยื่น ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัดให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด

3.1.3 การออกใบอนุญาตทำงานตามข้อ 1 ให้ออกได้ตามหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน ดังนี้

ที่	หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	จำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	หมายเหตุ
การทำงานในสถาบันการเงิน			
1	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการเงินในกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถาบันการเงิน โดยมีหนังสือรับรองจากธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถาบันการเงิน	ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในหนังสือรับรอง	
การทำงานโดยมีหนังสือรับรองจากส่วนราชการ			
2	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวมียหนังสือรับรองจากส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน ที่เกี่ยวข้องซึ่งระบุชื่อ งาน ลักษณะงาน และระยะเวลาการทำงานของคนต่างด้าวนั้น	ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในหนังสือรับรอง	
การทำงานกับนายจ้างซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล			
3	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีขนาดการลงทุนจากทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่าสองล้านบาท	หนึ่งคน และให้เพิ่มขึ้นหนึ่งคนต่อขนาดการลงทุนทุก ๆ สองล้านบาทแต่ไม่เกินสิบคน	กรณีคนต่างด้าวผู้ขอรับใบอนุญาตทำงานมีคู่สมรสเป็นคนไทยซึ่งจดทะเบียน โดยสมรสโดยถูกต้องตาม

ที่	หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	จำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	หมายเหตุ
4	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างจดทะเบียนนิติบุคคลในต่างประเทศและเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยที่มีขนาดการลงทุนจากเงินที่นำเข้ามาจากต่างประเทศไม่ต่ำกว่าสามล้านบาท	หนึ่งคน และให้เพิ่มขึ้นหนึ่งคนต่อขนาดการลงทุนทุก ๆ สามล้านบาท	กฎหมายและอยู่กินร่วมกัน ชั้น 3 มีภรรยาโดยเปิดเผยขนาดการลงทุน
5	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างจดทะเบียนนิติบุคคลในต่างประเทศและเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยก่อนวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2545 โดยไม่มีหลักฐานการนำเงินเข้ามาจากต่างประเทศ แต่มีขนาดการลงทุนจากจำนวนเงินคงเหลือตามที่ปรากฏในรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของธนาคารย้อนหลังหกเดือนจำนวนตั้งแต่สามล้านบาทขึ้นไป	ไม่เกินสิบคน	การลงทุนตามลำดับที่ 3 - 5 ให้ลดลงกึ่งหนึ่ง
6	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ 3 - 5 โดยใช้เทคโนโลยีซึ่งคนไทยยังทำไม่ได้ หรือมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงานภายในประเทศ โดยให้มีการถ่ายทอดให้แก่คนไทย อย่างน้อยสองคน ภายในระยะเวลาที่กำหนด	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
7	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ 3 - 5 โดยใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะทางเพื่อให้งานสำเร็จภายใต้โครงการที่มีระยะเวลาแน่นอน	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
8	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ 3 - 5 ในกิจการบันเทิง มหรสพ ดนตรี ซึ่งมีลักษณะการจ้างงานเป็นครั้งคราวมีระยะเวลายกเว้นแน่นอน	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
9	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่า	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	

ที่	หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	จำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	หมายเหตุ
	สามล้านบาท		
10	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่ดำเนินธุรกิจส่งออกสินค้าไปต่างประเทศและนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศในปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าสามสิบล้านบาทขึ้นไป	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
11	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งนำชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในรอบปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าห้าพันคน	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
12	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นนิติบุคคลที่มีการจ้างคนไทย ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
การเข้ามาประจำสำนักงานผู้แทนนิติบุคคลต่างประเทศ			
13	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้ามาประจำสำนักงานผู้แทนนิติบุคคลต่างประเทศในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าของสำนักงานใหญ่ที่จำหน่ายแก่ตัวแทนจำหน่ายหรือผู้ใช้สินค้า การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการใหม่ของสำนักงานใหญ่ และการรายงานความเคลื่อนไหวทางธุรกิจในประเทศไทยให้สำนักงานใหญ่ทราบ	ไม่เกินสองคน	
14	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้ามาประจำสำนักงานผู้แทนนิติบุคคลต่างประเทศในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ เพื่อหาแหล่งจัดซื้อสินค้าหรือบริการในประเทศไทยให้สำนักงานใหญ่ การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพและปริมาณของสินค้าที่สำนักงานใหญ่ซื้อหรือจ้างผลิตในประเทศไทย	ไม่เกินห้าคน	
15	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวลำดับที่ 14 ซึ่งสำนักงานผู้แทนนั้นสามารถหาแหล่งจัดซื้อสินค้าหรือ	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	

ที่	หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	จำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	หมายเหตุ
	บริการในประเทศไทยให้สำนักงานใหญ่ และสำนักงานใหญ่ได้สั่งซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ผลิตในประเทศไทยที่มีมูลค่าการสั่งซื้อสินค้าหรือบริการในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยล้าน		
การเข้ามาประจำสำนักงานภูมิภาค			
16	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้ามาประจำสำนักงานภูมิภาคของนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและเข้าไปดำเนินธุรกิจในประเทศอื่นเพื่อให้บริการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การติดต่อประสานงานและการกำกับการค้าเงินงานของสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันแทนสำนักงานใหญ่ การให้คำปรึกษาหรือบริการในการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล การจัดการด้านการเงินการควบคุมการตลาดและวางแผนส่งเสริมการขาย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการวิจัยและพัฒนา โดยไม่มีรายได้จากการให้บริการนั้นและไม่มีอำนาจรับคำสั่งซื้อหรือเสนอขายหรือเจรจาทำธุรกิจกับบุคคลหรือนิติบุคคลในประเทศที่เข้าไปตั้ง ทั้งนี้ โดยได้รับเงินค่าใช้จ่ายในสำนักงานจากสำนักงานใหญ่เท่านั้น	ไม่เกินห้าคน	
17	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวตามลำดับที่ 16 ซึ่งสำนักงานภูมินั้นนำเงินเข้ามาใช้จ่ายในประเทศไทยในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
การเข้ามาทำงานในสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค			
18	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค ซึ่งเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยเพื่อประกอบกิจการให้บริการด้านการบริหารหรือด้านเทคนิค หรือการให้บริการสนับสนุนแก่วิสาหกิจในเครือหรือสาขาของตน ไม่ว่าจะตั้งอยู่ใน	ไม่เกินห้าคน	

ที่	หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	จำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	หมายเหตุ
	ประเทศไทยหรือต่างประเทศตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร		
19	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวตามลำดับที่ 18 ซึ่งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคนั้นชำระภาษีเงินได้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าสามล้านบาท	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
การทำงานในมูลนิธิ สมาคม หรือองค์การที่ไม่แสวงหากำไร			
20	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในมูลนิธิ สมาคม หรือองค์การอื่นที่มีวัตถุประสงค์ไม่แสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจหรือเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวม	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
การทำงานในสถาบันการศึกษาของเอกชน			
21	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการศึกษาของเอกชน ซึ่งมีหนังสือแต่งตั้งให้เป็นครู ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา หรือคณาจารย์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน กฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือกฎหมายอื่น	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
การทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา			
22	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาทุก ๆ เจ็ดแสนบาท	หนึ่งคน แต่ไม่เกินสามคน	กรณีคนต่างด้าวผู้ขอรับใบอนุญาตทำงานมีคู่สมรสเป็นคนไทยซึ่งจดทะเบียนสมรสโดยถูกต้องตามกฎหมายและอยู่กินร่วมกัน ณ ที่ สามี
23	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาทุก ๆ ห้าหมื่นบาท		
24	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีการจ้างลูกจ้างคนไทยทุกสี่คน		

ที่	หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	จำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	หมายเหตุ
			กรรยาโดยเปิดเผยหลักเกณฑ์ตามลำดับที่ 22 - 24 ให้ลดลงกึ่งหนึ่ง
การทำงานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี			
25	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ในการปฏิบัติหน้าที่อนุญาตโตตุลาการ	ตามจำนวนที่คู่กรณีตกลงกัน	
26	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ในการว่าต่างแก้ต่างในชั้นอนุญาตโตตุลาการ ถ้ากฎหมายซึ่งใช้บังคับแก้ข้อพิพาทที่พิจารณาโดยอนุญาตโตตุลาการนั้นมีใช้กฎหมายไทย หรือเป็นกรณีที่ไม่ต้องขอบังคับคำชี้ขาดของอนุญาตโตตุลาการนั้นในราชอาณาจักรไทย		
การทำงานโดยไม่มีนายจ้าง			
27	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้าง	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	

3.2 งานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ⁴

งานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ หมายถึง งานที่สงวนไว้สำหรับคนไทยห้ามคนต่างด้าวทำ 39 อาชีพ ซึ่งได้แก่

(1) งานกรรมกร ยกเว้นงานกรรมกรในเรือประมงตาม (2)⁵

งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำตาม (1) ไม่ใช่บังคับแก่คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงาน

⁴ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 แก้ไขถึงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2548

⁵ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2548

ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งชาติอื่น และคนต่างด้าวที่ได้รับการกำหนดสถานะให้เป็นคนเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(2) งานกสิกรรม งานเลี้ยงสัตว์ งานป่าไม้ หรืองานประมง ยกเว้นงานที่ใช้ความชำนาญงานเฉพาะสาขา งานควบคุมดูแลฟาร์ม หรืองานกรรมกรในเรือประมงทางทะเล⁶

(3) งานก่ออิฐ งานช่างไม้ หรืองานก่อสร้างอื่น

(4) งานแกะสลักไม้

(5) งานขี้จักรยานยนต์ หรืองานขี้จักรยานพาหนะที่ไม่ใช่เครื่องจักรหรือเครื่องกล ยกเว้นงานขี้เครื่องบินระหว่างประเทศ

(6) งานขายของหน้าร้าน

(7) งานขายทอดตลาด

(8) งานควบคุม ตรวจสอบ หรือให้บริการทางบัญชี ยกเว้นงานตรวจสอบภายใน เป็นครั้งคราว

(9) งานเจียรระไน หรือขัดเพชรหรือพลอย

(10) งานตัดผม งานตัดผม หรืองานเสริมสวย

(11) งานทอผ้าด้วยมือ

(12) งานทอเสื่อ หรืองานทำเครื่องใช้ด้วยกก หวาย ปอ ฟาง หรือเยื่อไม้ไผ่

(13) งานทำกระดาษสาด้วยมือ

(14) งานทำเครื่องเงิน

(15) งานทำเครื่องดนตรีไทย

(16) งานทำเครื่องถม

(17) งานทำเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องนาก

(18) งานทำเครื่องลงหิน

(19) งานทำตุ๊กตาไทย

(20) งานทำที่นอนหรือผ้าห่มนวม

(21) งานทำบาตร

(22) งานทำผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมด้วยมือ

(23) งานทำพระพุทธรูป

⁶ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

(24) งานทำมีด

(25) งานทำร่มกระดาษหรือผ้า

(26) งานทำรองเท้า

(27) งานทำหมวก

(28) งานนายหน้า หรืองานตัวแทน ยกเว้นงานนายหน้าหรืองานตัวแทนในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ

(29) งานในวิชาชีพวิศวกรรม สาขาวิศวกรรมโยธา ที่เกี่ยวกับงานออกแบบและคำนวณ จัดระบบ วิจัย วางโครงการทดสอบ ควบคุมการก่อสร้าง หรือให้คำแนะนำ ทั้งนี้ ไม่รวมงานที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษ

(30) งานในวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับงานออกแบบ เขียนแบบ ประมาณราคา อำนวยการก่อสร้าง หรือให้คำแนะนำ

(31) งานประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย

(32) งานปั้นหรือทำเครื่องปั้นดินเผา

(33) งานมวนบุหรี่ด้วยมือ

(34) งานมัดคุเทศก์ หรืองานจัดนำเที่ยว

(35) งานเร่ขายสินค้า

(36) งานเรียงตัวพิมพ์อักษรไทยด้วยมือ

(37) งานสาวหรือบิดเกลียวไหมด้วยมือ

(38) งานเสมียนพนักงานหรืองานเลขานุการ

(39) งานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ยกเว้น⁷

ก. งานปฏิบัติหน้าที่อนุญาตตุลาการ

ข. งานว่าต่างแก้ต่างในชั้นอนุญาตตุลาการ ถ้ากฎหมายซึ่งใช้บังคับแก้ไขข้อพิพาทที่พิจารณาโดยอนุญาตตุลาการนั้นมีใช้กฎหมายไทย หรือเป็นกรณีที่ไม่ต้องขอบังคับคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการนั้นในราชอาณาจักรไทย

⁷ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

3.3 ลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน⁸

คนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงานต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2552 ดังนี้

3.3.1 เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

3.3.2 เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรค ดังต่อไปนี้

(ก) โรคเรื้อน

(ข) วัณโรคในระยะอันตราย

(ค) โรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการอันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม

(ง) โรคติดยาเสพติดให้โทษ

(จ) โรคพิษสุราเรื้อรัง

(ฉ) โรคซิฟิลิสในระยะที่ 3

3.3.3 เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

4. การเดินทางเข้าและออกนอกราชอาณาจักร

4.1 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักรช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง

การเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่าสถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้อำนาจตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดที่ตั้งด่านตรวจคนเข้าเมืองและช่องทางให้บุคคลเข้ามาในหรือ ออกไปนอกราชอาณาจักรและกำหนดให้บุคคลหรือพาหนะที่จะเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรผ่านการตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองไว้แล้ว⁹

⁸ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2552

⁹ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดที่ตั้งด่านตรวจคนเข้าเมืองและช่องทางให้บุคคลเข้ามาในหรือ ออกไปนอกราชอาณาจักรและกำหนดให้บุคคลหรือพาหนะที่จะเข้ามาในหรือ ออกไปนอกราชอาณาจักรผ่านการตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ลงวันที่ 10 กันยายน 2556

4.2 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักรช่องทางจุดผ่านแดน

การเดินทางเข้าและออกนอกราชอาณาจักร นอกจากจะสามารถทำได้ตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองแล้ว รัฐบาลยังมีนโยบายเปิดจุดผ่านแดนในการเดินทางข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน “คนสัญชาติของประเทศที่อาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยเดินทางข้ามพรมแดนไปมาชั่วคราวโดยปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้น” ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 2

รัฐบาลไทยโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้ร่วมลงนาม ในความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนกับสหภาพพม่า เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2540 และมีผลบังคับใช้ 90 วัน หลังวันลงนาม คือในวันที่ 15 สิงหาคม 2540

ระหว่างรัฐบาลไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ร่วมลงนาม ในความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2540 และมีผลบังคับใช้ 90 วัน หลังวันลงนาม คือในวันที่ 19 กันยายน 2540

และระหว่างรัฐบาลไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชาได้ร่วมลงนาม ในความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2540 และมีผลบังคับใช้ 90 วัน หลังวันลงนาม คือในวันที่ 20 กันยายน 2540

ส่วนการเดินทางข้ามแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย เป็นไปตามความตกลงว่าด้วยการจราจรข้ามแดนระหว่างมลายูอังกฤษกับประเทศไทย ค.ศ.1940 (พ.ศ. 2483) ซึ่งปัจจุบันไทยและประเทศมาเลเซีย อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงความตกลง ฯ ดังกล่าว โดยคณะทำงานพิจารณาปรับปรุงความตกลง ฯ ทั้งสองฝ่าย ได้เห็นชอบในร่างความตกลง ฯ แล้ว และเมื่อได้ลงนามร่วมกัน นโยบายรัฐบาลได้กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยสนับสนุนความร่วมมือในการผ่านแดนเพื่อขยายการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนคนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อสนองนโยบายดังกล่าวในการเปิดจุดผ่านแดน 3 ประเภท¹⁰ คือ

(1) จุดผ่านแดนถาวร

- วัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนทั้งสองประเทศ นักท่องเที่ยว และยานพาหนะ สามารถสัญจรไป – มา เพื่อการค้า การท่องเที่ยวและอื่น ๆ โดยคำนึงถึงความพร้อมใน

¹⁰ รายงานการพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราวและจุดผ่านแดนถาวร ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาจุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราวและจุดผ่านแดนถาวรพิจารณาเสร็จแล้ว เอกสารประกอบการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 29 วันที่ 24 มิถุนายน 2548

ด้านต่าง ๆ ของทั้งสองประเทศ และได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลของทั้งสองประเทศ โดยใน ส่วนของประเทศไทย ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

- ผู้มีอำนาจในการเปิดจุดผ่านแดนถาวร ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา 11 และมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทย ประกาศเปิดจุดผ่านแดนถาวร และจะมีผลใช้ บังคับเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(2) จุดผ่านแดนชั่วคราว

- วัตถุประสงค์ เพื่อการใดการหนึ่งโดยเฉพาะ ภายในห้วงเวลาที่กำหนด ไว้แน่นอน เฉพาะกิจ สอดคล้องกับสถานการณ์ระหว่างประเทศ และความเหมาะสมทางการเมือง เมื่อครบกำหนดเวลาหรือบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะแล้ว จะปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวทันที

- ผู้มีอำนาจในการเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราว ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา 11 และมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทย ประกาศเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวตามความ เห็นชอบ/หลักการของคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดนของสำนักงานสภาพความมั่นคง แห่งชาติ

(3) จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า

- วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในด้านมนุษยธรรมและ ส่งเสริมความสัมพันธ์ของประชาชนในระดับท้องถิ่น โดยการผ่อนปรนให้มีการค้าขายสินค้า อุปโภค – บริโภค และยารักษาโรคที่จำเป็น ทั้งนี้ เพื่อผลทางด้านจิตวิทยา

- ผู้มีอำนาจในการเปิดจุดผ่อนปรน ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความ เห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย ในบางกรณีหากสถานการณ์บริเวณชายแดนในเขตประเทศเพื่อน บ้านตรงข้ามพื้นที่จังหวัดเสนอความเห็นชอบเปิดจุดผ่อนปรนยังปรากฏปัญหาต่าง ๆ อาทิ ปัญหาการ ปะทะกันของกองกำลัง/สถานการณ์การสู้รบในประเทศเพื่อนบ้าน กระทรวงมหาดไทยจะนำเสนอ คณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดนของสภาพความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาก่อน

- การประกาศเปิดจุดผ่อนปรนของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ดำเนินการ กำหนดประเภทสินค้าบริเวณที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า ระยะเวลาในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า หลักฐานการเข้า – ออก และวงเงินการค้าขาย มูลค่าไม่เกิน 500,000 บาท/คน/วัน สำหรับบริษัทจดทะเบียนให้เป็นไปโดยเสรีไม่จำกัดจำนวน ทั้งนี้ การส่งออกและนำเข้าสินค้าให้กระทำ ณ จุดผ่าน แแดนที่กรมศุลกากรกำหนด และมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ โดยปฏิบัติตามระเบียบทางด้านกรมศุลกากร

กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทยและให้มีการประสานการปฏิบัติของหน่วยงานในพื้นที่ชายแดนที่เกี่ยวข้องด้วย

4.3 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักรช่องทางตามกฎหมายศุลกากร

การเปิดและปฏิบัติเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรมศุลกากร มุ่งเน้นเพื่อประโยชน์การค้าเป็นหลัก ช่องทางตามกฎหมายศุลกากร แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) ทางอนุวัติ ด้านพรมแดน และด้านศุลกากร ตามมาตรา 3 และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2480 ปัจจุบันเฉพาะช่องทางด้านพรมแดนทางบก และพื้นที่ทางน้ำที่มีพรมแดนต่อเนื่องใกล้ชิดเคียง จำนวน 39 ช่องทาง

(2) ช่องทางอนุวัติเฉพาะคราว ตามมาตรา 5 ทวิ (ฉบับที่ 7) แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2480 เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการในการนำสินค้าเข้า – ส่งสินค้าออกมาเป็นครั้งคราว และจะหมดสถานะทันทีเมื่อการดำเนินการเสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง เนื่องจากพื้นที่ชายแดนยังคงมีสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ดังนั้น คณะอนุกรรมการฯ จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติให้กรมศุลกากรประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างใกล้ชิด ในกรณีอนุวัติเปิดช่องทางอนุวัติเฉพาะคราว

4.4 การเข้าและออกนอกราชอาณาจักรช่องทางธรรมชาติ

ช่องทางตามธรรมชาติ เป็นช่องทางที่ประชาชนในพื้นที่ใช้เดินทางเข้า – ออกข้ามไปมาอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

บทที่ 3

กฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว ของประเทศไทยและต่างประเทศ

1. ประเทศไทย

1.1 การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว

กฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการจัดหางาน สังกัดกระทรวงแรงงาน และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สังกัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยควรศึกษาและมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1.1 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2522 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542¹¹ การเข้ามาของคนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในประเทศไทยต้องมีวีซ่าประเภทที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (NON IMMIGRANT) โดยมีวีซ่าที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน (TOURIST/TRANSIT) โดยคนต่างด้าวต้องให้นายจ้างจัดเตรียมและส่งสัญญาจ้างพร้อมเอกสารการดำเนินงานธุรกิจของสถานประกอบการนำไปยื่นต่อสถานทูตไทยในประเทศนั้น ๆ พิจารณาออกวีซ่า NON - IMMIGRANT โดยเมื่อคนต่างด้าวได้รับวีซ่าแล้ว จึงเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรและยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานตามแบบคำขอ “ตท.1”

หากสถานทูตไทยในประเทศนั้นพิจารณาเอกสารการดำเนินธุรกิจและสถานะทางการเงินของนายจ้างแล้วเห็นว่ายังไม่เพียงพอต่อการจ้างคนต่างด้าวเข้าทำงาน ทำให้ต้องการหนังสือจากกระทรวงแรงงานต่อไปอีก จึงให้นายจ้างยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวตามแบบคำขอ “ตท.3” เมื่อนายจ้างได้รับหนังสือแจ้งการพิจารณาอนุญาตทำงานแล้ว ต้องจัดส่งหนังสือดังกล่าวพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คนต่างด้าวนำไปยื่นขอวีซ่า NON - IMMIGRANT ณ สถานทูตไทยในประเทศนั้น หลังจากนั้นคนต่างด้าวจึงเดินทางเข้ามาใน

¹¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2523

ราชอาณาจักรภายใน 30 วันนับจากวันที่รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอนุญาต เพื่อยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานพร้อมเอกสารตามที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้งผล

ทั้งนี้ กรณีคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวแล้ว ให้ยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานตามแบบคำขอ “ตท.1” โดยไม่ต้องดำเนินการขอวีซ่า NON – IMMIGRANT อีก

1.1.2 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2551 ได้กำหนดไว้ว่า คนต่างด้าวจะทำงานในราชอาณาจักรไทยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ประเภทงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้ในท้องที่ใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการคนต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ แต่ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวทำได้คนต่างด้าวจึงต้องไม่ขอทำงานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 จำนวน 39 อาชีพ

1.1.3 พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

พ.ศ. 2522

พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2548 ซึ่งได้กำหนดอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำไว้รวมทั้งหมด 39 อาชีพ

1.1.4 ระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552

ระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว ในการออกใบอนุญาตทำงานให้พิจารณาได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง

1) ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม

2) โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

3) ประโยชน์จากการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในตำแหน่งงานนั้น เช่น การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก การจ้างงานคนไทยจำนวนมากหรือการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากคนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตให้ทำงานและการออกใบอนุญาตทำงานให้กับคนต่างด้าวต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบเดียวกัน

1.1.5 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2543 เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่ต้องการประกอบธุรกิจในประเทศไทย ใช้กับธุรกิจบริการทุกสาขา ยกเว้นธุรกิจบริการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเรื่องการถือหุ้น การเป็นหุ้นส่วนหรือการลงทุนของคนต่างด้าว การอนุญาตหรือการห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจบางประเภท หรือกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไว้ ให้ใช้บังคับกฎหมายเฉพาะดังกล่าว

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ อยู่ในความดูแลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สังกัดกระทรวงพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักของกฎหมาย คือ การจำแนกระหว่างบุคคลคนต่างด้าวหรือนิติบุคคลคนต่างด้าวกับบุคคลสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลสัญชาติไทย การจำแนกว่าบุคคลใดเป็นคนต่างด้าวอยู่ในค่านิยมตามมาตรา 4 ดังนี้

- 1) เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- 2) นิติบุคคลที่ไม่จดทะเบียนในประเทศไทย
- 3) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคล โดยเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย หรือนิติบุคคลซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มาจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นผู้จัดการเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

บัญชีท้ายของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจฯ ได้มีการจำแนกประเภทธุรกิจที่นิติบุคคลต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจได้และไม่ได้ คือ

บัญชี 1 ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษได้แก่

- 1) การทำกิจการหนังสือพิมพ์ การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือ สถานีวิทยุโทรทัศน์
- 2) การทำนา ทำไร่ หรือ ทำสวน
- 3) การเลี้ยงสัตว์
- 4) การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ
- 5) การทำการประมงเฉพาะการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทยและในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย
- 6) การสกัดสมุนไพรไทย
- 7) การค้าและการขายทอดตลาดโบราณวัตถุของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ
- 8) การทำหรือหล่อพระพุทธรูป และการทำบาตร
- 9) การค้าที่ดิน

บัญชี 2 ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัย หรือความมั่นคงของประเทศธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี หัตถกรรมพื้นบ้าน หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี แบ่งได้ 3 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ

- 1) การผลิต การจำหน่าย และการซ่อมบำรุง
 - (ก) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด
 - (ข) ส่วนประกอบของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด
 - (ค) อาวุธยุทโธปกรณ์ เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะ
 - (ง) อุปกรณ์หรือส่วนประกอบของอุปกรณ์สงครามทุกประเภท
- 2) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ รวมถึงกิจการการบินในประเทศ

หมวดที่ 2 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และหัตถกรรมพื้นบ้าน

- หัตถกรรมของไทย
- 1) การค้าของเก่า หรือศิลปวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม
 - 2) การผลิตเครื่องมือแกะสลัก
 - 3) การเลี้ยงไหม การผลิตเส้นไหมไทย การทอผ้าไหมไทย หรือ
- การพิมพ์ลวดลายผ้าไหมไทย
- 4) การผลิตเครื่องดนตรีไทย
 - 5) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม เครื่องทองลงหิน
- หรือเครื่องเงิน

6) การผลิตด้วยขามหรือเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย

หมวดที่ 3 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม

- 1) การผลิตน้ำตาลจากอ้อย
- 2) การทำนาเกลือ รวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์
- 3) การทำเกลือหิน
- 4) การทำเหมือง รวมทั้งการระเบิดหรือย่อยหิน
- 5) การแปรรูปไม้เพื่อทำเครื่องเรือนและเครื่องใช้สอย

บัญชี 3 ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมในการแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ได้แก่

- 1) การสีข้าว และการผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่
- 2) การทำการประมง เฉพาะการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- 3) การทำป่าไม้จากป่าปลูก
- 4) การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด
- 5) การผลิตปูนขาว
- 6) การทำกิจการบริการทางบัญชี
- 7) การทำกิจการบริการทางกฎหมาย
- 8) การทำกิจการบริการทางสถาปัตยกรรม
- 9) การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม
- 10) การก่อสร้าง ยกเว้น

(ก) การก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการ พื้นฐานแก่ประชาชนด้านการสาธารณสุข โภคหรือการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ห้าร้อยล้านบาทขึ้นไป

(ข) การก่อสร้างประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

11) การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทน ยกเว้น

(ก) การเป็นนายหน้าหรือ ตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์หรือการบริการที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายล่วงหน้าซึ่งสินค้า เกษตรหรือตราสารทางการเงินหรือหลักทรัพย์

(ข) การเป็นนายหน้าหรือ ตัวแทนซื้อขายหรือจัดหาสินค้าหรือบริการที่จำเป็นต่อการผลิตหรือการให้บริการของวิสาหกิจในเครือเดียวกัน

(ค) การเป็นนายหน้าหรือ ตัวแทนซื้อขาย จัดซื้อหรือจัดจำหน่ายหรือจัดหาตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อการจำหน่ายซึ่งสินค้าที่ผลิตในประเทศหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศอันมีลักษณะ เป็นการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

(ง) การเป็นนายหน้าหรือ ตัวแทนประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

12) การขายทอดตลาด ยกเว้น

(ก) การขายทอดตลาด ที่มีลักษณะเป็นการประมูลซื้อขายระหว่างประเทศที่มีใช้การประมูลซื้อขายของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม หัตถกรรม หรือ โบราณวัตถุของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ

(ข) การขายทอดตลาด ประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

13) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผลทางการเกษตรพื้นเมืองที่ยังไม่มีกฎหมายห้ามไว้

14) การค้าปลีกสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำรวมทั้งสิ้นน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท หรือที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่ายี่สิบล้านบาท

15) การค้าส่งสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท

16) การทำกิจการโฆษณา

17) การทำกิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม

18) การนำเที่ยว

- 19) การขายอาหารหรือเครื่องดื่ม
- 20) การทำกิจการเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืช
- 21) การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

1.2 การขอรับใบอนุญาตทำงาน

1.2.1 การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวตามมาตรา 9 (ประเภทตลอดชีพและประเภทชั่วคราว)

1) คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน

- (1) มีความรู้และความสามารถในการทำงานตามที่ขออนุญาต
- (2) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2552 ดังนี้

(2.1) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(2.2) เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรค ดังต่อไปนี้

(ก) โรคเรื้อน

(ข) วัณโรคในระยะอันตราย

(ง) โรคติดยาเสพติดให้โทษ

(จ) โรคพิษสุราเรื้อรัง

(ฉ) โรคซิฟิลิสในระยะที่ 3

(2.3) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตาม

กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

2) เอกสารหลักฐานสำหรับยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานพร้อมแบบ ตท.1 ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงแรงงานว่าด้วยการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2554 ดังนี้

(1) กรณีที่เป็นการทำงานกับนายจ้างที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(ก) สำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของผู้ยื่นคำขอ หรือสำเนาใบสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าวตามมาตรา 9 ว่าด้วยการ

ทะเบียนคนต่างด้าวและสำเนาใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองในกรณีที่ยื่นคำขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(ข) สำเนาหลักฐานการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร

(ค) สำเนาเอกสารรับรองวุฒิการศึกษา หรือหนังสือรับรองของผู้ซึ่งเคยเป็นนายจ้างรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของงานและระยะเวลาการทำงานที่ยื่นคำขอเคยทำงานด้วยหรือหนังสือรับรองของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้างแสดงว่าผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เหมาะสมกับงานที่ขอรับใบอนุญาต

(ง) สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในกรณีที่เป็นการประกอบวิชาชีพที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

(จ) หนังสือรับรองการจ้างของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้างโดยระบุเหตุผลที่ไม่จ้างบุคคลสัญชาติไทยทำงานพร้อมทั้งหลักฐานประกอบเหตุผลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฉ) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้าง หรือสำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ในกรณีที่นายจ้างเป็นบุคคลธรรมดา หรือสำเนาเอกสารรับรองของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแสดงว่ากิจการของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้าง ได้จดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินงาน โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยแสดงประเภทกิจการด้วย ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล

(ช) ใบรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม ที่รับรองว่าผู้ยื่นคำขอไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และไม่เป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 10

(ซ) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาสีเข้ม ขนาด 3 x 4 เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 3 รูป

(2) กรณีที่เป็นการทำงานกับนายจ้างที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร

(ก) สำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของผู้ยื่นคำขอ หรือสำเนาใบสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวและสำเนาใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองในกรณีที่ยื่นคำขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(ข) สำเนาหลักฐานการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร

(ค) สำเนาเอกสารรับรองวุฒิการศึกษา หรือหนังสือรับรองของผู้ซึ่งเคยเป็นนายจ้างรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของงานและระยะเวลาการทำงานที่ผู้ยื่นคำขอเคยทำงานด้วยหรือหนังสือรับรองของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้างแสดงว่าผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เหมาะสมกับงานที่ขอรับใบอนุญาต

(ง) สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในกรณีที่เป็นกรประกอบการประกอบวิชาชีพที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ¹²

(จ) ใบรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมที่รับรองว่าผู้ยื่นคำขอไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบและไม่เป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 10

(ฉ) สำเนาสัญญาจ้างเหมา สำเนาสัญญาซื้อขาย หรือเอกสารอื่นที่แสดงว่าผู้ยื่นคำขอมีความจำเป็นต้องเข้ามาทำงานในราชอาณาจักร

(ช) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาสีเข้ม ขนาด 3 x 4 เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 3 รูป

(3) กรณีที่เป็นการทำงานโดยไม่มีนายจ้าง

(ก) สำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของผู้ยื่นคำขอ หรือสำเนาใบสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวและสำเนาใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(ข) สำเนาหลักฐานการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร

(ค) สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในกรณีที่เป็นกรประกอบการประกอบวิชาชีพที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

(ง) ใบรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม ที่รับรองว่าผู้ยื่นคำขอไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบและไม่เป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 10

(จ) สำเนาเอกสารรับรองวุฒิการศึกษา หรือเอกสารที่แสดงว่าผู้ยื่นคำขอมีความจำเป็นต้องเข้ามาทำงานในราชอาณาจักร

(ฉ) สำเนาสัญญาจ้างเหมา สำเนาสัญญาซื้อขาย หรือเอกสารอื่นที่แสดงว่าผู้ยื่นคำขอมีความจำเป็นต้องเข้ามาทำงานในราชอาณาจักร

¹² ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เช่น แพทย์ ครู นักบิน พยาบาล ฯลฯ

(ข) สำเนาใบอนุญาตประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในกรณีที่เป็นงานที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(ข) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาสีเข้ม ขนาด 3 x 4 เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 3 รูป

3) การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตทำงานตามแบบ ตท.1

(1) ตรวจสอบหลักฐานเอกสารที่ต้องยื่นพร้อมแบบ ตท.1 ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงแรงงานว่าด้วยการขอรับ ใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2554

(2) พิจารณาว่าคนต่างด้าวไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2552

(3) พิจารณาดำเนินงาน ลักษณะงาน ว่าเป็นงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ตามกฎกระทรวงกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้¹³ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการคนต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

(4) พิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว ตามความจำเป็นและความเหมาะสมที่กำหนดไว้ในระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552

(5) กรณีคนต่างด้าวที่มีสัญชาติที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ให้ส่งไปตรวจสอบประวัติยังสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

1.2.2 การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวตามมาตรา 9 (ประเภทพิสุจน์สัญชาติและประเภทนำเข้า MOU)

1) คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน

คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งชาติอื่น(NON IMMIGRANT – LA VISA) และคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่ได้รับการพิสุจน์สัญชาติแล้ว

¹³ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ตามมาตรา 7 ให้นายทะเบียนอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานใด ๆ ได้ เว้นแต่งานที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2521

2) เอกสารหลักฐานสำหรับยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานพร้อมแบบ ตท.2 ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงแรงงานว่าด้วยการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2554 ดังนี้

(ก) สำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของผู้ยื่นคำขอ

(ข) สำเนาหลักฐานการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร

(ค) หนังสือรับรองการจ้างของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้างโดยระบุเหตุผลที่ไม่จ้างบุคคลสัญชาติไทยทำงานพร้อมทั้งหลักฐานประกอบเหตุผลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ง) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้าง หรือสำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ในกรณีที่นายจ้างเป็นบุคคลธรรมดา หรือสำเนาเอกสารรับรองของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแสดงว่ากิจการของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้างได้จดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินงาน โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยแสดงประเภทกิจการด้วย ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล

(จ) ใบรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม ที่รับรองว่าผู้ยื่นคำขอไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบและไม่เป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 10

(ฉ) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาสีเข้ม ขนาด 3 x 4 เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 3 รูป

(ช) แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน

3) การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตทำงานตามแบบ ตท.2

(1) ตรวจสอบหลักฐานเอกสารที่ต้องยื่นพร้อมแบบ ตท.2 ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงแรงงานว่าด้วยการขอรับ ใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2554

(2) พิจารณาคำว่าคนต่างด้าวไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2552

(3) พิจารณาประเภทงาน ลักษณะงานว่าเป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงแรงงานเรื่อง การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ทำได้ (ฉบับที่ 14)¹⁴

1.3 อายุใบอนุญาตและการต่อใบอนุญาต

1.3.1 อายุใบอนุญาตทำงาน

คนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานกับนายจ้างให้พิจารณาอนุญาตได้ไม่เกินระยะเวลาที่ระบุในหนังสือรับรองการจ้างหรือสัญญาจ้างแล้วแต่กรณี ครั้งละไม่เกิน 2 ปี เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

- 1) คนต่างด้าวขออนุญาตทำงานในตำแหน่งผู้ฝึกงาน พิจารณาอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน 1 ปี
- 2) คนต่างด้าวขออนุญาตทำงานด้านศิลปะบันเทิง เช่น นักร้อง นักดนตรี พิจารณาอนุญาตได้ครั้งละ 6 เดือน
- 3) คนต่างด้าวขออนุญาตทำงานในตำแหน่งซึ่งเป็นวิชาชีพเฉพาะและต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู แพทย์ ฯลฯ พิจารณาอนุญาตได้เท่ากับระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือรับรองนั้น ๆ แต่ไม่เกิน 2 ปี
- 4) คนต่างด้าวที่มีหนังสือรับรองจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน ฯลฯ พิจารณาอนุญาตได้เท่ากับระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือรับรองนั้น ๆ แต่ไม่เกิน 2 ปี

1.3.2 การต่อใบอนุญาตทำงาน

- 1) คนต่างด้าวจะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ก่อนที่อายุใบอนุญาตจะสิ้นอายุ
- 2) ถ้าหากคนต่างด้าวยื่นต่ออายุใบอนุญาตภายในเวลาที่กำหนดแล้วสามารถทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะแจ้งผลการพิจารณาต่อใบอนุญาตหรือไม่อนุญาต
- 3) การต่ออายุใบอนุญาตจะได้รับการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตได้ไม่เกินระยะเวลาที่ระบุในหนังสือรับรองการจ้างหรือสัญญาจ้างแล้วแต่กรณี ครั้งละไม่เกิน 2 ปี

1.3.3 การจัดเก็บค่าธรรมเนียม

- 1) ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากคนต่างด้าว เป็นค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บอันเกิดจากการยื่นขอรับใบอนุญาต อัตราค่าธรรมเนียมจะเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้ โดย

¹⁴ กำหนดงานที่คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่หลบหนีเข้าเมืองและอยู่ระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร ทำได้ 1.งานรับใช้ในบ้าน 2.งานกรรมกร

จัดเก็บจากการยื่นคำขอใบอนุญาตการต่อใบอนุญาต ใบแทนใบอนุญาต การขอใบอนุญาตเปลี่ยนหรือเพิ่มลักษณะงาน นายจ้างหรือท้องที่ หรือสถานที่ทำงานที่ได้รับอนุญาตหรือเงื่อนไขในการอนุญาต และคำคำขอ

2) ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากนายจ้าง (LEVY) เป็นค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บอันเกิดจากการจ้างคนต่างด้าวหรือไม่ใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งเป็นเรื่องใหม่ไม่เคยใช้มาก่อนในประเทศไทยหลักการและวัตถุประสงค์การเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าว สรุปสาระสำคัญได้ว่าเป็นการเพิ่มราคาในการจ้างคนต่างด้าวเพื่อควบคุมการจ้างคนต่างด้าวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม และเพื่อมิให้เกิดความแตกต่างระหว่างค่าจ้างคนต่างด้าวกับค่าจ้างแรงงานไทย เป็นการเก็บค่าธรรมเนียมที่คนต่างด้าวมาใช้ทรัพยากรสาธารณูปโภคของไทยและเป็นการตั้งราคาเพื่อควบคุมการขอโควตาคนต่างด้าวให้ใกล้เคียงความต้องการแรงงานที่แท้จริง ประเภทกิจการมี 11 กิจการไม่รวมอื่น ๆ อัตราค่าธรรมเนียมการจ้างนี้ ใช้หลักการที่ว่าเป็นการจ้างในจังหวัดที่ทางการส่งเสริม หรือจังหวัดที่ขาดแคลนแรงงานอันจะถูกกว่าจ้างที่กรุงเทพ หรือจังหวัดปริมณฑล

1.4 ข้อกำหนดของคนต่างด้าว

คนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานแล้ว ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1.4.1 มีใบอนุญาตติดตัวไว้หรือมีอยู่ ณ ที่ทำงานในระหว่างทำงานเพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลา (ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 10,000.- บาท)

1.4.2 ทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตทำงาน (มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับตั้งแต่ 2,000.- บาท ถึง 100,000.- บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

1.4.3 ต้องทำงานตามที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น หากประสงค์จะทำงานอื่น หรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงาน ต้องได้รับอนุญาตก่อน (ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 20,000.- บาท)

1.4.4 ก่อนใบอนุญาตทำงานสิ้นอายุ และประสงค์จะทำงานต่อต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนจึงจะทำงานได้

1.4.5 กรณีใบอนุญาตชำรุดหรือสูญหาย ต้องยื่นขอใบแทนใบอนุญาตภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทราบ

1.4.6 กรณีเปลี่ยนชื่อ ชื่อสกุล สัญชาติ ที่อยู่อาศัยของคนต่างด้าว หรือชื่อสถานที่ทำงาน ต้องยื่นคำร้องขอแก้ไขโดยไม่ชักช้า

1.5 ข้อกำหนดของนายจ้าง

ข้อควรปฏิบัติของนายจ้างที่จะจ้างคนต่างด้าวทำงาน

1.5.1 ห้ามรับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานเข้าทำงาน (ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับตั้งแต่ 10,000 - 100,000 บาท ต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน)

1.5.2 ห้ามรับคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงาน แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับคนทำงาน (ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท)

1.5.3 ห้ามให้คนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานกับคน ทำงานนอกเหนือจากประเภทหรือลักษณะงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงาน ณ ที่ตั้งหรือสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต (ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท)

1.5.4 ไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถาม หรือหนังสือเรียก หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานแก่นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควร (ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท)

2. กฎหมายต่างประเทศ

ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ประเทศที่เป็นประเทศปลายทางหลักของการย้ายถิ่น ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน และไทย ด้วยสาเหตุจากการที่เศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้เติบโตอย่างต่อเนื่อง ประชากรมีการศึกษาดีขึ้น ต้องการชีวิตความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย และหลีกเลี่ยงการทำงานที่ต้องใช้พลังกำลังมาก รวมทั้งอัตราการเกิดที่ลดลง จึงต้องพึ่งพาแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานในทุกสาขาอาชีพทั้งแรงงานมีฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ กฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการควบคุมและป้องกันปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

2.1 ประเทศมาเลเซีย¹⁵

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีอัตราการพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็วประเทศหนึ่งของทวีปเอเชีย ซึ่งไม่เพียงแต่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยว และดึงดูดนักลงทุนชาวต่างชาติให้เข้ามาลงทุนแล้ว ยังดึงดูดแรงงานต่างชาติให้เข้ามาแสวงโชค ด้วยการเข้ามาหางานทำเป็นจำนวนมาก ซึ่งสหภาพแรงงานแห่งประเทศไทยมาเลเซีย (Malaysian Trade Union Congress:

¹⁵ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิติศาสตร์. ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา. รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ศึกษากฎหมายเปรียบเทียบการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทยกับนานาประเทศ และแนวทางการพัฒนาในอนาคต. เสนอกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. 2543, หน้า 51 – 83.

MTUC) ได้ประมาณว่า มีแรงงานต่างชาติจากประเทศต่างๆ หลั่งไหลเข้ามาทำงานในประเทศมาเลเซียจำนวนถึง 2.5 ล้านคน โดยแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากประเทศอินโดนีเซีย บังกลาเทศ เวียดนาม ด้วยความกังวลว่าจะมีอัตราการไหลบ่าของแรงงานต่างชาติเพิ่มขึ้น อันจะทำให้มีผลกระทบต่อการทำงานของแรงงานท้องถิ่น รัฐบาลมาเลเซียจึงได้ออกมาตรการจำกัดปริมาณแรงงานต่างชาติ โดยการระงับแรงงานต่างชาติจากบางประเทศเป็นการชั่วคราว และการระงับใบอนุญาตทำงานในบางสาขาอาชีพ เป็นต้น¹⁶

2.1.1 การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว

1) นโยบายการจ้างงานแรงงานต่างชาติของรัฐบาลมาเลเซีย

รัฐบาลมาเลเซีย โดยกระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบกันเป็นคณะกรรมการ ได้กำหนดนโยบายและวางกฎระเบียบในการพิจารณาอนุมัติการขอจ้างงานแรงงานต่างชาติ ดังนี้

(1) การคำนึงถึงสิทธิของแรงงานท้องถิ่นเป็นหลัก

ในการว่าจ้างแรงงานในประเทศมาเลเซีย นั้น บริษัทจะต้องคำนึงถึงสิทธิของแรงงานท้องถิ่นเป็นหลัก หากจะมีการจ้างงาน ควรเสนอตำแหน่งงานให้แรงงานท้องถิ่นก่อน โดยบริษัทจะต้องพยายามในทุกวิถีทาง เพื่อให้ได้มาซึ่งแรงงานท้องถิ่น เช่น การลงทะเบียนกับกรมแรงงานมาเลเซียเพื่อจัดหาแรงงานท้องถิ่นผ่านระบบ Job Clearance System (JCS) การลงประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ก่อนที่จะยื่นขออนุมัติโควตาในการจ้างแรงงานต่างชาติกับกระทรวงมหาดไทยของประเทศมาเลเซีย

(2) ประเภทกิจการที่ได้รับการอนุมัติให้จ้างงาน

ประเทศมาเลเซียอนุญาตให้แรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานใน 5 ประเภทกิจการ ดังนี้

(2.1) ประเภทกิจการเกษตร (Agriculture/Pertanian)

(2.2) ประเภทกิจการเพาะปลูก (Plantation/Perladangan)

(2.3) ประเภทกิจการอุตสาหกรรม (Factory/Kilang) ต้องเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกเท่านั้น

(2.4) ประเภทกิจการก่อสร้าง (Construction/Pembinaan)

(2.5) ประเภทกิจการบริการ (Service) ประกอบด้วยตำแหน่งผู้ประกอบอาหาร พนักงานทำความสะอาด พนักงานควบคุมค่าไถ่ พนักงานซักอบรีด ช่างทอง ช่างตัดผม

¹⁶ คู่มือแรงงานไทยในประเทศมาเลเซีย สำนักงานแรงงานในประเทศมาเลเซีย มิถุนายน 2554

พนักงานขายปลีกและส่ง พนักงานร้านสิ่งทอ พนักงานร้านโลหะ ของเก่าและของมือสอง พนักงานบ้านพักตากอากาศหรือรีสอร์ท พนักงานนวด

ทั้งนี้ คนต่างด้าวในระดับทักษะที่สูงกว่านี้ เช่น ในระดับทักษะระดับวิชาชีพ ยังไม่มีนโยบายหรือข้อกำหนดระบุประเภทงานที่อนุญาตทำงานไว้อย่างชัดเจน การทำงานของคนต่างด้าวในระดับทักษะ ระดับวิชาชีพ เปิดเฉพาะคนต่างด้าวที่ผ่านขั้นตอนการติดต่อก่อนแล้ว มีสัญญาจ้างทำงาน และขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของ Commissioner of Employment ในการออกใบอนุญาตทำงาน โดยพิจารณาจากเอกสารต่าง ๆ ที่แนบมาในการขอรับใบอนุญาตทำงาน

(3) ประเทศที่ได้รับการอนุมัติการจ้างงาน

แรงงานต่างชาติดิจากประเทศที่ได้รับการอนุญาตเท่านั้น จึงจะสามารถจ้างงานได้ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ประเทศกัมพูชา เนปาล พม่า ลาว เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ปากีสถาน ศรีลังกา เตอร์กเมนิสถาน อุซเบกิสถาน คาซัคสถาน อินเดีย อินโดนีเซีย และประเทศไทย

(4) ระบบการทำงานของคนต่างด้าวใช้ระบบ Pre-Arranged Job

ระบบ Pre-Arranged Job หรือที่เรียกว่า การทำงานภายใต้สัญญาจ้างงาน (Contract of Services) โดยมีสัญญาจ้างงานเสนอต่อหน่วยงานที่ควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว คือ Commissioner of Employment มีหลักเกณฑ์ 3 ประการ คือ

(4.1) ต้องไม่สามารถหาพลเมืองท้องถิ่น หรือผู้ที่มีสถานภาพเป็นผู้มีถิ่นพำนักถาวรในมาเลเซียที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน โดยนายจ้างต้องแสดงหลักฐานให้ชัดเจนว่า ได้ทำการประกาศตำแหน่งว่างสำหรับรับคนเข้าทำงานแล้ว

(4.2) นายจ้างได้ทำการติดต่อกับสำนักงานแรงงานของกระทรวงแรงงาน (Ministry of Human Resources) และหัวหน้าหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบว่าไม่มีแรงงานท้องถิ่นจริง

(4.3) นายจ้างต้องได้รับเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร จากสำนักงานแรงงานหรือระดับหมู่บ้านยืนยันได้ว่าไม่มีแรงงานท้องถิ่นเพียงพอ

2) ประเภทใบอนุญาตทำงาน

คนงานต่างชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซียจะต้องมีใบอนุญาตทำงาน ซึ่งระบุชื่อคนงาน ชื่อนายจ้าง ประเภทของใบอนุญาตทำงาน ประเภทของงาน ระยะเวลาของใบอนุญาต จึงจะเป็นการทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ใบอนุญาตทำงานมีลักษณะเป็นแผ่นกระดาษ (สติ๊กเกอร์) ติดอยู่ในหนังสือเดินทาง ใบอนุญาตทำงานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

(1) Long Term Social Visit Pass

Long Term Social Visit Pass สำหรับการอนุญาตให้คู่สมรสของชาวมาเลเซียทำงานได้ ปัจจุบันในบางพื้นที่ไม่อนุญาตให้ทำงานในตำแหน่งนวดแผนไทย เนื่องจากพบว่า มีการแต่งงานปลอม เพื่อใช้สิทธิ์เข้ามาทำงานในตำแหน่งนี้มากขึ้น

(2) Visit Pass (Temporary Employment)

Visit Pass (Temporary Employment) สำหรับการอนุญาตให้แรงงานไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือทำงานในประเทศมาเลเซียได้

(3) Visit Pass (Profession)

Visit Pass (Profession) สำหรับการอนุญาตให้ทำงานตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญที่มีระยะเวลาในการทำงานในมาเลเซียไม่เกิน 12 เดือน

(4) Employment Pass

Employment Pass สำหรับการอนุญาตให้ทำงานตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญที่มีระยะเวลาการจ้าง 2 ปีและมีเงินเดือนมากกว่า 2,500 ริงกิต (ต้องเสียภาษีเงินได้)

2.1.2 การขอรับใบอนุญาตทำงาน

การขอรับใบอนุญาตทำงาน มี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเกี่ยวกับการจ้างแรงงานต่างชาติด้วย Employment (Restriction) Act, 1968 เป็นกฎหมายที่แตกต่างหากจาก Immigration Act 1959/63 แต่มีการเชื่อมโยงกันใกล้ชิดในแง่ของการกำหนดใบอนุญาตเข้าเมือง ขั้นตอนที่สองเกี่ยวกับการขออนุญาตทำงาน โดยระบบการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว อยู่ภายใต้ Employment (Restriction) Act, 1968 ดังนี้

1) ขั้นตอนการจ้างแรงงานต่างชาติ

ในการจ้างแรงงานต่างชาติของประเทศมาเลเซีย นั้น นายจ้างจะต้องประกาศรับสมัครคนหางานในท้องถิ่นเป็นอันดับแรก โดยการประกาศรับสมัครงานทางหนังสือพิมพ์ทั้งภาษามลายูและภาษาอังกฤษ และหากไม่มีผู้สมัครภายใน 2 สัปดาห์กรมแรงงานมาเลเซีย (Department of Labour) กระทรวงทรัพยากรมนุษย์มาเลเซียจะออกหนังสือรับรองที่แสดงว่านายจ้างไม่สามารถจัดหาคนงานตามที่ต้องการ เพื่อเป็นหลักฐานประกอบในการไปยื่นขอโควตาจำนวนแรงงานต่างชาติจากกระทรวงมหาดไทยมาเลเซีย และเมื่อได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยแล้ว นายจ้างต้องนำหลักฐานที่แสดงรายละเอียดคนงาน) ถ่ายสำเนาหน้าหนังสือเดินทางของคนหางาน ไปตรวจโรค รูปถ่าย (และตำแหน่งงานที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าแรงงานไปติดต่อกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขอหนังสืออนุมัติวีซ่าทำงาน (Calling Visa /Visa with Reference) ให้คนงาน และชำระเงินประกันค่าวีซ่า ค่าภาษีในการจ้างคนงานต่างชาติรวมทั้งทำ

ประกันเงินค่าทดแทนและค่าประกันสุขภาพให้กับคนงานด้วย สำหรับค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการขออนุญาตเข้าทำงานในมาเลเซียแบ่งอัตราค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตทำงานตามประเภทงาน

ก่อนหน้านี้คือ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2552 รัฐบาลมาเลเซียกำหนดให้นายจ้างต้องเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายค่าใช้จ่ายในการทำใบอนุญาตทำงานแก่ลูกจ้างต่างชาติตามกฎหมายการจ้างงานของประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2556 รัฐบาลมาเลเซียประกาศกำหนดให้แรงงานต่างชาติรับผิดชอบค่า Levy เอง และประกาศยกเลิกกฎข้อบังคับที่ให้นายจ้างรับผิดชอบค่า Levy ที่รัฐบาลได้บังคับใช้มาแล้ว ซึ่งการประกาศดังกล่าว จะมีผลบังคับใช้ทันทีสำหรับการจ้างงานแรงงานต่างชาติรายใหม่ รวมทั้งกรณีการต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้แรงงานต่างชาติรายเดิม

2) ขั้นตอนการขออนุญาตทำงาน

- เอกสารประกอบการขออนุญาตทำงาน ทั้งนายจ้างและคนต่างด้าว จะต้องกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และต้องแนบเอกสารสำคัญ ได้แก่ หลักฐานแสดงว่านายจ้างได้ประกาศตำแหน่งงานว่างสำหรับรับคนเข้าทำงานแล้วและไม่สามารถหาแรงงานท้องถิ่นเพื่อรับเข้าทำงานได้ หลักฐานที่แสดงว่านายจ้างได้ทำการติดต่อกับกระทรวงแรงงานหรือติดต่อกับหัวหน้าหมู่บ้านว่าไม่มีแรงงานที่เป็นคนท้องถิ่นในประเภทงานที่ประสงค์จะจ้างจริง

- แบบฟอร์มและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ยื่นที่สำนักงานแรงงานที่ใกล้ที่สุดของ Ministry of Human Resources

- หลักเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดไว้ใน Employment (Restriction) Act 1968 ว่า คนต่างด้าวจะได้รับอนุญาตทำงานได้ จะต้องขาดแคลนแรงงานท้องถิ่นโดยพิจารณาจากหลักฐานที่นายจ้างนำมาแสดง การพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำงาน อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ

- หน่วยงานที่ควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว คือ Commissioner of Employment มีสิทธิกำหนดเงื่อนไข ข้อจำกัดต่าง ๆ และ Terms ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร โดยระบุไว้ในใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวในแต่ละราย

- การปฏิเสธไม่ออกใบอนุญาตทำงานให้นั้น Commissioner of Employment มีสิทธิที่จะให้เหตุผลหรือไม่ให้เหตุผลการไม่ออกใบอนุญาตทำงานก็ได้

2.1.3 อายุใบอนุญาตและการต่อใบอนุญาต

สัญญาการจ้างแรงงานต่างชาติในประเทศมาเลเซีย จะมีกำหนดระยะเวลาการจ้างงานที่แน่นอน โดยทั่วไปแล้วระยะเวลาที่รัฐบาลมาเลเซียกำหนดคือจะต้องไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี และต่อได้อีก 5 ปี ดังนั้นแรงงานต่างชาติมีระยะเวลาการจ้างงานสูงสุดเท่ากับ 10 ปี

อย่างไรก็ตาม การจะได้รับอนุมัติใบอนุญาตทำงานในปีที่ 6 หรือไม่ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมาเลเซีย

ใบอนุญาตทำงาน (Working Permit) มีลักษณะเป็นสติ๊กเกอร์ติดอยู่ในหนังสือเดินทาง ในใบอนุญาตทำงานจะระบุชื่อคนงาน ชื่อนายจ้าง ประเภทของใบอนุญาตฯ ประเภทของงาน และระยะเวลาของใบอนุญาต จึงจะเป็นการทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) โดยทั่วไปมีอายุ 1 ปี (ยกเว้นอาชีพทำงานในร้านอาหารประเภทดื่มยา ซึ่งอาจขอคราวละ 3 เดือน หรือ 1 ปี)

2.1.4 ข้อกำหนดของคนต่างด้าว

- 1) การใช้ใบอนุญาตจะต้องตรงตามประเภทงาน สถานที่ และนายจ้างที่ระบุไว้ในใบอนุญาต รวมทั้งต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข Terms และข้อจำกัด
- 2) ใบอนุญาตทำงานเป็นเรื่องเฉพาะตัว ไม่สามารถโอนให้แก่บุคคลอื่นได้
- 3) คนต่างด้าวต้องพกใบอนุญาตทำงานติดตัวเสมอ ในขณะที่ทำงาน
- 4) หากมีการเลิกจ้าง หรือเมื่อใบอนุญาตทำงานหมดอายุ หรือถูกยกเลิก ให้คืนใบอนุญาตทำงานแก่ Commissioner of Employment
- 5) กรณีใบอนุญาตทำงานชำรุดหรือสูญหาย ต้องรายงานต่อ Commissioner of Employment และต้องทำการสมัครขอใบอนุญาตใบใหม่แทนใบเดิม ในกรณีที่มีการพบใบอนุญาตทำงานที่เคยแจ้งหายไปก่อนแล้วก็ให้คืนใบเดิมแก่ Commissioner of Employment
- 6) หากบุคคลใด พบใบอนุญาตทำงานที่หาย ให้ส่งสถานีตำรวจ หรือสถานที่ทำการของ Commissioner of Employment หรือส่งที่ทำการไปรษณีย์ที่ใกล้ที่สุด
- 7) กรณีมีการโอนย้ายตำแหน่ง โดยหลักแล้วต้องทำใบอนุญาตทำงานใหม่

2.1.5 ข้อกำหนดของนายจ้าง

- 1) ก่อนดำเนินการจ้างคนต่างด้าวคนใดเข้าทำงาน กฎหมายกำหนดให้นายจ้างดำเนินการใด ๆ ตามข้อกำหนดการว่าจ้างของแต่ละพื้นที่

- เขต Peninsular Malaysia สำหรับคนต่างด้าวระดับฝีมือขึ้นไป นายจ้างต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างและเกี่ยวกับตัวบุคคลคนต่างด้าวที่ต้องการจ้างต่อ Commissioner of Employment สำหรับคนต่างด้าวในระดับไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือต้องการขออนุมัติการว่าจ้างต่อ Commissioner of Employment ก่อนด้วย

- เขตซาบাহ์และซาราวัก สำหรับคนต่างด้าวระดับไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือ ต้องได้รับ License จากสำนักงานแรงงานในพื้นที่นั้น ๆ คือ Sabah Labour Department และ

Sarawak Labour Department ก่อน นอกจากนี้ นายจ้างในเขตซาบะห์ยังต้องได้รับอนุมัติโควตาการจ้างงานคนต่างด้าวจาก Committee of Foreign Workers ของ Sabah Immigration Office ในเขตซาบะห์ด้วย

2) กรณีทางการมาเลเซียได้ยกเลิก หรือระงับ หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวคนใด ให้ นายจ้างยุติการทำงานของคนต่างด้าวภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับหมายแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรจาก Commissioner of Employment อีกทั้งนายจ้างยังต้องแจ้งการยุติการว่าจ้างคนต่างด้าวนั้นต่อ Commissioner of Employment ภายใน 14 วันนับจากวันที่ได้รับการยุติการว่าจ้างลูกจ้างคนต่างด้าว รวมทั้ง การที่นายจ้างยกเลิกการว่าจ้างคนต่างด้าวด้วยเหตุอื่นด้วย

3) กฎหมายระบุหน้าที่ของนายจ้างให้มีหน้าที่ให้ความกระจ่างแก่ทางการในกรณีลูกจ้างที่เป็นคนท้องถิ่นร้องเรียนต่อทางการว่าตนถูกกีดกันหรือการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันระหว่างคนท้องถิ่นและคนต่างด้าว เป้าหมายของข้อนี้ก็คือ คุ้มครองลูกจ้างคนท้องถิ่น ถ้านายจ้างฝ่าฝืนถือว่าเป็นการกระทำความผิดและต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

4) กฎหมายระบุห้ามมิให้นายจ้างเลิกสัญญาจ้างงานกับคนท้องถิ่นเพื่อทำการว่าจ้างคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน ในกรณีที่เกิดภาวะที่ต้องปลดคนงานออกเพื่อลดจำนวนคนงาน กฎหมายระบุว่า นายจ้างต้องไม่ยุติการจ้างลูกจ้างคนท้องถิ่น เว้นแต่นายจ้างนั้นได้ยุติสัญญาการจ้างคนต่างด้าวทุกคนที่ตนจ้างให้ทำงานด้วยความสามารถเช่นเดียวกับที่ลูกจ้างคนท้องถิ่นทำอยู่ก่อนแล้ว

5) นายจ้างต้องหักเงินเดือนของคนต่างด้าวเข้ากองทุนที่เรียกว่า Employee's Provident Fund เป็นอัตราร้อยละ 11 ของรายได้ต่อเดือน โดยที่ตัวนายจ้างเองต้องสมัครสมทบเงินอีกจำนวน 5 ริงกิต สำหรับคนงานแต่ละคน

2.2 ประเทศสิงคโปร์¹⁷

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่เล็กที่สุดประเทศหนึ่งในโลก ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติมากเหมือนประเทศอื่น แต่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เพราะสิงคโปร์พัฒนาเศรษฐกิจด้านการค้า โดยเป็นประเทศพ่อค้าคนกลางในการขายสินค้าเป็นท่าเรือขนส่งสินค้าปลอดภาษี ทำให้สินค้าที่ผ่านทางสิงคโปร์มีราคาถูก ปัจจุบันสิงคโปร์มีท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ และ

¹⁷ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิติศาสตร์. ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา. รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ศึกษากฎหมายเปรียบเทียบการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทยกับนานาประเทศ และแนวทางการพัฒนาในอนาคต. เสนอกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. 2543, หน้า 84 – 116.

ทันสมัยที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง และยังสามารถเข้าไปลงทุนในต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชาและพม่า สิงคโปร์มีประชากรน้อยจึงต้องพึ่งพาแรงงานจากต่างชาติในทุก ระดับ สิงคโปร์เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีฐานะทาง เศรษฐกิจและการเงินที่มั่งคั่งที่สุดประเทศหนึ่งในโลก¹⁸

สิงคโปร์เป็นประเทศที่พึ่งพาแรงงานต่างชาติมากที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออก ปัจจุบันมีแรงงานต่างชาติอยู่ในสิงคโปร์ประมาณ 1,100,000 คน กระจายอยู่ในสาขา ธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ รวมทั้งคนรับใช้ในบ้าน (Maids) ทั้งนี้ สาเหตุที่สิงคโปร์ต้องพึ่งพิง แรงงานต่างชาติเนื่องจากการขาดแคลนแรงงานภายในประเทศ การมีอัตราการเกิดต่ำ (Low total fertility rate of 1.24%) และการที่คนสิงคโปร์รังเกียจงานประเภท 3D คือ dirty, dangerous และ demeaning ข้อดีของการมีแรงงานและผู้อพยพชาวต่างชาติในสิงคโปร์ นอกเหนือจากการทำให้ สิงคโปร์มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในอัตราที่สมดุลแล้ว ยังเป็นการช่วยสนับสนุนการขยายตัวทาง เศรษฐกิจ อีกทั้งเป็นการลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ ค่าแรงของแรงงานต่างชาติในสิงคโปร์โดย เฉลี่ยต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ที่มีขนาดเศรษฐกิจใกล้เคียงกับสิงคโปร์ (ข้อมูลจาก Ms. Chia Siow Yue นักเศรษฐศาสตร์แห่ง SIIA)¹⁹

2.2.1 การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว

1) นโยบายการจ้างงานแรงงานต่างชาติของรัฐบาลสิงคโปร์²⁰

ประเทศสิงคโปร์ กำหนดนโยบายภายใต้พระราชบัญญัติการว่าจ้าง แรงงานต่างชาติ (Employment of Foreign Manpower Act) ในการอนุญาตให้คนต่างชาติเข้ามา ทำงานในสิงคโปร์ โดยแบ่งออกใบอนุญาตทำงานให้กับคนต่างชาติเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่

(1) คนต่างชาติระดับวิชาชีพ (Professional)

(1.1) Employment Pass (EP) หรือ P Pass และ Q Pass

เป็นใบอนุญาตทำงานสำหรับชาวต่างชาติที่ทำงานระดับ วิชาชีพในตำแหน่งผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (managerial, executive or specialised)

¹⁸ สืบค้นข้อมูลจาก <http://th.wikipedia.org/wiki/ประเทศสิงคโปร์> เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2554

¹⁹ สืบค้นข้อมูลจาก <http://www.mfa.go.th/business/th/situation/14835-รู้ลึกอย่างเข้าใจ ตลาดแรงงานในสิงคโปร์.html> เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2554

²⁰ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. กระทรวงพาณิชย์. รอบรู้เรื่องการลงทุนในอาเซียน : สิงคโปร์.

ที่มีเงินเดือนประจำขั้นต่ำ 3,000 เหรียญสิงคโปร์ และมีคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับ โดย EP แบ่งเป็นหลายระดับ ดังนี้

(1.1.1) P1 Employment Pass สำหรับผู้มีเงินเดือนประจำขั้นต่ำ 8,000 เหรียญสิงคโปร์

(1.1.2) P2 Employment Pass สำหรับผู้มีเงินเดือนประจำขั้นต่ำ 4,500 เหรียญสิงคโปร์

(1.1.3) Q1 Employment Pass สำหรับผู้ที่เพิ่งจบการศึกษา และมีเงินเดือนประจำขั้นต่ำ 3,000 เหรียญสิงคโปร์

ทั้งนี้ การออกใบอนุญาตทำงานประเภท EP นั้น หากนายจ้างในสิงคโปร์ต้องการจ้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ จะสามารถจ้างได้โดยไม่มีข้อจำกัดที่เกี่ยวกับเรื่องสัดส่วนการจ้างงาน

(1.2) Personalised Employment Pass (PEP)

เป็นใบอนุญาตแบบใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้มีความสามารถพิเศษให้มาทำงานในประเทศสิงคโปร์ซึ่งแตกต่างจาก EP คือ ผู้มีใบอนุญาต PEP จะได้รับอนุญาตให้อยู่ในสิงคโปร์ต่อไปได้อีก 6 เดือน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงงานหรือรองานใหม่ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2555 สิงคโปร์ได้ปรับเกณฑ์คุณสมบัติในการอนุมัติ PEP ดังนี้

(1.2.1) สำหรับผู้ถือใบอนุญาต P Pass ต้องมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 2 ปี

(1.2.2) สำหรับผู้ถือใบอนุญาต Q1 Pass ต้องมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 5 ปี

(1.2.3) สำหรับคนต่างชาติที่จบการศึกษาจากสถาบันขั้นสูงในสิงคโปร์และถือใบอนุญาต P Pass หรือ Q1 Pass ต้องมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 2 ปี

(1.3) EntrePass

เป็นใบอนุญาตที่อำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการต่างชาติที่มีระดับการศึกษาไม่สูงสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจในสิงคโปร์ได้ซึ่งใบอนุญาตนี้จะมีลักษณะคล้ายใบอนุญาตทำงานของไทย แต่เป็นได้ทั้งวีซ่าและใบอนุญาตทำงานในฉบับเดียวกัน ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2556 เป็นต้นไป Ministry of Manpower ได้เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพแรงงานต่างชาติให้สูงขึ้นเพื่อรับรองว่าแรงงานเหล่านั้นจะสร้างนวัตกรรมให้สิงคโปร์ได้

(1.4) Employment Pass Eligibility Certificate (EPEC)

เป็นใบอนุญาตให้แรงงานพำนักในสิงคโปร์ได้ แต่สิงคโปร์ได้ยกเลิกใบอนุญาตนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2554 ทั้งนี้ ผู้ถือใบอนุญาต EPEC จะยังสามารถใช้ใบอนุญาตนี้ได้อยู่นกว่าจะหมดอายุ และระหว่างที่ EPEC ยังไม่หมดอายุก็สามารถขอใบอนุญาต Long - Term Visit Pass (LTVP) ได้จาก Singapore Immigration & Checkpoints Authority (ICA)

(2) คนต่างชาติที่มีทักษะระดับกลาง (Mid-level Skilled Workers)

- S Pass

ใบอนุญาตทำงานประเภท S Pass สำหรับคนต่างชาติที่มีฝีมือแรงงานในระดับกลาง (Mid-level skilled worker) เช่น ช่างเทคนิคต่างๆ และต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(ก) มีเงินเดือนประจำขั้นต่ำ 2,200 เหรียญสิงคโปร์

(ข) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาหรืออนุปริญญา (Degree or Diploma) หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคหลักสูตรเต็มเวลาอย่างน้อย 1 ปี

(ค) ประเภทของงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพผู้ชำนาญการหรือช่างเทคนิค โดยเฉพาะอาชีพที่เป็นที่ต้องการในตลาดแรงงานสิงคโปร์ในระยะ 2-3 ปี ข้างหน้า

(ง) มีประสบการณ์ทำงาน

(3) คนต่างชาติที่มีทักษะและกึ่งทักษะ (Skilled & Semi-skilled Workers)

- Work Permit (WP)

เป็นใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานต่างชาติที่ต้องการทำงานในสิงคโปร์ โดยการอนุมัติให้แรงงานทำงานได้หรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับสาขาที่จะไปทำงาน และพิจารณาด้วยว่าแรงงานมาจากกลุ่มประเทศใดด้วย ทั้งนี้ ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม Non-Traditional Sources (NTS) ซึ่งนายจ้างจะต้องแสดงหลักฐานจำนวน 5,000 เหรียญสิงคโปร์ต่อแรงงาน 1 คน ประกอบการพิจารณา

(4) สำหรับผู้ติดตาม (Foreigners' Dependents)

- Dependant's Pass (DP) เป็นใบอนุญาตสำหรับผู้ติดตาม

ประเภท 1 (คู่สมรส) ของผู้ถือบัตร Employment Pass และ S Pass ที่มีเงินเดือนประจำขั้นต่ำ 4,000 เหรียญสิงคโปร์ ทั้งนี้ ผู้ได้บัตร DP สามารถขออนุญาตทำงานได้โดยกระทรวงแรงงานสิงคโปร์จะพิจารณาอนุญาตตามหลักเกณฑ์ของใบอนุญาตแต่ละประเภท

(5) สำหรับนักศึกษาและผู้มาฝึกงาน (Students & Foreigners Undergoing Training)

โดยปกติแล้ว นักศึกษาต่างชาติไม่สามารถทำงานระหว่างที่ศึกษาในสิงคโปร์ได้ นอกจากจะได้รับทุนที่มีข้อยกเว้น ส่วนการฝึกงานนักศึกษาต่างชาติจะต้องทำ Training Employment Pass หรือ Work Holiday Programme

(6) สำหรับผู้เข้ามาทำงานระยะสั้น (Short-term Passes)

ผู้ที่ต้องการทำงานในสิงคโปร์ระยะสั้นๆ จะต้องทำใบอนุญาตแบบ Miscellaneous Work Pass หรือ Work Permit for Performing Artistes

(7) สำหรับผู้พำนักระยะยาว (Long Term Visit Pass Holders)

ผู้ที่ต้องการทำงานในสิงคโปร์ระยะยาว จะต้องทำใบอนุญาตทำงานประเภท Employment Passes, S Passes หรือ Work Permits โดยผู้ที่ถือบัตร Long Term Visit Pass (LTVP) สามารถให้บุตรศึกษาในสิงคโปร์ได้ แต่บุตรของผู้ถือบัตร LTVP จะทำงานในสิงคโปร์ได้หลังจากเข้าศึกษาได้ 1 ปี แล้วเท่านั้น

2) กฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในสิงคโปร์

กฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในสิงคโปร์ เป็นการควบคุมโดยอาศัยกฎหมายหลัก 2 ฉบับ คือ

(1) กฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง คือ Immigration Act (chapter 133) โดยมีกฎหมายที่รองรับเรียกว่า Immigration Regulations เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเกี่ยวกับการเดินทางเข้าและออกจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าว กล่าวคือ ตามกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ ได้บัญญัติห้ามบุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองของสิงคโปร์เข้าประเทศ หากไม่ได้ถือครองเอกสารการเข้าเมืองที่เรียกว่า Entry Permit และห้ามบุคคลที่ไม่ได้ถือครองใบอนุญาตที่เรียกว่า Pass ด้วยโดย Pass นี้ออกให้แก่คนต่างด้าวทุกคนที่ต้องการเข้ามาทำงานในสิงคโปร์

(2) กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว คือ Employment of foreign workers Act (Chapter 91A) เป็นกฎหมายที่ควบคุมนายจ้างและการทำงานของคนต่างด้าวในระดับเรียกว่า “คนงานต่างด้าว” เท่านั้น ซึ่ง Employment of Foreign Workers Act (Chapter 91A) Section 2 ให้คำจำกัดความว่า หมายถึง บุคคลใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่พลเมืองของสิงคโปร์ ซึ่งแสวงหาการทำงานกับนายจ้าง หรือได้รับการเสนอการจ้างงานจากนายจ้าง ด้วยเงินเดือนไม่เกินจำนวนเงินที่รัฐบาลกำหนดอาจเปลี่ยนแปลงไปตามเศรษฐกิจ หรือในอัตราอื่น ๆ ซึ่งรัฐมนตรี (Minister of Manpower) อาจกำหนดเป็นครั้งคราวและประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา (Gazette) กล่าวได้ว่า Employment of

Foreign Workers Act (Chapter 91A) นี้เป็นกฎหมายที่เป็นเครื่องมือเพิ่มเติมในการควบคุมการจ้างงานของแรงงานต่างชาติในระดับกึ่งฝีมือและไร้ฝีมือโดยเฉพาะ ซึ่งลักษณะการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในสิงคโปร์นั้น เป็นการกำหนดห้ามทั้งการที่คนต่างด้าวทำงานในสิงคโปร์และทั้งการว่าจ้างคนงานต่างด้าวทำงานด้วย เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต กล่าวคือ เป็นการควบคุมทั้งตัวคนต่างด้าวและตัวนายจ้าง ทั้งนี้กฎหมายสิงคโปร์ไม่ได้ระบุงานที่ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำ

ประเทศสิงคโปร์ ควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวแยกเป็น 2 ระดับ คือ

(2.1) คนต่างด้าวระดับแรงงานที่มีทักษะฝีมือขึ้นไป ซึ่งรวมถึงระดับวิชาชีพและระดับบริหารจัดการด้วยนั้น กฎหมายที่ควบคุมได้แก่ Immigration Act (Chapter 133) ซึ่งมีบทบัญญัติควบคุมทั้งการเข้าเมืองและการออกใบอนุญาตทำงาน

(2.2) คนต่างด้าวระดับแรงงานกึ่งฝีมือและไร้ทักษะฝีมือ กฎหมายที่ควบคุมได้แก่ Employment of Foreign Workers Act ซึ่งแยกต่างหากจาก Immigration Act (Chapter 133) เพื่อให้การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในระดับนี้เป็นไปอย่างเข้มงวดและชัดเจน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือทางนโยบายในการควบคุมและป้องกันปัญหาการลักลอบทำงาน หรือแรงงานผิดกฎหมาย

กฎหมายไม่ได้ระบุงานใดอนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้หรือทำไม่ได้ ทั้งระดับทักษะพิเศษขึ้นไป และระดับกึ่ง/ไร้ทักษะฝีมือ คงให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในกระทรวง Ministry of Manpower.

2.2.2 การขอรับใบอนุญาตทำงาน

1) ประเทศสิงคโปร์ใช้ระบบ Pre-Arranged Job ดังนั้นจำเป็นต้องมีสัญญาจ้างงาน (Contract of Service) และต้องมี Local Sponsor ซึ่งหมายถึงบริษัทผู้ว่าจ้าง

(1.1) การขอใบอนุญาตทำงานประเภท Work Permit (ระบบใหม่คือ R1 Pass และ R2 Pass) สำหรับคนต่างด้าวนั้นต้องยื่นต่อ Controller of Work Permit ในการสมัครขอใบอนุญาตทำงานประเภทนี้ คนต่างด้าวจะสมัครผ่าน Local Sponsor โดยต้องกรอกเอกสารตามที่กฎหมายระบุ โดยผู้สมัครและผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้กรอกข้อความดังกล่าว ผู้ว่าจ้างมักจะเป็นผู้ดำเนินการยื่นให้และต้องมิจดหมายรับรองสนับสนุนการทำงานจากผู้ว่าจ้าง จดหมายฉบับนี้ระบุความรับผิดชอบของนายจ้างในเรื่องการพำนักอยู่ของคนต่างด้าวและการเดินทางกลับ

(1.2) นายจ้างจะต้องส่งเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นไปยัง Ministry of Manpower ในกรณีแรงงานกึ่งทักษะและไร้ทักษะ เนื่องจากแรงงานประเภทนี้มีความต้องการอยู่มากการขอใบอนุญาตจึงให้กระทำผ่านระบบ Electronic ที่เรียกว่า LabourNet ใน Website ของ

Ministry of Manpower ซึ่งเปิดให้เฉพาะสำหรับนายจ้างที่ได้รับรหัสเลขหมายสำหรับสมัครที่เรียกว่า Application Account และ Password.

(1.3) ในกรณีแรงงานหญิง จะมีการควบคุมการตรวจสุขภาพในเรื่องการตั้งครรภ์ด้วย

2) การขอ Pass เพื่อการทำงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ เนื่องจากกฎหมายสิงคโปร์กำหนดให้คนต่างด้าวต้องได้รับ Pass เพื่อการทำงานก่อนจึงจะสามารถทำงานในสิงคโปร์ได้ การขอ Employment Pass หรือ P Pass และ Q Pass เพื่อการทำงานในสิงคโปร์นั้น คนต่างด้าวหรือบริษัทนายจ้างสามารถดำเนินการขอได้ทั้งก่อนและหลังเข้าเมือง โดยอาศัยเอกสารที่กฎหมายระบุไว้เป็นสำคัญ

เมื่อ Employment Pass หรือ P Pass และ Q Pass ได้รับอนุมัติให้ออกแก่คนต่างด้าวแล้วนั้น คนต่างด้าวหรือผู้ที่นายจ้างมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนสามารถรับใบอนุญาตทำงานนั้นภายในระยะเวลา 6 เดือนนับแต่วันอนุมัติ โดยต้องชำระค่าธรรมเนียมตามกฎหมายสำหรับ Employment Pass แต่ละใบตลอดเวลาที่ Employment Pass นั้นมีอายุใช้งานได้ ซึ่งโดยทั่วไป Employment Pass มีอายุ 2 – 5 ปี และสามารถต่ออายุได้ถึง 3 ปีในการต่ออายุแต่ละครั้ง นอกจากนี้ หากต้องขอวีซ่าด้วยก็ต้องชำระค่าธรรมเนียมสำหรับวีซ่าตามกฎหมายต่อฉบับ ทั้งนี้ หากไม่มีการมารับภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้น ถือว่าใบอนุญาตดังกล่าวได้รับการยกเลิก (Void)

3) การออกใบอนุญาตทำงานให้กับคนต่างด้าวนั้น ต้องแยกพิจารณาตามระดับฝีมือของคนต่างด้าว กรณีคนต่างด้าวระดับทักษะฝีมือขึ้นไป อยู่ในความรับผิดชอบของ Employment Pass Department ของ Ministry of Manpower แต่สำหรับกรณีของคนต่างด้าวระดับถึงฝีมือและไร้ฝีมืออยู่ในความรับผิดชอบของ Work Permit Department ของ Ministry of Manpower

2.2.3 อายุใบอนุญาตและการต่อใบอนุญาต

1) อายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว โดยทั่วไป P Pass และ R Pass มีอายุ 2 – 5 ปี และสามารถต่ออายุได้ถึง 3 ปี

2) การต่ออายุแต่ละครั้ง โดยอาศัยแบบฟอร์มซึ่งต้องยื่นประมาณ 2 เดือนก่อนที่ใบอนุญาตทำงานที่มีอยู่หมดอายุลง พร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ หลักฐานด้านการศึกษาของคนต่างด้าวนั้นและหนังสือรับรองการทำงานในอดีต ในกรณีที่ไม่ได้ยื่นต่อเจ้าพนักงานในการสมัครครั้งก่อนหน้านั้น ทั้งนี้ การพิจารณาเป็นการพิจารณาเป็นราย ๆ ไป โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์

3) กรณี R Pass นั้นมักจะมีอายุ 2 ปีซึ่งเมื่อหมดอายุ ต้องทำการยกเลิกใบอนุญาตนั้นเสมอโดยนายจ้างหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจเป็นผู้ดำเนินการขอยกเลิก การต่อ

อายุ R Pass นั้น จะกระทำเฉพาะกรณีที่ทางการให้สิทธิในการต่ออายุใบอนุญาตได้เท่านั้น โดยทางการจะส่งใบแจ้งการต่ออายุใบอนุญาตการทำงาน (Renewal Notice) ไปยังนายจ้างหรือบริษัทที่ทำการว่าจ้างอย่างน้อย 5 วันก่อนวันที่ใบอนุญาตทำงานนั้นหมดอายุ การต่ออายุสามารถกระทำได้ภายในเวลา 7 วันก่อนวันที่ใบอนุญาตหมดอายุ

4) Professional Visit Pass อายุใบอนุญาตแตกต่างกันไปตามประเภทของงาน เช่น ผู้กล่าวปาฐกถา ผู้บรรยาย ผู้แสดงสินค้า นักหนังสือพิมพ์ นั้นใบอนุญาตมีอายุสูงสุด 1 เดือน ส่วนศิลปินอาจได้รับอนุญาตทำงานด้วยอายุสูงสุด 3 เดือน หากผู้ถือ Professional Visit Pass นั้นเสร็จภารกิจของงานก่อนที่ใบอนุญาตนั้นหมดอายุ คนต่างด้าวนั้นต้องนำใบอนุญาตนั้นส่งคืนทางการภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นสุดการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อทำการยกเลิกใบอนุญาตนั้น

5) ค่าธรรมเนียม USD \$10 ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมนั้นอาจยกเลิกได้โดยอยู่ในดุลพินิจของ Commissioner of Employment

2.2.4 ข้อกำหนดของคนต่างด้าว

1) การใช้ใบอนุญาตจะต้องตรงตามประเภทงาน สถานที่ และนายจ้างที่ระบุไว้ในใบอนุญาต รวมทั้งต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข Terms และข้อจำกัด

2) ใบอนุญาตทำงานเป็นเรื่องเฉพาะตัว จึงไม่สามารถโอนให้แก่บุคคลใดได้

3) การใช้ใบอนุญาตต้องพกพาติดตัวเสมอในขณะที่ปฏิบัติงาน

4) หากมีการเลิกจ้าง ต้องทำการยกเลิกใบอนุญาตทำงาน คืนใบอนุญาตให้แก่ Ministry of Manpower และคนต่างด้าวต้องเดินทางออกนอกประเทศ

5) กรณีใบอนุญาตทำงานชำรุดหรือสูญหาย ต้องรายงานต่อ Ministry of Manpower ภายใน 7 วันนับตั้งแต่วันที่ใบอนุญาตสูญหาย และดำเนินการขออนุญาตทำงานฉบับใหม่ ถ้าแจ้งว่าหายแล้วต่อมาพบ หากยังไม่มีการออกใบอนุญาตทำงานใบใหม่ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานหรือนายจ้างอาจใช้ใบอนุญาตทำงานนั้นได้ต่อไป แต่หากเป็นกรณีที่ทางการออกใบอนุญาตทำงานฉบับใหม่แล้วต้องคืนใบอนุญาตที่พบนั้นต่อทางการเพื่อทำการยกเลิก

6) หากบุคคลใดพบใบอนุญาตทำงานที่ได้สูญหาย ต้องนำใบอนุญาตทำงานนั้นส่งมอบต่อ Ministry of Manpower

7) ในกรณีของการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ นายจ้างต้องแจ้งต่อ Ministry of Manpower เป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 14 วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

8) ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน โดยไม่ได้เปลี่ยนนายจ้าง ต้องมีจดหมายจากนายจ้างแจ้งต่อ Ministry of Manpower เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

ดังกล่าวโดยระบุรายละเอียดของงานใหม่ ในกรณีที่ร้องโอนย้ายที่ทำงานในบริษัทของนายจ้างเดิม บริษัทผู้ว่าจ้างต้องทำจดหมายร้องขอการโอนย้ายคนต่างด้าวนั้นต่อ Ministry of Manpower โดยแนบ Passport และเอกสารที่เรียกว่า ROCAB Information Printout สำหรับบริษัทถูกไปด้วย ซึ่งทางการจะพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

2.2.5 ข้อกำหนดของนายจ้าง

1) ก่อนว่าจ้าง นายจ้างต้องทำการตกลงกับผู้ที่จะว่าจ้างเกี่ยวกับลักษณะการทำงานและเงื่อนไขในการทำงาน โดยกฎหมายกำหนดให้บริษัทผู้ว่าจ้างนั้นเป็นบริษัทที่ตั้งมาจนอยู่ตัวดีแล้ว กฎหมายมิได้กำหนดให้นายจ้างต้องให้ข้อมูลแก่ทางการเกี่ยวกับการว่าจ้างและคนต่างด้าวก่อนทำการว่าจ้าง

2) ขั้นตอนภายหลังการจ้างแล้ว นายจ้างเป็นผู้ดำเนินการยื่นขอใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวโดยกรอกแบบฟอร์มตามที่กฎหมายกำหนดพร้อมจดหมายรับรองการสนับสนุนการทำงานของคนต่างด้าว โดยมีเนื้อความระบุความรับผิดชอบต่อการพำนักอยู่และการเดินทางกลับของคนต่างด้าว โดยมีเนื้อความระบุความรับผิดชอบต่อการพำนักอยู่และการเดินทางกลับของคนต่างด้าว ในกรณีการจ้างงานคนต่างด้าวระดับไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือ นายจ้างต้องทำการขออนุญาตทำการว่าจ้างคนต่างด้าวและได้รับรหัส หมายเลข (Application Account และ Password) เพื่อทำการสมัครขอใช้อนุญาตทำงานแก่คนต่างด้าวผ่านระบบ Electronic

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์

การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 กำหนดว่า งานใดที่คนต่างด้าวอาจทำได้ในท้องถิ่นใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว ในการออกใบอนุญาตทำงานให้พิจารณาได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง

- (1) ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม
- (2) โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ
- (3) ประโยชน์จากการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในตำแหน่งงานนั้น เช่น การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก การจ้างงานคนไทยจำนวนมากหรือการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอดจากคนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตให้ทำงานและการออกใบอนุญาตทำงานให้กับคนต่างด้าวต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบเดียวกัน

จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ปัญหาหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว และเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศว่าการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวต่างประเทศนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งการศึกษาดังกล่าวจะนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับการพิจารณาอนุญาตทำงานต่อไป

1. วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้ นายทะเบียนพิจารณา ว่าคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานนั้น เป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม หรือไม่ เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมคนต่างด้าวที่อาจเป็นภัยต่อ ความมั่นคง ที่อาจจะก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลายหรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนไทยหรือของประเทศไทย แต่จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบ กรรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว ไม่พบว่า หลักเกณฑ์ทั้ง 27 ข้อ นั้นมีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าหลักเกณฑ์ข้อ ใดใช้ใน การพิจารณาว่าคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ด้าน การเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม

ในทางปฏิบัติแล้วการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวตาม หลักเกณฑ์ดังกล่าว จึงต้องพิจารณาจากสัญชาติที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งกรรมการ จัดหางานกำหนดให้นายทะเบียนก่อนจะพิจารณาอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวสัญชาติที่อาจเป็นภัย ต่อความมั่นคงส่งข้อมูลไปตรวจสอบประวัติยังสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เมื่อส่งไปตรวจสอบประวัติ แล้วผลการตรวจสอบประวัติพบว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติก็ให้แจ้งไม่อนุญาต ทำงานแก่คนต่างด้าว โดยมีรายชื่อสัญชาติที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคง จำนวน 34 ประเทศ²¹

²¹ รายชื่อสัญชาติที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคง จำนวน 34 ประเทศ ดังนี้

(1) กาน่า	(9) เนปาล	(17) มาลี	(25) ศรีลังกา	(33) อุซเบกิสถาน
(2) เกาหลีเหนือ	(10) ไนจีเรีย	(18) มาเลเซีย	(26) อัฟกานิสถาน	(34) แอฟริกา
(3) คามรูน	(11) บังกลาเทศ	(19) เยเมนฯ	(27)	
(4) จีน	(12) ปากีสถาน	(20) รัสเซีย	(28) อินเดีย	
(5) เซเชลล์	(13) ปาปัวนิวกินี	(21) ลิเบีย	(29) อินโดนีเซีย	
(6) ซาอุดีอาระเบีย	(14) ปาเลสไตน์	(22) เลบานอน	(30) อิรัก	
(7) ซีเรีย	(15) พม่า	(23) ไลบีเรีย	(31) อิหร่าน	
(8) ซูดาน	(16) ฟิลิปปินส์	(24) เวียดนาม	(32) อียิปต์	

ปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เมื่อคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยอาจจะก่อให้เกิดปัญหา เช่น เข้ามาประเทศไทยเพื่อใช้ประเทศไทยเป็นฐานในการก่อการร้าย การก่ออาชญากรรม หรือการก่อวินาศกรรม เข้ามาประเทศไทยเพื่อหลบซ่อนตัว หรือแฝงตัวมาเป็นแรงงานเพื่อหาข่าว เป็นต้น และถ้ามีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ถ้าแรงงานต่างด้าวเหล่านี้มีการรวมตัวกันก่อความไม่สงบขึ้น เช่น การรวมกลุ่มกันเรียกร้องค่าแรงเพิ่มขึ้น จากปัญหาเหล่านี้อาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้

ปัจจุบันพบว่า มีแรงงานต่างด้าวสัญชาติที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงมาขออนุญาตทำงานเป็นจำนวนมาก โดยแนวปฏิบัติงานของกรมการจัดหางานจะต้องส่งไปตรวจสอบประวัติยังสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบประวัติว่าการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวนั้น เข้ามาทำงานจริง ๆ มิใช่การเข้ามาเพื่อกระทำการอื่นใดแอบแฝง แม้คุณสมบัติและเอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาตทำงานจะครบถ้วนก็ตามแต่ก็ไม่ได้หมายความว่านายทะเบียนจะต้องพิจารณาอนุญาตทำงานเสมอไป

จะเห็นได้ว่านายทะเบียนไม่มีหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจ และทำให้นายทะเบียนแต่ละคนใช้ดุลยพินิจไม่เหมือนกัน ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่มีหลักเกณฑ์ที่จะอธิบายความหมายของความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคมว่ามีขอบเขตอย่างไร มีหลักเกณฑ์อะไรบ้างที่เข้าเงื่อนไขต่าง ๆ ที่สามารถอนุญาตทำงานได้หรือไม่สามารถอนุญาตทำงานได้ เมื่อไม่มีหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่ชัดเจนเพียงพออาจทำให้นายทะเบียนไม่ได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์นี้ในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

กรณีนายทะเบียนพิจารณาว่าคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานมีสัญชาติที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติและดำเนินการส่งตรวจประวัติไปยังสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ก็เป็นเฉพาะกรณีพิจารณาถึงความมั่นคงของชาติในเรื่องของสัญชาติที่ภัยต่อความมั่นคงของชาติ ยังไม่ได้ใช้ดุลยพินิจโดยคำนึงถึง ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์แต่อย่างใด

2. วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

2.1 โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้นายทะเบียนพิจารณาว่าคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานนั้น มีใช้จะขออนุญาตทำงานได้ทุกประเภท ซึ่งหากนายทะเบียนพิจารณาออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานได้ทุกประเภทย่อมจะส่งผลให้คนไทยถูกแย่งงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการสงวนอาชีพของคนไทย การที่คนต่างด้าวมุคคไลจะทำงานใด ทำในท้องที่ใด เมื่อใดที่กฎหมายอนุญาตให้ทำได้นั้นต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน โดยคนต่างด้าวนั้นจะต้องยื่นคำขออนุญาตทำงาน โดยมีเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าตนมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดลักษณะต้องห้ามไว้ การพิจารณาว่าคนต่างด้าวมีความรู้ความสามารถในการทำงานตามที่ขอรับใบอนุญาตหรือไม่ โดยพิจารณาจากเอกสารรับรองวุฒิการศึกษาหรือหนังสือรับรองของผู้ซึ่งเคยเป็นนายจ้างที่ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะงานและระยะเวลาการทำงานที่คนต่างด้าวเคยทำงานด้วยหรือหนังสือรับรองของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้างแสดงว่าคนต่างด้าวผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เหมาะสมกับงานที่ขออนุญาตทำงาน ถ้าไม่ปรากฏเอกสารหลักฐานใดเลยว่าคนต่างด้าวมีความรู้ความสามารถย่อมแสดงว่าคนต่างด้าวไม่มีความน่าเชื่อถือว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะทำงานตามที่ขอรับใบอนุญาตทำงานได้

แต่ก่อนที่นายจ้างจะจ้างคนต่างด้าวทำงาน นายจ้างควรให้โอกาสคนไทยทำงานนั้นก่อนโดยการประกาศรับสมัครคนไทยเข้าทำงาน โดยนายจ้างต้องแสดงหลักฐานให้ชัดเจนว่าได้ประกาศรับสมัครคนไทยเข้าทำงานแล้วแต่ไม่มีคนไทยมาสมัครงานอย่างเพียงพอ เพื่อป้องกันมิให้คนต่างด้าวเข้ามาแย่งงานคนอาชีพคนไทยที่มีความรู้ความสามารถที่จะทำได้ แต่หากเป็นกรณีขาดแคลนแรงงานไทยจำเป็นต้องอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานนั้นได้ จะต้องพิจารณาจำนวนเพียงพอต่อความต้องการตามความจำเป็นและเหมาะสม ซึ่งการดำเนินการนั้นอาจทำให้ นายจ้างมีขั้นตอนมากขึ้น มีความยุ่งยากและใช้ระยะเวลานาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาแก่นายจ้างบ้าง ซึ่ง

แท้จริงแล้วในแบบหนังสือรับรองการจ้าง²² ซึ่งเป็นเอกสารประกอบการยื่นขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าวข้อ 3 ให้ระบุ เหตุผลที่ไม่จ้างบุคคลสัญชาติไทยเข้าทำงานและให้แนบหลักฐานประกอบเหตุผลดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย ฉะนั้น นายจ้างควรปฏิบัติด้วยซึ่งส่งผลโดยตรงกับการพิจารณาอนุญาตทำงานของนายทะเบียน

ในทางปฏิบัติแล้วการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว จึงต้องพิจารณาว่า นายทะเบียนจะอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานอะไรได้บ้างนั้น กำหนดไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 แต่เนื่องจากกฎกระทรวงกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ในท้องที่ใด เมื่อใด ยังไม่ได้ประกาศใช้บังคับ ดังนั้น นายทะเบียนจะอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานใด ๆ ได้ นั้น เว้นแต่งานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ 39 อาชีพ²³

การพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานโดยคำนึงถึงโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยผู้ศึกษาพบปัญหา ดังนี้

1) งานประเภทที่สงวนไว้ให้คนไทยทำ แต่คนไทยไม่นิยมทำ คือ งานอันตราย (danger) งานที่สกปรก (dirty) และงานที่ยากลำบาก (difficult) หรืองานประเภท 3D ซึ่งเป็นงานที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ประเภทที่ (1) (2) และ (3) ที่สงวนไว้ให้คนไทยทำ แต่คนไทยไม่นิยมทำ

2) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย กล่าวคือการไม่แย่งอาชีพอาชีพของคนไทย งานที่คนต่างด้าวสามารถทำได้ต้องไม่เป็นการแย่งงานของคนไทยทำ ดังนั้นการอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวต้องเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง เช่น วิทยาการสมัยใหม่ที่คนไทยยังทำไม่ได้หรือมีคนไทยทำได้ยังไม่เพียงพอ

²² ประกาศกรมการจัดหางาน เรื่อง กำหนดแบบหนังสือรับรองการจ้าง ประกาศ ณ วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2554

²³ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522

2.2 ความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

การเปิดโอกาสให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย หากการทำงานของคนต่างด้าวนั้นเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ดังนี้

- 1) กิจการที่คนต่างด้าวเข้ามาทำงานนั้นก่อให้เกิดการนำเงินต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เช่น การลงทุน การส่งออก หรือการท่องเที่ยว
- 2) การเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวนั้นต้องใช้ความรู้ความชำนาญในวิทยาการสมัยใหม่ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่คนไทย
- 3) เป็นงานที่คนไทยยังทำไม่ได้หรือมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการแรงงาน แม้จะมีข้อดีในการจ้างคนต่างด้าวประเภทนี้ให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย เพื่อการส่งเสริมการลงทุน การนำตราเข้าประเทศ ก่อให้เกิดการสร้างงาน และการถ่ายทอดความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ให้คนไทย แต่อย่างไรก็ดี การพิจารณาอนุญาตทำงานนั้นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไป โดยต้องคำนึงถึงการส่งเสริมให้จ้างแรงงานไทยเข้าทำงานด้วย

การพิจารณาออกใบอนุญาตทำงาน โดยคำนึงถึงความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เหตุผลดังกล่าวที่ใช้ในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวยังขาดข้อมูลที่นำเชื่อถือที่จะเป็นที่ยืนยันได้ว่าการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานนั้นเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างไร การพิจารณาอนุญาตทำงานอาจเกิดความลังเลในเรื่องความน่าเชื่อถือว่าลักษณะงานหรือตำแหน่งงานที่ขออนุญาตจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศจริงหรือไม่

3. วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ประโยชน์จากการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในตำแหน่งนั้น เช่น การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก การจ้างงานคนไทยจำนวนมาก หรือการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอดจากคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน

3.1 การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ในด้าน

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1) หลักเกณฑ์ข้อ 3 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีขนาดการลงทุนจากทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่าสองล้านบาท ให้มีคนที่ต่างด้าวได้หนึ่งคน และให้เพิ่มขึ้นหนึ่งคนต่อขนาดการลงทุน ทุก ๆ สองล้านบาทแต่ไม่เกินสิบคน

2) หลักเกณฑ์ข้อ 4 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างจดทะเบียนนิติบุคคลในต่างประเทศและเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยที่มีขนาดการลงทุนจากเงินที่นำเข้ามาจากต่างประเทศไม่ต่ำกว่าสามล้านบาท

3) หลักเกณฑ์ข้อ 5 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างจดทะเบียนนิติบุคคลในต่างประเทศและเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยก่อนวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2545 โดยไม่มีหลักฐานการนำเงินเข้ามาจากต่างประเทศ แต่มีขนาดการลงทุนจากจำนวนเงินคงเหลือตามที่ปรากฏในรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของธนาคารย้อนหลังหกเดือน จำนวนตั้งแต่สามล้านบาทขึ้นไป

- หลักเกณฑ์ข้อ 4 และข้อ 5 ให้มีคนที่ต่างด้าวได้ หนึ่งคน และให้เพิ่มขึ้นหนึ่งคนต่อขนาดการลงทุน ทุก ๆ สามล้านบาท แต่ไม่เกินสิบคน

4) หลักเกณฑ์ข้อ 9 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าสามล้านบาท

5) ข้อ 10 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่ดำเนินธุรกิจส่งออกสินค้าไปต่างประเทศและนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศในปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าสามล้านบาทขึ้นไป

6) หลักเกณฑ์ข้อ 17 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวตามลำดับที่ 16 ซึ่งสำนักงานภูมิภาคนั้นนำเงินเข้ามาใช้จ่ายในประเทศไทยในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท

7) หลักเกณฑ์ข้อ 19 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวตามลำดับที่ 18 ซึ่งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคนั้นชำระภาษีเงินได้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าสามล้านบาท

- หลักเกณฑ์ข้อ 9 ข้อ 10 ข้อ 17 และข้อ 19 ให้มีคนที่ต่างด้าวได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

8) หลักเกณฑ์ข้อ 22 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาทุก ๆ เจ็ดแสนบาท

9) หลักเกณฑ์ข้อ 23 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาทุก ๆ ห้าหมื่นบาท

- หลักเกณฑ์ข้อ 22 และข้อ 23 ให้มีคนต่างด้าวได้ หนึ่งคน แต่ไม่เกินสามคน

3.2 การจ้างงานคนไทยจำนวนมาก

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงการจ้างงานคนไทยจำนวนมาก เพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีงานทำ จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1) หลักเกณฑ์ข้อ 12 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นนิติบุคคลที่มีการจ้างคนไทยไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ผู้ศึกษาเห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าว ส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานคนไทยจำนวนมาก กรณีนายจ้างที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวทำงานต้องมีการจ้างคนไทยไม่น้อยกว่า 100 คน จึงจะสามารถจ้างคนต่างด้าวทำงานได้ แต่จำนวนคนต่างด้าวที่นายทะเบียนจะพิจารณาอนุญาตให้ขึ้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของนายทะเบียน ซึ่งไม่ได้กำหนดรายละเอียดไว้ นายทะเบียนสามารถใช้ดุลยพินิจได้เต็มที่ ซึ่งเห็นว่าไม่เหมาะสมควรจะมีการจำกัดสูงสุดของการใช้ดุลยพินิจไว้

2) หลักเกณฑ์ข้อ 24 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีการจ้างลูกจ้างคนไทยทุกสี่คน ผู้ศึกษาเห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าว กำหนดสัดส่วนความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนไทยกับคนต่างด้าวไว้ โดยนายทะเบียนสามารถออกใบอนุญาตทำงานได้ไม่เกิน 3 คน แต่นายจ้างที่จะให้หลักเกณฑ์นี้ได้ต้องเป็นนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น นายจ้างซึ่งเป็นนิติบุคคลไม่สามารถใช้ประโยชน์จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ได้ และในหลักเกณฑ์ข้อนี้ได้กำหนดเพิ่มเติมไว้ว่ากรณีคนต่างด้าวผู้ขอรับใบอนุญาตทำงานมีคู่สมรสเป็นคนไทยซึ่งจดทะเบียนสมรส โดยถูกต้องตามกฎหมายและอยู่กินร่วมกันฉันท์สามีภรรยาโดยเปิดเผย

- หลักเกณฑ์ตามลำดับที่ 22 – 24 ให้ลดลงกึ่งหนึ่ง ซึ่งเห็นว่าได้ใช้หลักมนุษยธรรมในการลดจำนวนคนต่างด้าวลงเพื่อให้สามารถจ้างคนต่างด้าวที่มีคุณสมบัติเป็นคนไทยได้ง่ายขึ้น

3.3 การพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอดจากคนต่างด้าว

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอดจากคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้วสามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1) หลักเกณฑ์ข้อ 6 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ 3 – 5 โดยใช้เทคโนโลยีซึ่งคนไทยยังทำไม่ได้ หรือมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงานภายในประเทศ โดยให้มีการถ่ายทอดให้แก่คนไทย อย่างน้อยสองคน ภายในระยะเวลาที่กำหนด

2) หลักเกณฑ์ข้อ 7 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ 3 – 5 โดยใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะทางเพื่อให้งานสำเร็จภายใต้โครงการที่มีระยะเวลาแน่นอน

- หลักเกณฑ์ข้อ 6 และข้อ 7 ให้มีคนต่างด้าวได้ ไม่จำกัดจำนวนตามความจำเป็นและเหมาะสม ผู้ศึกษาเห็นว่า นายทะเบียนควรที่จะกำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวต้องมีการถ่ายทอดความรู้และการฝึกสอนพนักงานคนไทย โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตทำงาน และให้มีการส่งรายงานการถ่ายทอดความรู้และการฝึกสอนพนักงานคนไทยเป็นเอกสารประกอบการขอต่อใบอนุญาตทำงานครั้งต่อไป เพื่อให้ นายทะเบียนสามารถพิจารณาว่าควรต่อใบอนุญาตทำงานให้หรือไม่ กรณีไม่มีการถ่ายทอดความรู้และการฝึกสอนพนักงานคนไทยซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

3.4 การช่วยเหลือสถาบันการเงินและส่วนราชการในการพัฒนาประเทศ

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงการช่วยเหลือสถาบันการเงินและส่วนราชการในการพัฒนาประเทศ จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

1) หลักเกณฑ์ข้อ 1 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการเงินในกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถาบันการเงิน โดยมีหนังสือรับรองจากธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถาบันการเงิน

2) หลักเกณฑ์ข้อ 2 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวมียหนังสือรับรองจากส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งระบุชื่อ งาน ลักษณะงาน และระยะเวลาการทำงานของคนต่างด้าวนั้น

3) หลักเกณฑ์ข้อ 21 การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการศึกษาของเอกชน ซึ่งมีหนังสือแต่งตั้งให้เป็นครู ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา หรือคณาจารย์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน กฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือกฎหมายอื่น

- ผู้ศึกษาเห็นว่า หลักเกณฑ์ข้อ 1 และข้อ 2 นั้น นายทะเบียนจะพิจารณาจากหนังสือรับรองส่วนหลักเกณฑ์ข้อ 21 นายทะเบียนจะพิจารณาจากหนังสือแต่งตั้ง ซึ่งคนต่างด้าวที่ได้รับการรับรองหรือแต่งตั้งนั้นต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขาอาชีพหรือวิชาชีพเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และไม่อยู่ในข้อจำกัดเรื่องจำนวนคนต่างด้าว นายทะเบียนพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม

3.5 ลักษณะงานบางประเภทซึ่งนายทะเบียนสามารถออกใบอนุญาตทำงานได้โดยไม่ต้องในเรื่องการจำกัดจำนวนคนต่างด้าว

หลักเกณฑ์ในเรื่องลักษณะงานบางประเภทซึ่งนายทะเบียนสามารถออกใบอนุญาตทำงานได้โดยไม่ต้องในเรื่องการจำกัดจำนวนคนต่างด้าว จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบ

กรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

- 1) หลักเกณฑ์ข้อ 8 กิจการบันเทิง มหรสพ คนตรี ซึ่งมีลักษณะการจ้างงานเป็นครั้งคราวมีระยะเวลากำหนดไว้แน่นอน
- 2) หลักเกณฑ์ข้อ 11 กิจการธุรกิจส่งออกสินค้าไปต่างประเทศและนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศในปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าสามสิบล้านบาทขึ้นไป
- 3) หลักเกณฑ์ข้อ 15 สำนักงานผู้แทนนั้นสามารถหาแหล่งจัดซื้อสินค้าหรือบริการในประเทศไทยให้สำนักงานใหญ่ และสำนักงานใหญ่ได้สั่งซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ผลิตในประเทศไทยมีมูลค่าการสั่งซื้อสินค้าหรือบริการในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยล้าน
- 4) หลักเกณฑ์ 20 มูลนิธิ สมาคม หรือองค์การอื่นที่มีวัตถุประสงค์ไม่แสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจหรือเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม
- 5) หลักเกณฑ์ข้อ 27 การออกไปอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้าง

หลักเกณฑ์ตามระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 ยังไม่ดีพอ มีจุดบกพร่องหลายประการทำให้นายทะเบียนไม่สามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้มีมาตรฐานเดียวกันได้ เนื่องจากไม่มีคำอธิบายที่ชัดเจน ไม่มีขอบเขตการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาว่ามีขอบเขตแค่ไหน มีหลักเกณฑ์อะไรบ้างที่เข้าเงื่อนไขต่าง ๆ ที่สามารถอนุญาตทำงานได้หรือไม่สามารถอนุญาตทำงานได้ เมื่อไม่มีหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่ชัดเจนเพียงพออาจทำให้นายทะเบียนไม่ได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์นี้ในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

4. ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552

ในการพิจารณาคำขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว นายทะเบียนจะต้องพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม กล่าวคือ นายทะเบียนต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกไปอนุญาตทำงาน ท้ายระเบียบกรมการจัดหางาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ 27 ข้อ แบ่งออกเป็น 11 กลุ่ม ส่วน

การออกใบอนุญาตทำงาน นอกเหนือจากหลักเกณฑ์หรือที่มีได้กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ สำหรับคำขอที่ยื่นในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมการจัดหางาน และคำขอที่ยื่น ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัดให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด

หากพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 ได้กำหนดเหตุผลและความจำเป็นและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรไว้ 30 เหตุ

อาจกล่าวได้ว่า หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงานกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวยังมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องที่ไม่สอดคล้องกันในบางประเด็น ดังนี้

1) คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

การออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา (ลำดับที่ 22 – 24) นายทะเบียนสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้ แต่การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีเหตุแห่งความจำเป็นที่จะพิจารณาอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ (เหตุแห่งความจำเป็นข้อ 2.1) กล่าวคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่อนุญาตให้อยู่ปฏิบัติงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

2) คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้าง

การออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้าง (ลำดับที่ 27) นายทะเบียนสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้างได้ แต่การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อทำงานโดยไม่มีนายจ้าง สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีเหตุแห่งความจำเป็นที่จะพิจารณาอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ (เหตุแห่งความจำเป็นข้อ 2.1) เช่นเดียวกับข้อ 1

3) คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการศึกษาของเอกชน

หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการศึกษาเอกชน ในตำแหน่ง ผู้สอน นายทะเบียนพิจารณาอนุญาตให้ทำงานได้ แต่การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อทำงานเป็นครู หรืออาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญใน

สถานศึกษาของเอกชนเท่านั้น กรณีทำงานตำแหน่ง ผู้สอน ในสถาบันการศึกษาของเอกชน จะไม่ได้อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

โดยสรุปกล่าวได้ว่า จากหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของนายทะเบียน ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรบางข้อ นั้น มีผลในทางปฏิบัติคือทำให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ทำให้เกิดภาระแก่คนต่างด้าวในแง่ของการเสียเวลา เสียค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตทำงาน อันเนื่องมาจากความไม่สอดคล้องกันของกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว กับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ย่อมทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาคือ คนต่างด้าวจะยึดกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเป็นหลักเพราะมีอำนาจควบคุมคนต่างด้าวได้มากที่สุด แต่จะขออนุญาตทำงานให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ทำให้คนต่างด้าวไม่ทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานและกับนายจ้าง ณ ที่ซึ่งหรือสถานที่และเงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาต ดังนั้น ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานดังกล่าวที่เป็นปัญหาให้สอดคล้องกัน

5. เปรียบเทียบหลักการสำคัญตามกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศสิงคโปร์
1.การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว	1.ห้ามคนต่างด้าวทำงาน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต 2. ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำได้ คนต่างด้าวจึงต้องไม่ขอทำงานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานใน	1.ห้ามคนต่างด้าวทำงาน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต 2. ไม่ได้กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ แต่งานใดที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้จะระบุไว้ในนโยบายที่จะประกาศเป็นคราว ๆ	1.ห้ามคนต่างด้าวทำงาน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต 2. ไม่ได้กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำงานใดที่อนุญาตหรือไม่อนุญาต ทั้ง Skilled Labour และ Non-Skilled Labour คงให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจใน

	อาชีพและวิชาชีพที่ห้าม คนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 จำนวน 39 อาชีพ	ไป ไม่ปรากฏงานที่ อนุญาตในรูปของ กฎหมาย	Ministry of Manpower
2.การขอรับ ใบอนุญาต	ไม่ใช้ระบบ Pre- Arranged Job คนต่าง ด้าวที่ยื่นขออนุญาต ทำงานได้ต้องมีวีซ่า ประเภทได้รับอนุญาต ให้เข้ามาใน ราชอาณาจักรเป็นการ ชั่วคราวตามกฎหมายว่า ด้วยคนเข้าเมือง (NON IMMIGRANT) โดยมีใช้ ได้รับอนุญาตให้เข้ามา ในฐานะนักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่าน (TOURIST/TRANSIT)	ใช้ระบบ Pre-Arranged Job จึงต้องมีสัญญาจ้าง งาน (Contract of Service) มาเสนอเพื่อ ขอ Visa เพื่อให้เข้ามา ทำงาน ซึ่งเรียกว่า Employment Pass, Visit Pass (Temporary Employment) และ Work Pass แล้วแต่ กรณี	ใช้ระบบ Pre-Arranged Job จึงต้องมีสัญญาจ้าง งาน (Contract of Service) และต้องมี Local Sponsor ซึ่งหมายถึง บริษัทผู้ว่าจ้าง ในการสมัครขอ ใบอนุญาตทำงาน คนต่าง ด้าวจะต้องสมัครผ่าน Local Sponsor โดยต้อง กรอกเอกสารตามที่ กฎหมายระบุ ผู้สมัครและ ผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้ที่ ดำเนินการยื่นให้และต้อง มีจดหมายรับรอง สนับสนุนการทำงานจาก ผู้ว่าจ้าง จดหมายฉบับนี้ จะระบุความรับผิดชอบ ของนายจ้างในเรื่องการ ดำรงอยู่ของคนต่างด้าว และการส่งตัวกลับ กรณีแรงงานหญิงจะมี

			การควบคุมการตรวจสุขภาพโดยเฉพาะเรื่อง การตั้งครรภ์
3. อายุใบอนุญาตทำงานและการต่ออายุใบอนุญาต	1.อายุใบอนุญาตทำงาน ครั้งละไม่เกิน 2 ปี 2.การต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ต้องต่ออายุ ก่อนที่อายุใบอนุญาตจะ สิ้นอายุ ไม่ได้กำหนดว่า ต้องมาต่อภายในกี่วัน ก่อนหมดอายุ	1. อายุใบอนุญาตทำงาน โดยทั่วไปมี อายุ 1 ปี (ยกเว้นอาชีพทำงานในร้านอาหาร ประเภทต้มยำ ซึ่งอาจ ขอราวละ 3 เดือน หรือ 1 ปี) 2.การต่ออายุ ใบอนุญาตทำงานมี เกณฑ์ในการพิจารณา โดย 1.ใช้หลักการ เกี่ยวกับการพิจารณา ออกใบอนุญาตทำงาน และอาจกำหนดข้อ ระบุหรือเงื่อนไขและ ข้อจำกัดต่าง ๆ ได้	1. อายุใบอนุญาตทำงาน แตกต่างกันไปตาม ประเภทใบอนุญาต ซึ่ง พิจารณาจากระดับ คะแนนเกี่ยวกับทักษะ ความชำนาญ โดยเฉพาะ P-Pass และ Q-Pass จะมี อายุ 2 – 5 ปี และสามารถ ต่ออายุได้ถึง 3 ปี ส่วน R-Pass มีอายุ 2 ปี เมื่อ หมดอายุต้องทำการ ยกเลิกใบอนุญาต 2. การต่ออายุใบอนุญาต ทำได้เฉพาะกรณี ที่ ทางการให้สิทธิในการต่อ อายุเท่านั้น และต้อง เป็นไปตามแนวทาง (Guidelines) ที่ทางการ สังกัดกำหนด โดยต้อง กระทำภายในระยะเวลา 7 วันก่อนใบอนุญาตจะ หมดอายุ

<p>4.ข้อกำหนดของคนต่างด้าว</p>	<p>1. การใช้ใบอนุญาตต้องตรงตามประเภท สถานที่ และนายจ้าง ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อจำกัด</p> <p>2.ใบอนุญาตเป็นเรื่องเฉพาะตัว โอนให้ผู้อื่นไม่ได้และต้องพกพาดิจตัวเสมอขณะปฏิบัติงาน</p> <p>3. หากมีการเลิกจ้าง ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องคืนใบอนุญาตทำงาน</p>	<p>1. การใช้ใบอนุญาตต้องตรงตามประเภท สถานที่ และนายจ้าง ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อจำกัด แต่กฎหมายมาเลเซียได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับข้อกำหนดของผู้รับใบอนุญาตทำงานมากกว่ากฎหมายไทย</p> <p>2.ใบอนุญาตเป็นเรื่องเฉพาะตัว โอนให้ผู้อื่นไม่ได้และต้องพกพาดิจตัวเสมอขณะปฏิบัติงาน</p> <p>3. หากมีการเลิกจ้างต้องทำการยกเลิกใบอนุญาตทำงานและคืนใบอนุญาต Commission of Employment จะเป็นองค์กรที่คอยกำกับดูแลเกี่ยวกับใบอนุญาต</p>	<p>1. การใช้ใบอนุญาตต้องตรงตามประเภท สถานที่ และนายจ้าง ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อจำกัด</p> <p>2.ใบอนุญาตเป็นเรื่องเฉพาะตัว โอนให้ผู้อื่นไม่ได้และต้องพกพาดิจตัวเสมอขณะปฏิบัติงาน</p> <p>3. หากมีการเลิกจ้างต้องทำการยกเลิกใบอนุญาตทำงานและคืนใบอนุญาต Ministry of Manpower จะเป็นองค์กรที่คอยกำกับดูแลเกี่ยวกับใบอนุญาต</p>
--------------------------------	---	--	---

<p>5.ข้อกำหนดของนายจ้าง</p>	<p>1. กฎหมายไทยไม่มีการกำหนดเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของนายจ้างไว้</p> <p>2. ไม่มี</p>	<p>1.ก่อนว่าจ้าง นายจ้างต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจ้าง และเกี่ยวกับตัวบุคคลต่างด้าวที่ต้องการว่าจ้างต่อ Commissioner of Employment โดยอาศัยแบบฟอร์มตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งข้อมูลอาจจะเป็นอย่างไรก็ได้แต่ข้อกำหนดที่ทางการในแต่ละพื้นที่ (กรณีของมาเลเซียมีหลายมลรัฐ) จะกำหนดขึ้น</p> <p>2. หลังการจ้างงานแล้ว นายจ้างต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างและตัวบุคคลต่างด้าว ภายในระยะเวลา 14 วัน นับจากวันจ้างงาน</p>	<p>1.ก่อนว่าจ้าง นายจ้างต้องทำการตกลงกับคนต่างด้าวเกี่ยวกับลักษณะการทำงานและเงื่อนไขในการทำงาน โดยกฎหมายกำหนดให้บริษัทผู้ว่าจ้างนั้นเป็นบริษัทที่ตั้งมาจนอยู่ตัวดีแล้ว กฎหมายมิได้กำหนดให้นายจ้างต้องให้ข้อมูลแก่ทางการเกี่ยวกับการว่าจ้างและคนต่างด้าวก่อนทำการว่าจ้าง</p> <p>2. หลังการจ้างงานแล้ว นายจ้างเป็นผู้ดำเนินการยื่นขอใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวโดยกรอกแบบฟอร์มตามที่กฎหมายกำหนดพร้อมจดหมายรับรองการสนับสนุนการทำงานของคนต่างด้าวโดยมีเนื้อความระบุความรับผิดชอบต่อการดำรงอยู่</p>
-----------------------------	---	---	---

	<p>3. ไม่มี</p>	<p>3. กฎหมายระบุน้ำที่ของนายจ้างให้ความกระจางในกรณีที่เกิดการทักท้วงเกี่ยวกับการกีดกันหรือการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันระหว่างคนท้องถิ่นและคนต่างด้าว เป้าหมายข้อนี้คือคุ้มครองลูกจ้างท้องถิ่น ถ้านายจ้างฝ่าฝืนก็มี ความผิดต้องได้รับโทษ</p>	<p>และการส่งตัวกลับของ คนต่างด้าว ในกรณีการจ้างคนต่างด้าวระดับไร้ฝีมือ (Non Skilled Labour) นายจ้างต้องทำการขออนุญาตทำการว่าจ้างคนต่างด้าวและได้รับรหัส เลขหมาย (Application Account และ Password) เพื่อทำการสมัครขอใบอนุญาตทำงานแก่คนต่างด้าวผ่านระบบ Electronic</p> <p>3. ไม่มี</p>
--	-----------------	--	---

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา “หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว” ได้ชี้ให้เห็นความไม่ชัดเจนของหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 และระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 ผลการศึกษานี้ให้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. บทสรุป

การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานใดได้ในท้องที่ใด เมื่อใด โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นหลักในการพิจารณาอนุญาตทำงานตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ของนายทะเบียนยังไม่มีกฎกระทรวงออกมารับและไม่มีคำอธิบายที่ชัดเจน ในทางปฏิบัติจึงต้องพิจารณาตามระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 แต่ระเบียบดังกล่าวก็ไม่ได้มีคำอธิบายที่ชัดเจนเพียงพอที่นายทะเบียนจะใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาอนุญาตทำงานได้ชัดเจน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้นายทะเบียนพิจารณาว่าคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานนั้น เป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม หรือไม่ เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมคนต่างด้าวที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคง ที่อาจจะก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลายหรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนไทยหรือของประเทศไทย แต่จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว ไม่พบว่าหลักเกณฑ์ทั้ง 27 ข้อนั้นมีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าหลักเกณฑ์ข้อใดใช้ใน

การพิจารณาว่าคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม

1.2 วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

1.2.1 โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้นายทะเบียนพิจารณาว่าคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานนั้น มิใช่จะขออนุญาตทำงานได้ทุกประเภท ซึ่งหากนายทะเบียนพิจารณาออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานได้ทุกประเภทย่อมจะส่งผลให้คนไทยถูกแย่งงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการสงวนอาชีพของคนไทย

การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว จึงต้องพิจารณาว่า นายทะเบียนจะอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานอะไรได้บ้างนั้น กำหนดไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 แต่เนื่องจากกฎกระทรวงกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ในท้องที่ใด เมื่อใด ยังไม่ได้ประกาศใช้บังคับ ดังนั้น นายทะเบียนจะอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานใด ๆ ได้ นั้น เว้นแต่งานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ 39 อาชีพ

การพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานโดยคำนึงถึงโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยผู้ศึกษาพบปัญหา ดังนี้

1) งานประเภทที่สงวนไว้ไว้ในคนไทยทำ แต่คนไทยไม่นิยมทำ คือ งานอันตราย (danger) งานที่สกปรก (dirty) และงานที่ยากลำบาก (difficult) หรืองานประเภท 3D ซึ่งเป็นงานที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ประเภทที่ (1) (2) และ (3) ที่สงวนไว้ให้คนไทยทำ แต่คนไทยไม่นิยมทำ

2) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย กล่าวคือการไม่แย่งอาชีพอาชีพของคนไทย งานที่คนต่างด้าวสามารถทำได้ต้องไม่เป็นการแย่งงานของคนไทยทำ ดังนั้นการอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวต้องเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง เช่น วิทยาการสมัยใหม่ที่คนไทยยังทำไม่ได้หรือมีคนไทยทำได้ยังไม่เพียงพอ

1.2.2 ความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ การที่คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ดังนี้

- 1) กิจกรรมที่คนต่างด้าวเข้ามาทำงานนั้นก่อให้เกิดการนำเงินต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เช่น การลงทุน การส่งออก หรือการท่องเที่ยว
- 2) การเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวนั้นต้องใช้ความรู้ความชำนาญในวิทยาการสมัยใหม่ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่คนไทย
- 3) เป็นงานที่คนไทยยังทำไม่ได้หรือมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการแรงงาน

การพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานโดยคำนึงถึงความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เหตุผลดังกล่าวที่ใช้ในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวยังขาดข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่จะเป็นที่ยืนยันได้ว่าการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานนั้นเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างไร การพิจารณาอนุญาตทำงานอาจเกิดความลังเลในเรื่องความน่าเชื่อถือว่าลักษณะงานหรือตำแหน่งงานที่ขออนุญาตจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศจริงหรือไม่

1.3 วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ประโยชน์จากการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในตำแหน่งนั้น เช่น การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก การจ้างงานคนไทยจำนวนมาก หรือการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอดจากคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน

1.3.1 การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่าย ในประเทศเป็นจำนวนมาก

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

- 1) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีขนาดการลงทุนจากทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่าสองล้านบาท
- 2) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างจดทะเบียนนิติบุคคลในต่างประเทศและเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยที่มีขนาดการลงทุนจากเงินที่นำเข้ามาจากต่างประเทศไม่ต่ำกว่าสามล้านบาท

3) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างจดทะเบียนนิติบุคคล ในต่างประเทศและเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยก่อนวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2545 โดยไม่มี หลักฐานการนำเงินเข้ามาจากต่างประเทศ แต่มีขนาดการลงทุนจากจำนวนเงินคงเหลือตามที่ปรากฏใน รายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของธนาคารย้อนหลังหกเดือน จำนวนตั้งแต่สามล้านบาทขึ้นไป

1.3.2 การจ้างงานคนไทยจำนวนมาก

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงการจ้างงานคนไทยจำนวนมาก เพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีงานทำ จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นนิติบุคคล ที่มีการจ้างคนไทยไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน

2) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีการจ้างลูกจ้างคนไทยทุกสัปดาห์

1.3.3 การพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอดจากคนต่างด้าว

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอดจากคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ 3 – 5 โดยใช้เทคโนโลยีซึ่งคนไทยยังทำไม่ได้ หรือมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของ ตลาดแรงงานภายในประเทศ โดยให้มีการถ่ายทอดให้แก่คนไทย อย่างน้อยสองคน ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด

2) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้าง โดยใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะทางเพื่อให้งานสำเร็จภายใต้โครงการที่มีระยะเวลาแน่นอน

1.3.4 การช่วยเหลือสถาบันการเงินและส่วนราชการในการพัฒนาประเทศ

หลักเกณฑ์ในเรื่องความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงการช่วยเหลือสถาบันการเงินและส่วนราชการในการพัฒนาประเทศ จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้ว สามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการเงินในกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถาบันการเงิน โดยมีหนังสือรับรองจากธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถาบันการเงิน

2) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวมีหนังสือรับรองจากส่วนกลาง ราชการ ส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน ที่เกี่ยวข้องซึ่งระบุชื่อ งาน ลักษณะงาน และระยะเวลาการทำงานของคนต่างด้าวนั้น

3) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการศึกษาของเอกชน ซึ่งมีหนังสือแต่งตั้งให้เป็นครู ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา หรือคณาจารย์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน กฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือกฎหมายอื่น

1.3.5 ลักษณะงานบางประเภทซึ่งนายทะเบียนสามารถออกใบอนุญาตทำงานได้ โดยไม่อยู่ในเรื่องการจำกัดจำนวนคนต่างด้าว

หลักเกณฑ์ในเรื่องลักษณะงานบางประเภทซึ่งนายทะเบียนสามารถออกใบอนุญาตทำงานได้โดยไม่อยู่ในเรื่องการจำกัดจำนวนคนต่างด้าว จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ของระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแล้วสามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1) กิจการบันเทิง มหรสพ ดนตรี ซึ่งมีลักษณะการจ้างงานเป็นครั้งคราวมีระยะเวลากำหนดไว้แน่นอน

2) กิจการธุรกิจส่งออกสินค้าไปต่างประเทศและนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศในปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าสามสิบล้านบาทขึ้นไป

3) สำนักงานผู้แทนนั้นสามารถหาแหล่งจัดซื้อสินค้าหรือบริการในประเทศไทยให้สำนักงานใหญ่ และสำนักงานใหญ่ได้สั่งซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ผลิตในประเทศไทยมีมูลค่าการสั่งซื้อสินค้าหรือบริการในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยล้าน

4) มูลนิธิ สมาคม หรือองค์การอื่นที่มีวัตถุประสงค์ไม่แสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจหรือเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยส่วนรวม

5) การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้าง

1.4 ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 กับคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงานกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวยังมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องที่ไม่สอดคล้องกันในบางประเด็น ดังนี้

1.4.1 คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

การออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา นายทะเบียนสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้ แต่การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีเหตุแห่งความจำเป็นที่จะพิจารณาอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้

1.4.2 คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้าง

การออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้าง นายทะเบียนสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีนายจ้างได้ แต่การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อทำงานโดยไม่มีนายจ้าง สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีเหตุแห่งความจำเป็นที่จะพิจารณาอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้

1.4.3 คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการศึกษาของเอกชน

หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถาบันการศึกษาเอกชน ในตำแหน่ง ผู้สอน นายทะเบียนพิจารณาอนุญาตให้ทำงานได้ แต่การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อทำงานเป็นครู หรืออาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาของเอกชนเท่านั้น กรณีทำงานตำแหน่ง ผู้สอน ในสถาบันการศึกษาของเอกชน จะไม่ได้อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

1.5 การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบของประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย

การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวของประเทศมาเลเซียจะใช้นโยบายที่ประกาศเป็นคราว ๆ ไปเกี่ยวกับงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำก่อให้เกิดความยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการแรงงานคนต่างด้าวของประเทศให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนประเทศสิงคโปร์ไม่ได้กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ มีการแบ่งแยกงาน Skilled Labour และ Non-Skilled

Labour ส่วนงานใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำคงให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจใน Ministry of Manpower ส่วนประเทศไทยปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวทำได้คนต่างด้าวจึงต้องไม่ขอทำงานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 จำนวน 39 อาชีพ

ประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ จะมีระบบการจ้างงานล่วงหน้า (Pre-arrange job) กล่าวคือ ต้องมีการติดต่องานระหว่างคนต่างด้าวกับนายจ้าง มีการตอบรับและตกลงการจ้างโดยต้องมีสัญญาจ้าง สำหรับนายจ้างกฎหมายกำหนดหน้าที่ของนายจ้างให้ต้องปฏิบัติไว้ชัดเจน ส่วนประเทศไทยไม่ใช่ระบบการจ้างงานล่วงหน้า (Pre-arrange job) คนต่างด้าวสามารถยื่นขออนุญาตทำงานได้ด้วยตนเองและไม่มีกฎหมายควบคุมนายจ้างให้ต้องปฏิบัติแต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุปคือ การที่พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 และระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตทำงาน ไม่มีความชัดเจนและกำอธิบายเพียงพอ ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการพิจารณาอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว ดังนี้

- 1) นายทะเบียนแต่ละจังหวัดใช้ดุลยพินิจไม่เหมือนกันในการพิจารณาอนุญาตทำงาน ทำให้เกิดปัญหาแก่นายจ้างและคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงาน ได้รับการพิจารณาอนุญาตทำงานไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 2) การเรียกเอกสารประกอบการพิจารณายังขาดความน่าเชื่อถือว่าจะต้องเรียกเอกสารอะไรมาประกอบการพิจารณาบ้าง จึงทำให้นายทะเบียนเกิดความลังเลว่างานหรือลักษณะงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวหรือไม่

2. ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ผู้ศึกษาจึงเสนอแนะให้แก่ระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว

2.1.1 หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความมั่นคงของประเทศ

1) เหตุผลในการพิจารณา คือ

(1) พิจารณาจากคนต่างด้าวมาจากสัญชาติที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศกำหนด โดยต้องส่งข้อมูลไปตรวจสอบประวัติยังสำนักข่าวกรองแห่งชาติก่อน จึงจะพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้ ในระหว่างดำเนินการตรวจสอบประวัติข้างต้น เมื่อคนต่างด้าวได้ยื่นคำขออนุญาตทำงานแล้ว ให้คนต่างด้าวทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่อนุญาตทำงาน

(2) คนต่างด้าวต้องไม่มีพฤติกรรมที่มีลักษณะน่าจะเป็นต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น เป็นผู้ต้องสงสัยในหลายคดี มีพฤติกรรมที่มีลักษณะแอบแฝงว่าไม่ได้ทำงานจริงตามที่ขออนุญาต ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว

(3) กิจการของนายจ้างที่จะจ้างคนต่างด้าวเข้าทำงานต้องไม่มีพฤติกรรมที่มีลักษณะประกอบกิจการที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ลักษณะธุรกิจไม่มีความจำเป็นต้องจ้างคนต่างด้าวเข้าทำงาน

2) เอกสารประกอบการพิจารณา คือ

- หนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย

1) เหตุผลในการพิจารณา คือ

ธุรกิจนั้นต้องมีลักษณะงานที่คนไทยทำไม่ได้และเป็นตำแหน่งงานที่ขาดแคลนหรือมีคนไทยทำงานอยู่ไม่เพียงพอและขาดแคลนแรงงานคนไทย ได้แก่

- (1) งานในตำแหน่งบริหารหรือวิชาการ
- (2) งานด้านเทคนิค การติดตั้งหรือซ่อมหรือแก้ไขปัญหาหรือทดสอบเครื่องจักร เครื่องกล
- (3) งานวิศวกรรม
- (4) งานเทคโนโลยีขั้นสูง วิทยาการสมัยใหม่

2) เอกสารประกอบการพิจารณา คือ

หนังสือรับรองจากนายจ้างระบุลักษณะงานที่คนไทยทำไม่ได้และเป็นตำแหน่งงานที่ขาดแคลนหรือมีคนไทยทำงานอยู่ไม่เพียงพอและขาดแคลนแรงงานคนไทย

2.1.3 หลักเกณฑ์ความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึง ความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

1) เหตุผลในการพิจารณา คือ

- (1) กิจการของนายจ้างมีขนาดใหญ่ เงินลงทุนมากกว่า 2 ล้านบาท

(2) กิจการของนายจ้างส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานคนไทย มีการจ้างคนไทยทำงานมากกว่า 100 คน

(3) กิจการของนายจ้างส่งเสริมให้เกิดการนำรายได้เข้าประเทศ เช่น การส่งออกสินค้า โดยมีหลักฐานการโอนเงินเข้าสู่ประเทศไทยไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท

2) เอกสารประกอบการพิจารณา คือ

(1) ตามเหตุผลข้อ (1) มีหลักฐานแสดงการนำเงินมาลงทุน เช่น หลักฐานการลงทุนโดยฝากเงินประจำกับธนาคารที่จดทะเบียนในประเทศไทย หลักฐานการลงทุนโดยการซื้อหุ้นหรือพันธบัตรของนิติบุคคลไทยหรือของทางราชการหรือของรัฐวิสาหกิจ

(2) ตามเหตุผลข้อ (2) มีหลักฐานแสดงการจ้างงานคนไทยทำงาน เช่น หนังสือรับรองจากหน่วยงานราชการ หรือทะเบียนประวัติคนงานไทยที่นายจ้างจัดทำขึ้น

(3) ตามเหตุผลข้อ (3) มีหลักฐานแสดงการนำรายได้เข้าประเทศ เช่น หลักฐานการโอนเงินเข้าสู่ประเทศไทยไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท

2.1.4 กรณีอื่น ๆ ให้นายทะเบียนสามารถพิจารณาได้ตามความจำเป็นและ

เหมาะสม

1) เหตุผลในการพิจารณา คือ

(1) หลักมนุษยธรรม เช่น เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับนายจ้าง ในฐานะ บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตร

(2) ได้รับการร้องขอจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล มูลนิธิหรือสมาคม

2) เอกสารประกอบการพิจารณา คือ

(1) ตามเหตุผลข้อ (1) มีหลักฐานแสดงความสัมพันธ์กันทั้งทาง นิตินัยและพฤตินัย

(2) ตามเหตุผลข้อ (2) หนังสือรับรองและร้องขอจากหัวหน้าหน่วยงานของหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล มูลนิธิหรือสมาคม

2.2 หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าว

จากการประเมินกฎหมายคนเข้าเมืองที่ใช้อยู่ปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ได้มีบทบัญญัติที่พอเพียงเกี่ยวกับการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้าเมืองได้ โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามคำสั่งสำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ ที่ 777/2551 แต่ปัญหาที่น่าสนใจคือ คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำงานแต่ละระยะเดียวกันระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 กำหนดการจำกัดจำนวนคนต่างด้าวที่ขอใบอนุญาตไว้ ผู้ศึกษาเห็นว่ากฎหมายที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกัน จึงขอเสนอแนะยกเลิกหลักเกณฑ์ในการกำหนดการจำกัดจำนวนคนต่างด้าวที่ขอใบอนุญาต โดยมีเหตุผลดังนี้

2.2.1 ผู้ศึกษาได้เสนอแนะให้แก้ไขระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552 แล้ว เจ้าหน้าที่ที่สามารถพิจารณาตามเหตุผลในการอนุญาตทำงานพร้อมตรวจสอบข้อมูลเอกสารประกอบการตัดสินใจในการพิจารณาการออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าว เพื่อเป็นหลักฐานว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้ใช้อำนาจตามอำเภอใจแต่เจ้าหน้าที่ได้ใช้อำนาจอย่างถูกต้องโดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวประกอบข้อเท็จจริง

2.2.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 มีความชัดเจนและเหมาะสมเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร มีการตรวจสอบเอกสารที่คนต่างด้าวแสดงหลักฐานอันน่าเชื่อถือประกอบกับเหตุผลความจำเป็นให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตพิจารณาตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่อย่างชัดเจนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำงานให้แก่คนต่างด้าว

2.2.3 หากหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานให้แก่คนต่างด้าวของนายทะเบียนจำกัดจำนวนคนต่างด้าวที่ขอใบอนุญาตไว้ ทำให้ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 มีผลในทางปฏิบัติคือทำให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ทำให้เกิดภาระแก่คนต่างด้าวในแง่ของการเสียเวลา เสียค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความไม่สอดคล้องกันของกฎหมาย และอาจทำให้คนต่างด้าวกระทำผิดกฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน (2545) *กองงานคนต่างด้าว* “รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2544” ม.ป.ท. ม.ป.ท.
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2557) *กระทรวงพาณิชย์. รอบรู้เรื่องการลงทุนในอาเซียน* ลิงคโพร้ ม.ป.ท. ม.ป.ท.
- กระทรวงแรงงาน (2552) *กรมการจัดหางาน* กองแผนงานและสารสนเทศ. รายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการพัฒนาและแนวทางการแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 เพื่อกำหนดงานที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้ ม.ป.ท. ม.ป.ท.
- กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน (2554) *คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551*. ม.ป.ท. : ม.ป.ท. ,
- กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน (2548) *คู่มือปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521* ประกอบการศึกษาวิธีปฏิบัติราชการและคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521. ม.ป.ท. ม.ป.ท.
- กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน (2547) *รายงานผลการศึกษาเรื่อง ความต้องการแรงงานในอาชีพและวิชาชีพที่ให้และห้ามคนต่างด้าวทำ*. ม.ป.ท. : ม.ป.ท.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. กุลภา วจนสาระ (2552) *รายงานการวิจัย เรื่อง การจ้างแรงงานข้ามชาติตามกระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551* กับการจัดทำบัญชีรายชื่ออาชีพ สำหรับคนต่างชาติ ม.ป.ท. ม.ป.ท.
- กัญญาลักษณ์ เสกข์ยันต์ (2551) “ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับผ่อนผันให้ทำงานในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกรียงศักดิ์ ผ่องโสภณ (2544) “ปัญหากฎหมายในการควบคุมและผลักดันแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ ผิดกฎหมายกับการประกอบธุรกิจ: ศึกษากรณีการทำธุรกิจในจังหวัดติดกับชายแดน”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กุศล สุนทรธาดา อุมาภรณ์ ภัทรวานิชย์ (2540) *เมืองและความคิดเห็นของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง* ม.ป.ท. ม.ป.ท.,
- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการทำงานและการจ้างคนต่างด้าว พ.ศ.2552

กฎกระทรวงว่าด้วยการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว

พ.ศ.2554

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2552
คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคน
ต่างด้าวขอใบอนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิติศาสตร์. ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา (2543) รายงานฉบับ
สมบูรณ์ เรื่อง ศึกษากฎหมายเปรียบเทียบการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวใน
ประเทศไทยกับนานาประเทศ และแนวทางการพัฒนาในอนาคต.เสนอกรมการจัดหา
งาน กระทรวงแรงงาน ม.ป.ท. ม.ป.ท.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยสังคม (2540) รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง งานในอาชีพและ
วิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ เสนอกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการ
สังคม ม.ป.ท. ม.ป.ท.

ชนินาฏ ลีตส์ และคณะ (2548) รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การศึกษาวิธีปฏิบัติราชการและคำสั่ง
ทางปกครองตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 เสนอกรมการ
จัดหางาน กระทรวงแรงงาน ม.ป.ท. : ม.ป.ท. ,

บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) ในการจ้างแรงงานระหว่างประเทศไทยกับพม่า ลาว
และกัมพูชา

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดที่ตั้งด่านตรวจคนเข้าเมืองและช่องทางให้บุคคลเข้ามาใน
หรือ ออกไปนอกราชอาณาจักรและกำหนดให้บุคคลหรือพาหนะที่จะเข้ามาในหรือ
ออกไปนอกราชอาณาจักรผ่านการตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ลง
วันที่ 10 กันยายน 2556

พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522

พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2548

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. ศูนย์วิจัยนโยบายและการบริหาร (2554) รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง โครงการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพปัญหาด้านคุ้มครองแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยและแนวทางแก้ไข. เสนอสำนักคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ม.ป.ท. ม.ป.ท.

ระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักกฎหมาย “เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 62/2550” วันพุธที่ 7 พฤศจิกายน 2550.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (2550) คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ... “รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ...”

สำนักงานแรงงานในประเทศมาเลเซีย (2546) สถานการณ์แรงงานในประเทศมาเลเซีย ม.ป.ท. ม.ป.ท.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักรายงานการประชุมและชวเลข กลุ่มงานชวเลข 2 รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 65 เป็นพิเศษ วันพุธที่ 21 พฤศจิกายน 2550

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. สำนักรายงานการประชุมและชวเลข. กลุ่มงานชวเลข 2. รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 73 วันพฤหัสบดีที่ 20 ธันวาคม 2550.

สิทธิอุดม หนูฤทธิ์ (2543) “การอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวตามกฎหมาย” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สืบค้นข้อมูล จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/ประเทศสิงคโปร์> เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2554

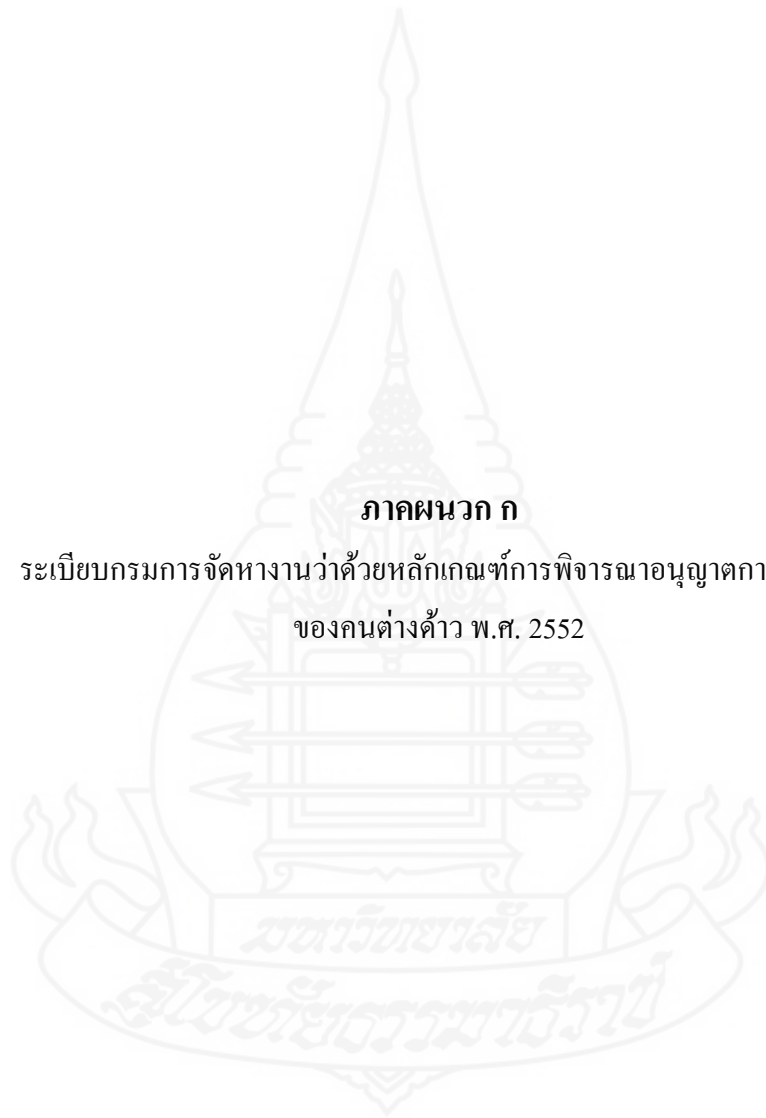
สืบค้นข้อมูล จาก <http://www.mfa.go.th/business/th/situation/14835-รู้ลึกอย่างเข้าใจตลาดแรงงานในสิงคโปร์.html> เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2554

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงาน
ของคนต่างด้าว พ.ศ. 2552

ระเบียบกรมการจัดหางาน

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว

พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าวลดมาตรา ๘ มาตรา ๑๑ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นไปโดยรอบคอบ ครบถ้วนสมบูรณ์ของกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมการจัดหางานจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการจัดหางาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกรมการจัดหางาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) ระเบียบกรมการจัดหางาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๔ การออกใบอนุญาตทำงานตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ การต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามมาตรา ๒๓ และการอนุญาตให้เปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทงานหรือนายจ้างตามมาตรา ๒๖ ให้พิจารณาได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมโดยคำนึงถึง

(๑) ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม

(๒) โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

(๓) ประโยชน์จากการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในตำแหน่งงานนั้น เช่น การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนหรือใช้จ่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก การจ้างงานคนไทยจำนวนมาก หรือการพัฒนาทักษะฝีมือคนไทยซึ่งได้รับจากการถ่ายทอดจากคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน

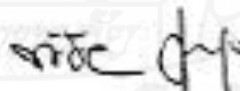
ข้อ ๕ การออกใบอนุญาตทำงานตามข้อ ๔ ให้ออกได้ตามหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงานที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๖ การออกใบอนุญาตทำงานตามข้อ ๔ นอกเหนือจากหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงานหรือที่มีได้กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้ สำหรับคำขอที่ขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมการจัดหางาน และคำขอที่อื่น ๗ ส่วนักงานจัดหางานจังหวัดให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ ๗ บรรดาคำขอที่เจ้าหน้าที่ได้รับไว้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมการจัดหางาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบกรมการจัดหางาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๘ ให้อธิบดีกรมการจัดหางานเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายพิชัย เอกพิทักษ์ดำรง)
อธิบดีกรมการจัดหางาน

หลักเกณฑ์การกำหนดชั้นความรุนแรงของภัยพิบัติฉุกเฉินทั้งหมด

ที่พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ลำดับ ที่	หลักเกณฑ์การกำหนดชั้นความรุนแรงของภัยพิบัติฉุกเฉิน	จำนวนภาคของภัยพิบัติฉุกเฉิน	หมายเหตุ
๑	การพิพาทในสหราชอาณาจักร การออกใบอนุญาตให้คนต่างสัญชาติทำงานในต่างประเทศของนายจ้างในประเทศไทย หรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลชายวิเทศชนกับภาคเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลชายวิเทศชนกับภาคเงิน	ตามจำนวนที่กำหนดไว้ใน หนังสือรับรอง	
๒	การพิพาทในเขตพื้นที่ของสหภาพมิตร การออกใบอนุญาตให้คนต่างสัญชาติที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยร่วมกวาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน ที่เกี่ยวข้องกับ ซึ่งระบุชื่อ งาน ตักบาตรงาน และระยะเวลาการให้บริการของตนต่างกับ	ตามจำนวนที่กำหนดไว้ใน หนังสือรับรอง	

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	จำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	หมายเหตุ
การกำหนดขั้นต่ำซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล			
๓	การออกใบอนุญาตให้คนต่างสัญชาติทำงานกับนายจ้างซึ่งจดทะเบียนมีนิติบุคคลในต่างประเทศเรียบร้อยแล้ว ไม่ต่ำกว่าสองล้านบาท	หนึ่งคน และให้เพิ่มขึ้นหนึ่งคน ต่อขนาดการลงทุน ทุกๆ สองล้านบาท แต่ไม่เกินสิบคน	กรณีคนต่างสัญชาติผู้ขอรับ ใบอนุญาตมีคู่สมรสที่เป็น คนไทยซึ่งจดทะเบียนสมรส โดยถูกต้องตามกฎหมาย และอยู่กินร่วมกันฉันท์สามีภรรยา โดยเปิดเผชชามาศของการลงทุนตาม ลำดับที่ ๑ - ๕ ให้ลดลง กึ่งหนึ่ง
๔	การออกใบอนุญาตให้คนต่างสัญชาติทำงานกับนายจ้างจดทะเบียนมีนิติบุคคล ในต่างประเทศและเข้ามา ดำเนินธุรกิจในประเทศไทยที่มีขนาดการลงทุนเงินที่นำเข้ามาต่างประเทศไม่ต่ำกว่าสามล้านบาท	หนึ่งคน และให้เพิ่มขึ้นหนึ่งคน ต่อขนาดการลงทุน ทุกๆ สามล้านบาท แต่ไม่เกินสิบคน	
๕	การออกใบอนุญาตให้คนต่างสัญชาติทำงานกับนายจ้างจดทะเบียนมีนิติบุคคลในต่างประเทศและเข้ามาดำเนิน ธุรกิจในประเทศไทยก่อนวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยไม่มีหลักฐานการนำเงินเข้ามาจาก ค่าประเทศ และมีขนาดการลงทุนเงินรวมเงินสะสมหรือเงินที่ปรากฏในรายการเคลื่อนไหวทรัพย์สิน ของธนาคารออมสินทุกเคาน์ จำนวนตั้งแต่สามล้านบาทขึ้นไป		
๖	การออกใบอนุญาตให้คนต่างสัญชาติทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ ๓ - ๕ โดยใช้เทคโนโลยีซึ่งคนไทย ยังทำไม่ได้ หรือมีจำนวน ไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงานภายในประเทศ โดยให้มี การถ่ายทอดให้แก่นักไทย อย่างน้อยสองคน ภายในระยะเวลาที่กำหนด	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
๗	การออกใบอนุญาตให้คนต่างสัญชาติทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ ๓ - ๕ โดยใช้ความรู้ความชำนาญ เฉพาะทางที่ให้งานเสรีภายใต้โครงการที่ระยะเวลาแน่นอน		
๘	การออกใบอนุญาตให้คนต่างสัญชาติทำงานกับนายจ้างตามลำดับที่ ๓ - ๕ ในกิจการบันเทิง มหรสพ ศิลปินที่มีลักษณะการจ้างงานเป็นครั้งคราวมีระยะเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน		

ลำดับ ที่	หัวข้อของคำถามการตอบปัญหาผู้ทำงาน	จำนวนการตอบปัญหาผู้ทำงาน	หมายเหตุ
๕	การออกใบอนุญาตให้คนต่างจังหวัดทำงานกับคนต่างจังหวัดได้หรือไม่รัฐในรอยปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าสามปี	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
๑๐	การออกใบอนุญาตให้คนต่างจังหวัดทำงานกับคนต่างจังหวัดเป็นรูปกึ่งส่งออกสินค้าไปต่างประเทศและ นำสินค้าต่างประเทศเข้าประเทศในปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าสามปีนับจากขึ้นไป		
๑๑	การออกใบอนุญาตให้คนต่างจังหวัดทำงานกับคนต่างจังหวัดเป็นรูปกึ่งส่งออกสินค้าไปต่างประเทศและ นำเข้าประเทศเข้ามาท่องเที่ยวไปประเทศโดยในรอยปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าสามปี		
๑๒	การออกใบอนุญาตให้คนต่างจังหวัดทำงานกับคนต่างจังหวัดซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่มีการจ้างคนไทย ไม่น้อยกว่า หนึ่งร้อยคน		
๑๓	การเข้าประจำตัวกับคนต่างจังหวัด		
๑๔	การออกใบอนุญาตให้คนต่างจังหวัดเข้าประจำตัวกับคนต่างจังหวัดคนต่างจังหวัดที่ในธุรกิจการค้า ระหว่างประเทศ เพื่อให้คนต่างจังหวัดเข้ามาในด้านต่างๆ เกี่ยวกับสินค้าของสำนักงานใหญ่ที่จำหน่าย สินค้าจากต่างประเทศหรือใช้สินค้า การขนส่งหรือผู้ขายสินค้าเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการใหม่จาก สำนักงานใหญ่ และการขายรวมก่อนให้ทางธุรกิจในประเทศโดยได้ดำเนินการโดยผู้ขาย	ไม่เก็บค่าธรรมเนียม	
๑๕	การออกใบอนุญาตให้คนต่างจังหวัดเข้าประจำตัวกับคนต่างจังหวัดคนต่างจังหวัดที่ในธุรกิจการค้า ระหว่างประเทศ เพื่อให้คนต่างจังหวัดเข้าประจำตัวกับคนต่างจังหวัดในสำนักงานใหญ่ การตรวจสอบ และการควบคุมคุณภาพและปริมาณของสินค้าที่สำนักงานใหญ่และผู้ซื้อหรือผู้ผลิตในประเทศไทย	ไม่เก็บค่าธรรมเนียม	
๑๕	การออกใบอนุญาตให้คนต่างจังหวัดเข้าประจำตัว ๑๕ ซึ่งสำนักงานผู้แทนในต่างประเทศเพื่อจัดซื้อสินค้า หรือบริการในประเทศไทยให้สำนักงานใหญ่ และสำนักงานใหญ่ได้จัดซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ผลิต ในประเทศโดยมีมูลค่าการสั่งซื้อเกินห้าพันบาทหรือการในรอยปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยล้าน	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	

- ๕ -

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ควรกล่าวถึงในรายงาน	ผลการตอบข้อซักถาม	หมายเหตุ
การพิจารณาประเด็นสำคัญภูมิภาค			
๑๖	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้ามาประจำตัวมีกฎหมายนิเทศกึ่งซึ่งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและเจ้าไปได้ เป็นธุรกิจในประเทศอื่นเพื่อให้บริการ ในส่วนต่างๆ ได้แก่ การติดตั้งประสานงานและการดำเนินการด้านแรงงานหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันเช่นสำนักงานใหญ่ การให้บริการหรือบริการในการจัดการกิจกรรมและที่สนับนุศล การจัดการด้านการเงินการควบคุม การตลาดและวางแผนซึ่งสามารถขาย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการวิจัยและพัฒนา โดยมีรายชื่อจากที่ให้บริษัทนั้นและไม่มีส่วนพัวพันซึ่งเชื่อถือและยอมรับจากที่ธุรกิจกับบุคคลหรือบุคคลในประเทศที่เข้าไปตั้ง ทั้งนี้ โดยได้รับสัมพัทธ์จากในสำนักงานและสำนักงานใหญ่เท่านั้น	ไม่ถึงขั้นเกิน	
๑๗	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวคนจำกัดที่ ๑๖ ซึ่งสำนักงานภูมิภาคนั้นนับเป็นเข้ามาใช้ข้อในประเทศไทย ในกรณีที่ผู้ดำเนินการไม่ถือว่าสัมพันธ์กับบาท	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
การพิจารณาทำงานในสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค			
๑๘	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค ซึ่งเป็นบริษัทที่ส่งเงินตามกฎหมายไทย เพื่อประกอบกิจการให้บริการด้านการบริหารหรือด้านเทคนิค หรือการให้บริการสนับสนุนศรัทธาในเครือหรือสาขาของตน ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในประเทศใดหรือในต่างประเทศตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลกฎหมายว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นرسوم	ไม่ถึงขั้นเกิน	
๑๙	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวคนจำกัดที่ ๑๘ ซึ่งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคนั้นเข้าร่วมได้แก่รัฐในกรณีที่มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	✓

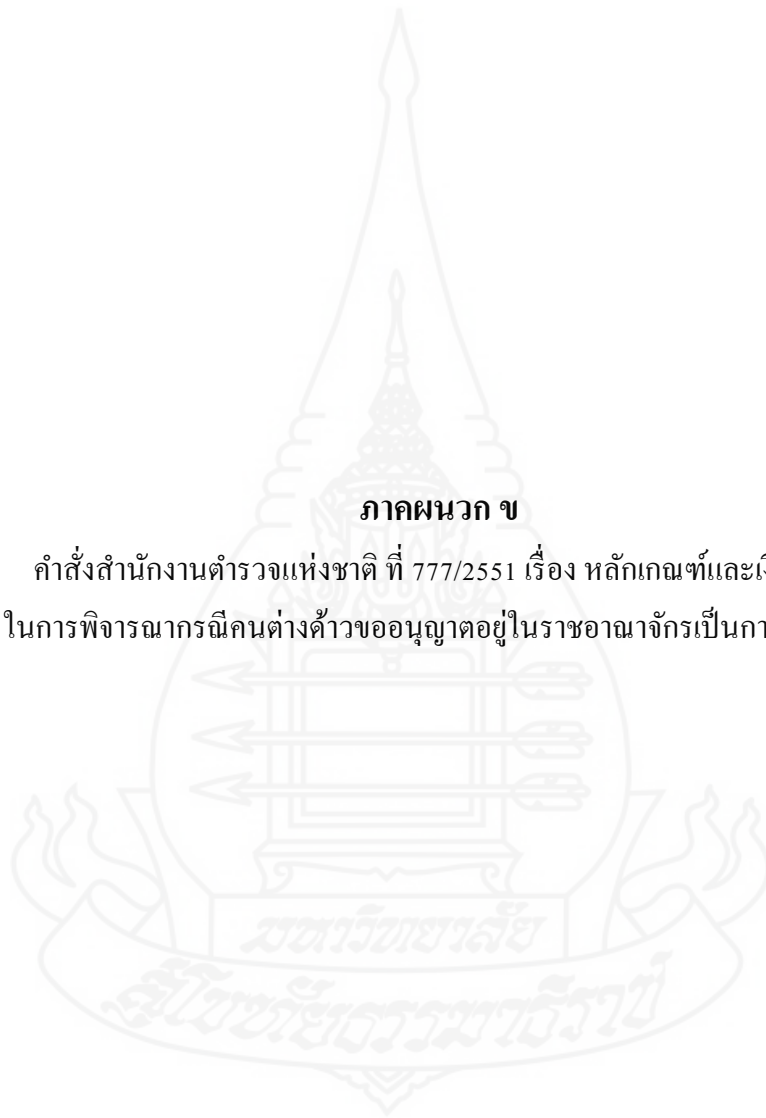
ลำดับ ที่	หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	จำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน	หมายเหตุ
	การทำงานในศูนย์ สวมหมวก หรือองค์การที่ไม่แสวงหากำไร		
๒๑	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในศูนย์ สวมหมวก หรือองค์การอื่นที่มีวัตถุประสงค์ไม่แสวงหากำไร ในทางเศรษฐกิจหรือเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยส่วนรวม	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
	การทำงานในสถานประกอบการเอกชน		
๒๑	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในสถานประกอบการศึกษาของเอกชน ซึ่งมีหนังสือแต่งตั้งให้เป็นครู ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา หรือคณาจารย์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน กฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือกฎหมายอื่น	ตามความจำเป็นและเหมาะสม	
	การทำงานกับหนังสือพิมพ์เป็นบุคลากรธรรมดา		
๒๒	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีรายได้จากการประกอบกิจการในรอยบีที่ผ่านมา หรือปีปัจจุบันทุกๆ เจ็ดแสนบาท	หนึ่งคน แต่ไม่เกินสามคน	กรณีคนต่างด้าวผู้ขอรับใบอนุญาตมีผู้สมรสเป็น
๒๓	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐ ในรอยบีที่ผ่านมาทุกๆ ห้าหมื่นบาท		คนไทยซึ่งจดทะเบียนสมรส
๒๔	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างซึ่งมีการจ้างคนไทยทุกสี่คน		โดยถูกฟ้องตามกฎหมาย และอยู่กินร่วมกับเจ้าหน้าที่สาม ภรรยา โดยเป็นเด็ก

๒๒ - ๒๔ ให้คงทั้งหมด

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์การดำเนินงานหรือโครงการ	จำนวนการออกใบอนุญาตทั้งหมด	หมายเหตุ
	วัตถุประสงค์การดำเนินงานหรือโครงการ		
๒๕	<p>การดำเนินงานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี</p> <p>การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ในการปฏิบัติงานที่ อยุธยา อยุธยา</p>	ตามจำนวนที่ผู้กรมีติดต่อกัน	
๒๖	<p>การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ในการว่าจ้าง ในชั้นอนุญาต โดยขาดการ มีกฎหมายซึ่งใช้บังคับแก่ข้อพิพาทที่พิจารณาโดยอนุญาต โดยขาดการมีใช้ กฎหมายไทย หรือเป็นกรณีที่ไม่ติดต่อกับกฏของอนุญาต โดยขาดการเป็นในราชอาณาจักร ไทย</p>		
	การส่งงานโดยไม่มีเงิน		
๒๗	การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงาน โดยไม่มีเงินจ้าง	ตามจำนวนที่ขึ้นทะเบียนระบบ	

ภาคผนวก ข

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๑๑๑/๒๕๕๑

เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าว
ขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ ๕๔๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕, คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ มอบอำนาจในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และคำสั่งที่ ๖๐๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวดังกล่าวเสียใหม่ให้เหมาะสม อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงออกคำสั่งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ให้ออกเลิก

๑.๑ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๖๐๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕

๑.๒ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้ในคำสั่งนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

๒. หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักร กรณีมีเหตุจำเป็น ครั้งละไม่เกิน ๑ ปี ตามนัยมาตรา ๑๕ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ค้ำอยู่ในราชอาณาจักรทำคำสั่งนี้ สำหรับรายการเอกสารประกอบการพิจารณาให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองกำหนดเป็นคำสั่งและรายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อทราบ ทั้งนี้ตามเหตุผลและความจำเป็นในแต่ละกรณี ๆ ไป

๓. ในระหว่างการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ค้ำอยู่ในราชอาณาจักรตามข้อ ๒ ให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อนได้ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตรานัดฟังผลเพื่ออนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่รอฟังผลได้หลายครั้งตามความจำเป็น แต่รวมแล้วไม่เกิน ๓๐ วัน นับถัดจากวันอนุญาตสิ้นสุด

๔. กรณีที่คนต่างด้าวผู้นั้นค้ำขออนุญาตมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในคำสั่งนี้ ให้แจ้งคำสั่งไม่อนุญาตและให้คนต่างด้าวเดินทางกลับภายใน ๗ วัน นับถัดจากวันอนุญาตสิ้นสุด

ทั้งนี้ ในกรณีที่คนต่างด้าวประสงค์จะทบทวนคำสั่งไม่อนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอทบทวนได้หนึ่งครั้งโดยต้องแจ้งเหตุผลความจำเป็น ทำเป็นหนังสือยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตั้งแต่ระดับสารวัตรขึ้นไปเพื่อพิจารณาสั่งการเป็นสายลักษณะอักษรอนุญาตให้รับคำขอได้เสียก่อน อนึ่ง ผู้ยื่นคำขออาจแนบคำขอพร้อมด้วยเอกสารประกอบคำขอเพื่อพิจารณาในคราวเดียวกันก็ได้ โดยการขอทบทวนให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและในระหว่างการพิจารณาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตรานัดฟังผลเพื่อให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่รอฟังผลการพิจารณาได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๗ วันทำการ นับถัดจากวันยื่นคำขอทบทวน

๕. กรณีคนต่างด้าวผู้นั้นค้ำขออนุญาตมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในคำสั่งนี้ หรือในกรณีอื่น ๆ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ในคำสั่ง ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตั้งแต่ระดับสารวัตรขึ้นไปเห็นว่าคนต่างด้าวรายใดมีเหตุจำเป็นค้ำขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักร ให้พิจารณาเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาคำขอของคนต่างด้าวต่อไป

๖. ภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาและได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามข้อ ๒.๑๘ (๖) กรณีสมรสกับหญิงไทยและได้รับอนุญาตให้อยู่ค้ำเนื่องตลอดมาก่อนที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ และไม่มีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์ในคำสั่งนี้ ให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้พิจารณาคตามเหตุผลความจำเป็น

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

พลตำรวจเอก พิชรเวท วงษ์สุวรรณ

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ต่อในราชอาณาจักร
ตามข้อ ๒ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๑๑๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒.๑ กรณีมีเหตุจำเป็นทางธุรกิจ เช่น จะต้องอยู่ปฏิบัติงานในบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วน เป็นต้น</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบประวัติคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) คนต่างด้าวต้องมีเงินได้ตามตารางเงินได้แบบทำนองคำสั่งนี้ (ผนวก ก)</p> <p>(๓) ต้องเป็นธุรกิจซึ่งมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่ต่ำกว่า ๒ ล้านบาท</p> <p>(๔) ธุรกิจนั้นต้องยื่นงบการเงิน ๗ วันสิ้นงวดสองปีบัญชีที่ผ่านมา ที่ได้รับการตรวจรับรองความถูกต้องจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือผู้สอบบัญชีภาษีอากรแล้วแต่กรณีเพื่อแสดงว่าธุรกิจมีความมั่นคงเชื่อถือได้ มีการประกอบกิจการจริง และมีความต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากแนวทางการพิจารณาสภาพธุรกิจว่ามีการประกอบกิจการจริงและมีความต่อเนื่องแบบทำนองคำสั่งนี้ (ผนวก ข)</p> <p>(๕) ธุรกิจนั้นมีความจำเป็นจะต้องว่าจ้างคนต่างด้าวทำงาน</p> <p>(๖) ธุรกิจนั้นต้องมีอัตราส่วนระหว่างจำนวนคนต่างด้าวกับพนักงานคนไทยประจำในอัตราส่วนคนต่างด้าว ๑ คนต่อพนักงานคนไทยประจำ ๔ คน</p> <p>(๗) ธุรกิจประเภทดังต่อไปนี้ ให้ได้รับการยกเว้นหลักเกณฑ์ตามข้อ (๓) (๔) และ (๕) และให้ได้รับการผ่อนผันในเรื่องอัตราส่วนคนไทยตามหลักเกณฑ์ข้อ (๖) โดยให้มีพนักงานคนไทยในอัตราส่วนคนต่างด้าว ๑ คน ต่อพนักงานคนไทยประจำ ๑ คน</p> <p>(ก) ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ (สำนักงานผู้แทน)</p> <p>(ข) สำนักงานภูมิภาค</p> <p>(ค) บริษัทข้ามชาติ (สำนักงานสาขา)</p>

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
๒.๒ กรณีมีเหตุจำเป็น จะต้องอยู่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง ให้อนุญาตครั้งละ ไม่เกิน ๑ ปี	(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง
๒.๓ กรณีมีเหตุจำเป็นจะต้องอยู่ปฏิบัติงานในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้อนุญาตครั้งละ ไม่เกิน ๑ ปี	(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ
๒.๔ กรณีเพื่อการท่องเที่ยว ให้อนุญาตครั้งละ ไม่เกิน ๓๐ วันแต่รวมแล้วไม่เกิน ๙๐ วัน นับแต่วันที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร	(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตราประเภทนักท่องเที่ยว (๒) ไม่เป็นบุคคลสัญชาติ หรือจำพวกที่คณะกรรมการติดตามการปฏิบัติราชการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองกำหนด
๒.๕ กรณีเพื่อการลงทุน ให้อนุญาตครั้งละ ไม่เกิน ๑ ปี	ก. กรณีเพื่อการลงทุนไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท (๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (๒) เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเพื่อการลงทุนไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาทต่อเนื่องตลอดมา (๓) มีหลักฐานการโอนเงินเข้าสู่ประเทศไทย จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท (๔) มีหลักฐานการลงทุนโดยการซื้อห้องชุดในอาคารชุดจากหน่วยงาน หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในราคาซื้อไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาทหรือ (๕) มีหลักฐานการลงทุนโดยการฝากเงินประจำกับธนาคารที่จดทะเบียนในประเทศไทย

เกณฑ์แห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
	<p>ซึ่งมีผู้ถือหุ้นเป็นคนสัญชาติไทยเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท หรือ</p> <p>(๖) มีหลักฐานการลงทุนโดยการซื้อพันธบัตรของทางราชการหรือของรัฐวิสาหกิจไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท หรือ</p> <p>(๗) มีหลักฐานการลงทุนรวมกันตาม (๔), (๕) หรือ (๖) ไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท</p> <p>ข. กรณีเพื่อการลงทุนไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท</p> <p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบจรรยาบรรณคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) มีหลักฐานการโอนเงินเข้าสู่ประเทศไทยจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท</p> <p>(๓) มีหลักฐานการลงทุนโดยการซื้อหรือเช่าระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี หักชุดในอาคารชุดจากหน่วยงาน หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในราคาซื้อหรือเช่าไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท หรือ</p> <p>(๔) มีหลักฐานการลงทุนโดยการฝากเงินประจำกับธนาคารที่จดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งมีผู้ถือหุ้นเป็นคนสัญชาติไทยเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท หรือ</p> <p>(๕) มีหลักฐานการลงทุนโดยการซื้อพันธบัตรของทางราชการหรือของรัฐวิสาหกิจไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท หรือ</p> <p>(๖) มีหลักฐานการลงทุนรวมกันตาม (๓), (๔) หรือ (๕) ไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท</p>

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
๒.๖ กรณีเป็นครู หรืออาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาของรัฐ ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี	(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบประวัติคนอยู่ชั่วคราว (๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากสถานศึกษานั้น
๒.๗ กรณีเป็นครู หรืออาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาของเอกชน ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี	(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบประวัติคนอยู่ชั่วคราว (๒) สถานศึกษานั้นได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (๓) ได้รับการรับรองและร้องขอจากสถานศึกษานั้น
๒.๘ กรณีเพื่อศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ ให้อนุญาตตามระยะเวลาที่สถานศึกษารับรองครั้งละไม่เกิน ๑ ปี	(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบประวัติคนอยู่ชั่วคราว (๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากสถานศึกษานั้น
๒.๙ กรณีเพื่อศึกษาในสถานศึกษาของเอกชน ให้อนุญาตตามระยะเวลาที่สถานศึกษารับรองครั้งละไม่เกิน ๑ ปี	(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบประวัติคนอยู่ชั่วคราว (๒) สถานศึกษานั้นได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (๓) ได้รับการรับรองและร้องขอจากสถานศึกษานั้น (๔) ได้รับการรับรองจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (ยกเว้นกรณีศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ และกรณีศึกษาในระดับอุดมศึกษา)
๒.๑๐ กรณีเพื่อฝึกสอน หรือค้นคว้าวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันวิจัย ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี	(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบประวัติคนอยู่ชั่วคราว (๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากคณบดีสถาบันอุดมศึกษาหรือหัวหน้าสถาบันวิจัยนั้นๆ (๓) กรณีฝึกสอน หรือค้นคว้าวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันวิจัยของเอกชน ต้องได้รับการรับรองและร้องขอจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณาปัจจุบัน
<p>๒.๑๑ กรณีเป็นครอบครัวของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อศึกษาในสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๘ หรือ ๒.๕ ของคำสั่งนี้ (เฉพาะบิดา มารดา คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรส)</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) มีหลักฐานแสดงความสัมพันธ์</p> <p>(๓) กรณีคู่สมรสต้องมีความสัมพันธ์กันทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย หรือ</p> <p>(๔) กรณีบุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรสขออยู่ในอุปการะ บุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรสนั้นต้องยังไม่ได้สมรสและอยู่อาศัยเป็นส่วนแห่งครัวเรือนนั้นและต้องมีอายุไม่เกิน ๒๐ ปีบริบูรณ์ หรือ</p> <p>(๕) กรณีบิดาหรือมารดา ต้องมีเงินฝากในธนาคารในประเทศไทยในนามบิดาหรือมารดาคงอยู่ในบัญชีตลอดระยะเวลาอันหลัง ๓ เดือน ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เฉพาะในปีแรกให้แสดงบัญชีเงินฝาก โดยมีเงินจำนวนดังกล่าว ฝากอยู่ในบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ณ วันที่ยื่นขอตามเหตุผลนี้</p>
<p>๒.๑๒ กรณีปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากกรมประชาสัมพันธ์ หรือกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ</p>

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒.๑๓ กรณีศึกษาพระพุทธรูปหรือปฏิบัติศาสนกิจ</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) ได้รับการรับรองจากสำนักพระพุทธรูปแห่งชาติ หรือ สำนักนายกรัฐมนตรี หรือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หรือมหามกุฏราชวิทยาลัย</p> <p>(๓) ได้รับการรับรองจากเจ้าอาวาสวัดที่ผู้ยื่นคำขอกำลังศึกษาหรือปฏิบัติศาสนกิจ</p>
<p>๒.๑๔ กรณีเผยแพร่ศาสนา</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) ได้รับการรับรองจากกรมการศาสนาหรือสำนักพระพุทธรูปแห่งชาติ</p> <p>(๓) ได้รับการรับรองและร้องขอจากองค์กรศาสนาที่ผู้ยื่นคำขอเข้ามาประจำอยู่</p>
<p>๒.๑๕ กรณีเป็นช่างฝีมือ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์การพยาบาล หรือสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับคนไทย</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๕๐ วัน</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๒.๑๖ กรณีเพื่อติดตั้ง หรือซ่อมแซมเครื่องจักร อากาศยาน หรือเรือเดินทะเล</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๕๐ วัน</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒.๑๗ กรณีเป็น นักแสดง นักร้อง นักดนตรี ประจำโรงแรม หรือประจำบริษัทที่ประกอบ ธุรกิจบันเทิงในประเทศไทย ซึ่งมีทุนจก ทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๒๐ ล้านบาท ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑๒๐ วัน</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตรา ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (๒) ได้รับการรับรองการจ้างจาก โรงแรมหรือ จากบริษัทที่ประกอบธุรกิจบันเทิงในประเทศ ไทยซึ่งมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๒๐ ล้านบาท</p>
<p>๒.๑๘ กรณีเป็นครอบครัวของผู้มีสัญชาติ ไทย (เฉพาะบิดา มารดา คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรส) ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจสอบตรา ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (๒) มีหลักฐานแสดงความสัมพันธ์ (๓) กรณีคู่สมรสต้องมีความสัมพันธ์กันทั้งทาง นิตินัยและพฤตินัย หรือ (๔) กรณีบุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของ คู่สมรสขออยู่ในความอุปการะบุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรสนั้นต้องยัง ไม่ได้สมรส และอยู่อาศัยเป็นส่วนแห่ง ครัวเรือนนั้น และต้องมีอายุไม่เกิน ๒๐ ปี บริบูรณ์ หรือ (๕) กรณีบิดาหรือมารดา บิดาหรือมารดา นั้นต้องมีรายได้เฉลี่ยทั้งปีไม่น้อยกว่าเดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือต้องมีเงินฝากไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อไว้ใช้จ่ายในรอบ ๑ ปี กรณีมีเหตุจำเป็นอื่น ให้ ผบช.สคม. หรือ รอง ผบช.สคม. ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้มี อำนาจพิจารณาอนุญาตเป็นราย ๆ ไป</p>

เกณฑ์ความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒.๑๘ กรณีเป็น นักแสดง นักร้อง นักดนตรี ประจำโรงแรม หรือประจำบริษัทที่ประกอบ ธุรกิจบันเทิงในประเทศไทย ซึ่งมีทุนจล ทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๒๐ ล้านบาท ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑๒๐ วัน</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจลงตรา ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (๒) ได้รับการรับรองการจ้างจากโรงแรมหรือ จากบริษัทที่ประกอบธุรกิจบันเทิงในประเทศ ไทยซึ่งมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า ๒๐ ล้านบาท</p>
<p>๒.๑๙ กรณีเป็นครอบครัวของผู้มีสัญชาติ ไทย (เฉพาะบิดามารดา คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรส) ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจลงตรา ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (๒) มีหลักฐานแสดงความสัมพันธ์ (๓) กรณีคู่สมรสต้องมีความสัมพันธ์กันทั้งทาง นิตินัยและพฤตินัย หรือ (๔) กรณีบุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของ คู่สมรสขออยู่ในความอุปการะบุตร บุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรสนั้นต้องยัง ไม่ได้สมรส และอยู่อาศัยเป็นส่วนแห่ง ครัวเรือนนั้น และต้องมีอายุไม่เกิน ๒๐ ปี บริบูรณ์ หรือ (๕) กรณีบิดาหรือมารดา บิดาหรือมารดา นั้นต้องมีรายได้เฉลี่ยทั้งปีไม่น้อยกว่าเดือนละ ๔๐,๐๐๐ บาท หรือต้องมีเงินฝากไม่น้อยกว่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อไว้ใช้จ่ายในรอบ ๑ ปี กรณีมีเหตุจำเป็นอื่น ให้ ผบช.สคต. หรือ รอง ผบช.สคต. ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้มี อำนาจพิจารณาอนุญาตเป็นราย ๆ ไป</p>

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
	<p>ครัวเรือนนั้น และต้องมีอายุไม่เกิน ๒๐ ปีบริบูรณ์ หรือ</p> <p>(๕) กรณีบิดาหรือมารดา บิดาหรือมารดานั้นต้องมีอายุตั้งแต่ ๕๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป</p>
<p>๒.๒๑ กรณีมีเหตุจำเป็นจะต้องอยู่ปฏิบัติงานในองค์การอุตสาหกรรม องค์การเอกชน ต่างประเทศ มูลนิธิ สมาคม หอการค้า ต่างประเทศ สภามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย หรือสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี กรณีไม่มีส่วนราชการตามหลักเกณฑ์ข้อ (๑) รับรองมา ให้ อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๕๐ วัน</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) ได้รับการรับรองและร้องขอจากผู้มีอำนาจ หรือผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในองค์การนั้น และ / หรือ</p> <p>(๓) ได้รับการรับรองและร้องขอจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์กรนั้น</p>
<p>๒.๒๒ กรณีใช้ชีวิตในบ้านปลาย ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) คนต่างด้าวต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p> <p>(๒) มีอายุตั้งแต่ ๕๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป</p> <p>(๓) มีหลักฐานการมีเงินได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ ๒๕,๐๐๐ บาท หรือ</p> <p>(๔) ๗ วันยื่นคำขอมีเงินฝากในธนาคารในประเทศไทยคงอยู่ในบัญชีตลอดระยะเวลาอันหลัง ๓ เดือน ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เฉพาะในปีแรกให้แสดงบัญชีเงินฝากโดยมีเงินจำนวนดังกล่าวฝากอยู่ในบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน หรือ</p> <p>(๕) มีเงินได้ในรอบปี และมีเงินฝากธนาคารคำนวณรวมกันได้ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท นับถึงวันยื่นคำขอ</p>

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
	<p>(บ) คนต่างด้าวซึ่งเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรก่อนวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเพื่อใช้ชีวิตในบั้นปลายต่อเนื่องตลอดมา ให้ใช้หลักเกณฑ์ดังนี้</p> <p>(ก) อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป และมีรายได้ที่แน่นอน โดยมีเงินฝากคงอยู่ในบัญชีตลอดระยะเวลาย้อนหลัง ๓ เดือน ไม่น้อยกว่าปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือ มีรายได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท</p> <p>(ข) อายุไม่ถึง ๖๐ ปีแต่ไม่น้อยกว่า ๕๕ ปี ต้องมีรายได้ที่แน่นอน โดยมีเงินฝากคงอยู่ในบัญชีตลอดระยะเวลาย้อนหลัง ๓ เดือน ไม่น้อยกว่าปีละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือ มีรายได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาท</p>
<p>๒.๒๓ กรณีเพื่อเยี่ยมญาติหรือกลับภูมิลำเนาเดิมของผู้เคยมีสัญชาติไทย หรือของผู้ที่มีบิดาหรือมารดาเป็นบุคคลสัญชาติไทยหรือเคยมีสัญชาติไทย</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) มีหลักฐานแสดงว่าเดิมเคยมีสัญชาติไทย หรือแสดงว่าบิดา หรือมารดามีสัญชาติไทย หรือเคยมีสัญชาติไทย</p>
<p>๒.๒๔ กรณีเพื่อเยี่ยมคู่สมรสหรือเยี่ยมบุตรซึ่งมีสัญชาติไทย</p> <p>ให้อนุญาตครั้งเดียวไม่เกิน ๖๐ วัน</p>	<p>(๑) มีหลักฐานแสดงความสัมพันธ์</p> <p>(๒) กรณีคู่สมรสต้องมีความสัมพันธ์กันทั้งทางนิสินัยและพฤตินัย</p>
<p>๒.๒๕ กรณีเพื่อรับการรักษายาพิษ หรือ การพักฟื้น หรือเพื่อดูแลผู้ป่วย</p> <p>ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๙๐ วัน</p>	<p>(๑) ได้รับการรับรองและร้องขอจากแพทย์ประจำโรงพยาบาลที่ทำกรตรวจรักษา โดยให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับอาการป่วย ระยะเวลาในการรักษา และความเห็นของแพทย์ผู้รักษาว่า อาการป่วยนั้นเป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง</p>

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
	<p>(๒) กรณีคู่แผลผู้ป่วยต้องได้รับการรับรองและร้องขอจากแพทย์ประจำโรงพยาบาลที่ทำการตรวจรักษา หรือจากสถานทูตหรือสถานกงสุล</p> <p>(๓) คู่แผลผู้ป่วย นอกจากบิดามารดา คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม หรือบุตรของคู่สมรสแล้ว ให้อนุญาตได้อีกไม่เกิน 1 คน</p>
<p>๒.๒๖ กรณีเพื่อการสำเนาคดีหรือสำเนาคะบวนพิจารณาอันเกี่ยวกับคดี ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๕๐ วัน</p>	<p>(๑) มีหลักฐานยืนยันว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี หรือดำเนินกระบวนการอันเกี่ยวกับคดี โดยเป็นผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์จำเลย หรือพยาน</p>
<p>๒.๒๗ กรณีปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจให้แก่ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสถานทูต หรือสถานกงสุล หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๕๐ วัน</p> <p>เว้นแต่มีความจำเป็นเฉพาะรายให้อนุญาตครั้งละไม่เกิน ๑ ปี</p>	<p>(๑) ได้รับการรับรองและร้องขอจากส่วนราชการระดับกรม หรือเทียบเท่า หรือหัวหน้ารัฐวิสาหกิจ หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือจากส่วนราชการตำรวจระดับกองบังคับการหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือจากส่วนราชการทหารระดับผู้บังคับหน่วยในสังกัดกระทรวงกลาโหมกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ ซึ่งมีชั้นยศพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี ขึ้นไปในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือจากองค์การระหว่างประเทศ</p> <p>(๒) กรณีมีเหตุผลความจำเป็นเฉพาะรายต้องอยู่เกินกำหนด ๕๐ วัน ให้เสนอ ผบช. สดม. หรือ รอง ผบช. สดม. ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณา</p>

เหตุแห่งความจำเป็น	หลักเกณฑ์การพิจารณา
<p>๒.๒๘ กรณีมีเหตุจำเป็นโดยมีสถานทูต หรือสถานกงสุล ให้การรับรองและร้องขอ</p> <p>(๑) กรณีมีเหตุจำเป็นให้อனுญาติครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน</p> <p>(๒) เฉพาะกรณีศึกษา ให้อனுญาติครั้งละไม่เกิน ๕๐ วัน</p>	<p>(๑) ได้รับการรับรองและร้องขอจากสถานทูตหรือสถานกงสุล</p> <p>(๒) กรณีศึกษาคนต่างด้าว^{นั้น}ต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว</p>
<p>๒.๒๙ กรณีเพื่อพิธีสุภสมโภชชาติ</p> <p>ให้อனுญาติครั้งละ ไม่เกิน ๑๘๐ วัน</p>	<p>(๑) ได้รับการรับรองจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๒.๓๐ กรณีเป็นนักแสดง นักร้อง นักดนตรี ผู้ควบคุมการแสดง ตลอดจนผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแสดงเพื่อการบันเทิง หรือมหรสพ โดยมาเปิดการแสดงเป็นครั้งคราว</p> <p>ให้อனுญาติครั้งละ ไม่เกิน ๕๐ วัน</p>	<p>(๑) ได้รับการรับรองและร้องขอจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๒.๓๑ กรณีเป็นผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่าอากาศยาน หรือท้องที่ในราชอาณาจักรและยังไม่สามารถเดินทางออกนอกราชอาณาจักรได้</p> <p>ให้อனுญาติครั้งละ ไม่เกิน ๕๐ วัน</p>	<p>(๑) ให้พิจารณาจากเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถเดินทางออกได้</p>

ตารางเงินได้ท้ายคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๓๑๖/๒๕๕๑
ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๒.๑ (๒)

สัญชาติ	รายได้ขั้นต่ำ
๑. ประเทศในทวีปยุโรป (ยกเว้นประเทศรัสเซีย) และทวีปออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา, ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสหรัฐอเมริกา	๕๐,๐๐๐ บาท/เดือน
๒. ประเทศเกาหลีใต้, ประเทศสิงคโปร์, ใต้หวัน, และฮ่องกง	๔๕,๐๐๐ บาท/เดือน
๓. ประเทศในทวีปเอเชีย (ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น, ประเทศเกาหลีใต้, ประเทศสิงคโปร์, ใต้หวัน, ฮ่องกง, ประเทศกัมพูชา, ประเทศพม่า, ประเทศลาว และประเทศเวียดนาม) และทวีปอเมริกาใต้, ประเทศในเขตยุโรป ตะวันออก, ประเทศในเขตอเมริกากลาง, ประเทศเม็กซิโก, ประเทศรัสเซีย, และประเทศแอฟริกาใต้	๓๕,๐๐๐ บาท/เดือน
๔. ประเทศในทวีปแอฟริกา (ยกเว้นประเทศแอฟริกาใต้), ประเทศกัมพูชา ประเทศพม่า, ประเทศลาว, และประเทศเวียดนาม	๒๕,๐๐๐ บาท/เดือน

แนวทางพิจารณาตามภาพรวมถือว่ามีการประกอบกรอริงและมีความต่อเนื่อง
ท้ายคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๓๐๓๗/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๒๑ (๘)

รายการพิจารณา	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	สำเนาเอกสาร
๑. มีการมีการประกอบกรอริงตาม วัตถุประสงค์ที่จดทะเบียน			- หนังสือรับรองการจดทะเบียนของกิจการ ฉบับนายทะเบียนรับรองไม่เกินหกเดือน - แบบนำส่งงบการเงิน(สปช.๓๓ หรือ สปช.๓๓/๑)
๒. งบการเงินรับรอง โดยผู้สอบบัญชีรับ อนุญาต หรือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ๓. รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือ รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรแสดงความเห็น แบบไม่มีเงื่อนไข หรือหากมี เงื่อนไข เป็นเงื่อนไขที่ไม่กล่าวถึงการดำเนินงาน ต่อเนื่องของกิจการ (Going Concern)			- รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือ รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรแล้วแต่กรณี
๔. มีการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ในรายการ เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงินลูกหนี การฝาก สินค้าคงเหลือ สินทรัพย์หมุนเวียน อื่น ตามที่ปรากฏในงบการเงิน ๕. มีการคิดค่าเสื่อมสภาพถึงค่าของทรัพย์สิน ที่อยู่ภายใต้หัวข้อที่สินทรัพย์และอุปกรณ์			- งบดุล, หมายเหตุประกอบงบการเงิน
๖. มีการเปลี่ยนแปลงหนี้สินในรายการ เจ้าหนี้การค้าเงินกู้ยืม หนี้สินหมุนเวียน อื่น ตามที่ปรากฏในงบการเงิน			- งบดุล, หมายเหตุประกอบงบการเงิน
๗. ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ไม่ได้ ระบุว่า "ไม่ได้ประกอบการ"			- งบกำไรขาดทุน, หมายเหตุประกอบงบการเงิน
๘. มีการยื่นแบบภาษีมูลค่าเพิ่มทุกเดือน กรณี กิจการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ทุกราย สำหรับกิจการที่มีรายได้จากการขายหรือ ให้บริการหรือรายได้หลักอื่นใดของกิจการ เกินกว่าปีละ ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท หรือตามที่ กรมสรรพากรกำหนดให้มีจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม			- แบบแสดงรายการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๓๐ หรือ ภ.พ.๓๐๖), ใบเสร็จรับเงิน
๙. มีการยื่นแบบเพิกนำส่งภาษีธุรกิจเฉพาะ ทุกเดือน (สำหรับกิจการที่จดทะเบียน ในระบบภาษีธุรกิจเฉพาะ)			- แบบแสดงรายการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ศ.๔๐), ใบเสร็จรับเงิน,
๑๐. มีการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาทุกเดือน			- แบบแสดงรายการนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย เงินเดือนของพนักงาน (ภ.ง.ด.๑)
๑๑. มีการยื่นแบบรายการแสดงการนำส่งเงิน ประกันสังคมทุกเดือน			- แบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ สปส.๑-๑๐ (ประกันสังคม) ทั้งไป

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายอานนท์ เกิดเกต
วัน เดือน ปีเกิด	18 เมษายน 2525
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
ประวัติการศึกษา	คณะบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2549 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2554
สถานที่ทำงาน	สำนักงานจัดหางานจังหวัดกำแพงเพชร
ตำแหน่ง	นักวิชาการแรงงานปฏิบัติการ

